

**DELICTES DE FASEDATS,
CONTRA
L'ADMINISTRACIÓ
PÚBLICA I LA JUSTÍCIA**

Índex

1.-FALSEDATS	4
a.- INTRODUCCIÓ GENERAL.....	4
b.- FALSIFICACIÓ DE MONEDA	9
c.- FALSIFICACIÓ D'EFECTES TIMBRATS.....	13
d.- FALSEDATS DOCUMENTALS.....	13
e.- FALSEDATS PERSONALS	28
2.-DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	34
a.- INTRODUCCIÓ GENERAL.....	34
b.- PREVARICACIÓ DE FUNCIONARI PÚBLIC.....	36
c.- ABANDONAMENT DE DESTINACIÓ I OMISSIÓ DEL DEURE DE PERSEGUIR DELICTES ..	40
d.- DESOBEDIÈNCIA I LA DENEGACIÓ D'AUXILI	43
e.- LA INFIDELITAT A LA CUSTÒDIA DE DOCUMENTS I LA VIOLACIÓ SECRETS.	47
f.- SUBORN	51
g.- EL TRÀFIC DE INFLUÈNCIES	55
h.-MALVERSACIÓ DE CABALS PÚBLICS.....	58
i.- FRAUS I EXACCIONS IL·LEGALS.....	61
j.- NEGOCIACIONS I ACTIVITATS PROHIBIDES ALS FUNCIONARIS PÚBLICS I ABUSOS EN L'EXERCICI DE LA SEVA FUNCIÓ.....	63
3.- DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA.....	67
a.- INTRODUCCIÓ GENERAL.....	67
b.- DE LA PREVARICACIÓ.....	68
c.- LA OMISSIÓ DELS DEURES IMPEDIR DELICTES O PROMOURE LA SEVA PERSECUCIÓ..	72
d.- L'ENCOBRIMENT	75
e.- LA REALITZACIÓ ARBITRÀRIA DEL PROPI DRET	78
f.- L'ACUSACIÓ I DENÚNCIA FALSA, LA SIMULACIÓ DEL DELICTE	80
g.- FALS TESTIMONI.....	84
h.- L'OBSTRUCCIÓ A LA JUSTÍCIA I LA DESLLEIALTAT PROFESSIONAL	87
i.- EL TRENCAMENT DE CONDEMNA	92
j.- DELICTES CONTRA LA CORT PENAL INTERNACIONAL	94

4.- Comentari LLEI ORGÀNICA 10/1995 CODI PENAL - Llibre Segon -	96
TÍTULO XVIII. De las falsedades	96
CAPÍTULO I. De la falsificación de moneda y efectos timbrados	96
CAPÍTULO II. De las falsedades documentales	97
Sección 1.ª De la falsificación de documentos públicos, oficiales y mercantiles y de los despachos transmitidos por servicios de telecomunicación	97
Sección 2.ª De la falsificación de documentos privados	99
Sección 3.ª De la falsificación de certificados	99
Sección 4.ª De la falsificación de tarjetas de crédito y débito y cheques de viaje	100
CAPÍTULO III. Disposiciones generales.....	100
CAPÍTULO IV. De la usurpación del estado civil	101
CAPÍTULO V. De la usurpación de funciones públicas y del intrusismo	101
TÍTULO XIX. Delitos contra la Administración pública	101
CAPÍTULO I. De la prevaricación de los funcionarios públicos y otros comportamientos injustos.	102
CAPÍTULO II. Del abandono de destino y de la omisión del deber de perseguir delitos..	102
CAPÍTULO III. De la desobediencia y denegación de auxilio	103
CAPÍTULO IV. De la infidelidad en la custodia de documentos y de la violación de secretos....	104
CAPÍTULO V. Del cohecho	105
CAPÍTULO VI. Del tráfico de influencias	108
CAPÍTULO VII. De la malversación.....	109
CAPÍTULO VIII. De los fraudes y exacciones ilegales.....	111
CAPÍTULO IX. De las negociaciones y actividades prohibidas a los funcionarios públicos y de los abusos en el ejercicio de su función.....	112
CAPÍTULO X. Disposición común a los Capítulos anteriores	114
TÍTULO XX. Delitos contra la Administración de Justicia.....	114
CAPÍTULO I. De la prevaricación.....	114
CAPÍTULO II. De la omisión de los deberes de impedir delitos o de promover su persecución.	115
CAPÍTULO III. Del encubrimiento.....	115
CAPÍTULO IV. De la realización arbitraria del propio derecho	117
CAPÍTULO V. De la acusación y denuncia falsas y de la simulación de delitos.....	117
CAPÍTULO VI. Del falso testimonio.....	118
CAPÍTULO VII. De la obstrucción a la Justicia y la deslealtad profesional.....	119
CAPÍTULO VIII. Del quebrantamiento de condena.....	120
CAPÍTULO IX. De los delitos contra la Administración de Justicia de la Corte Penal Internacional ..	121

1.-FALSEDATS

a.- INTRODUCCIÓ GENERAL

En el seu sentit més ampli i comú, FALSEDAT equival a mentida, és fals tot allò que no és veritable, que s'aparta de la veritat.

És clàssica en aquest sentit la definició, falsedat és tot "Mudamiento de la veritat". Tal idea vulgar de la falsedat no és rellevant per al Dret Penal, perquè no es castiguen totes les mentides o, en altres paraules, perquè la mentida en si mateixa és impune.

La falsedat es refereix als subjectes i consisteix en afirmar el que no és veritable o realitzar un acte que no té autenticitat, és a dir posar la falsedat en el que hauria de ser veritable.

Tots els tipus de falsedat, dins de la seva varietat, presenten un element comú: el bé jurídic lesionat a la protecció s'encaminen, és l'anomenada fe pública concepte que connecta amb la confiança que els ciutadans dipositen en símbols(objectes, documents, signes, etc.), representatius de certes realitats que són rellevants per a l'ordenament jurídic

Falsificació de moneda

Bé jurídic protegit: trànsit monetari internacional

Conductes delictives: (art. 386 CP)

- Alterar la moneda
- Fabricar moneda falsa
- Introduir o exportar moneda falsa o alterada
- Transportar, expendre o distribuir moneda falsa o alterada
- Només amb coneixement de la seva falsedat
- Tenir, recepció o obtenció moneda falsa per expendre o distribuir-la o posada en circulació..
- Adquirir moneda falsa, sabent, per posar-la en circulació
- Expendre o distribuir moneda falsa rebuda de bona fe, després de constar-ne la falsedat

Concepte de moneda (art. 387 CP)

Subjecte passiu: la societat

Tipus: dolós (art. 386 CP)

Supòsit agreujat: art. 386 segon paràgraf CP

Supòsits atenuats: (art. 386 segon i tercer paràgraf CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Conseqüències accessòries: art. 386 quart paràgraf CP

Reincidència internacional (art. 388 CP)

Actes preparatoris (art. 400 CP)

Delicte lleu: art. 386 tercer paràgraf CP.

Falsificació de segells i efectes timbrats

Bé jurídic protegit: la recaptació estatal

Conducta delictiva: art. 389 CP

Concepte d'efectes timbrats

Subjecte passiu: la societat

Tipus: dolós (art. 389 CP)

Supòsit atenuat: art. 389 CP últim paràgraf

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris (art. 400 CP)

Delicte lleu: art. 389 segon paràgraf CP

Falsificació de targetes de crèdit i dèbit i xecs de viatge

Bé jurídic protegit: trànsit monetari internacional

Conductes delictives: (art. 399 bis CP)

- Alterar
- Copiar
- Reproduir
- Falsificar
- Tenir per expendre o distribuir-la.
- Usés sabent que es falsa

Falsificació de documents públics, oficials i mercantils.

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Conductes delictives art. 390 CP al 399 CP

Concepte de document: art. 26 CP

Tipus de document:

- Documents públics
- Documents oficials
- Documents mercantils
- Documents privats

Falsificació de documents per autoritat o funcionari públic

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte de document: art. 26 CP

Tipus de documents: públics, oficials i mercantils

Conductes delictives: art. 390 CP

Subjecte actiu: en l'exercici de les seves funcions

- Autoritat o funcionari públic (arts. 24, 390.1 CP)
- Responsable de qualsevol confessió religiosa (art. 390.2 CP)

Tipus:

- Dolós (art. 390 CP)
- Per imprudència greu (art. 391 CP)

Formes de participació: autoria i participació del particular

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris: art. 400 CP

Falsedats comeses per imprudència greu art.

391 CP

Altres falsedats

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Conductes delictives:

- Falsedat en document públic, oficial o mercantil comesa per particular (art. 392 CP)
- Ús de documents públics, oficials o mercantils falsos (art. 393 CP)
- Falsificació i ús il·lícit dels despatxos transmesos pels serveis de telecomunicacions (Art. 394 CP)
- Falsificació de targetes de crèdit, dèbit i xecs de viatge (art.399.bis CP)

Subjecte actiu: particular (arts. 392, 393 i 394.2 CP); autoritat o funcionari públic encarregat del servei de telecomunicacions (art. 394.1 CP)

Tipus: dolosos (art. 392, 393, 394 CP)

Supòsit atenuat: art. 394.2 CP

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris: art. 400 CP

Falsificació de documents privats

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte de document privat

Conductes delictives:

- Falsedat en document privat per perjudicar a un altre (art. 395 CP)
 - Alterant el document
 - Simulant el document
 - Suposant falsament la intervenció d'una persona o de declaracions
- Ús de document privat fals (396 CP)

Tipus: dolosos (art. 395 i 396 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Actes preparatoris: art. 400 CP

Falsificació de certificats

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte de certificat

Conductes delictives:

- Lliurament de certificat fals (arts. 397 i 398 CP)
- Falsificació o ús de certificat fals (art. 399 CP)

Subjectes actius: facultatiu (art. 397 CP); autoritat o funcionari públic (art. 398 CP); particular (Art. 399 CP)

Tipus: dolosos (arts. 397, 398 i 399 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris: art. 400 CP

Usurpació de l'estat civil

Bé jurídic protegit: estat civil familiar; fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte d'estat civil

Conducta delictiva: art. 401 CP

Subjecte passiu: la societat

Tipus: dolós (art. 401 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de lleis

Concurs de delictes

Usurpació de funcions públiques

Bé jurídic protegit: exercici de les funcions de les autoritats i funcionaris públics

Conducta delictiva: (art. 402 CP)

- Exercir il·legítimament
 - Actes propis d'autoritat o funcionari
 - Atribuïnt caràcter oficial
- Subjecte passiu: l'Estat

Tipus: dolós (art. 402 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació

Delicte lleu art. 402 bis fer ús públic d'uniforme, vestit o insígnia.

Concurs de lleis

Concurs de delictes

Intrusisme

Bé jurídic protegit: dret de l'Administració a expedir títols; dret dels ciutadans a la garantia de la capacitació dels professionals que els donen servei.

Concepte d'intrusisme

Conducta delictiva: (art. 403 CP primer paràgraf)

- Exercir actes propis d'una professió
- Sense posseir el corresponent títol acadèmic reconegut a Espanya
- Sense posseir un títol oficial que acrediti la capacitació

Subjecte actiu: qui exerceix sense la titulació corresponent

Subjecte passiu: la societat; l'Administració

Tipus: dolós (art. 403 CP)

Supòsit agreujat: art. 403 tercer paràgraf CP

Formes de participació: autoria

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de lleis

Concurs de delictes

b.- FALSIFICACIÓ DE MONEDA

INTRODUCCIÓ

La falsificació de moneda històricament va ser considerada com un atac a la sobirania del Rei, incloent-se en els crims de lesa majestat. Sempre ha estat castigat amb penes molt greus fins i tot la pena de mort havia estat prevista històricament.

En l'anterior CP es castigava aquest delicte amb la mateixa pena que el delicte d'homicidi.

OBJECTE DEL DELICTE

Segons l'art. 387, es considera diners la moneda metàl·lica i paper moneda de curs legal equiparant, també a la moneda nacional les d'altres països de la UE i estrangeres. En la modificació del CP del 2015 es va afegir aquella moneda que previsiblement serà posada en curs legal, també s'entén com a moneda falsa aquella que havent estat feta en instal·lacions i amb materials legals es realitza incomplint les condicions d'emissió o sense ordre d'emissió. Amb les modificacions realitzades amb la LO 1/2019 s'inclou com a moneda aquella que no ha estat emesa encara o posada en circulació oficialment tot i estar destinada a fer-ho.

S'ha d'entendre:

Moneda de curs legal: és la que ha estat emesa per l'Estat o organisme autoritzat, ja sigui nacional o estranger i que tingui poder alliberador com a mitjà de pagament.

CONDUCTES DELICTIVES

Dins del delictes de falsificació de moneda es poden distingir sis conductes delictives:

1. Fabricació o alteració de moneda falsa.

Art 386, El subjecte actiu és la persona que materialitza la falsificació, pot ser qualsevol. El subjecte passiu és l'Estat espanyol o la comunitat internacional i les persones que directament resulten perjudicades.

L'acció consisteix a alterar o crear per qualsevol mitjà una moneda falsa amb aparença d'autèntica. Perquè la conducta sigui delictiva, cal que la moneda confeccionada tingui aparença de genuïna i que la fabricació s'hagi fet amb la finalitat de ser incorporada trànsit monetari.

Si la falsificació és tan tosca que és fàcilment detectable, estarem davant d'una temptativa.

També és una temptativa si el falsificador és descobert en el procediment de falsificació. Perquè es produeixi la consumació del delictes, n'hi ha prou amb haver realitzat el fet material de la falsificació, sense que sigui necessari la posada en circulació.

Només és possible la conducta dolosa.

La conducta es castiga amb una pena de presó de 8 a 12 anys i multa del dècuple del valor aparent de la moneda.

2. El que importi o exporti moneda falsa.

Es castiga a qui introdueix a Espanya o a qualsevol país de la Unió Europea moneda falsa o alterada o que l'exporti des de Espanya a l'Estranger.

Si la persona que introdueix o exporta la moneda és la mateixa que l'ha fabricat, es considerarà només el delicte de fabricació, quedant la segona impune.

El subjecte ha de conèixer la falsedat de la moneda, de manera que només és possible la conducta dolosa, amb dol directe.

El delicte es consuma amb la introducció de la moneda falsa en territori espanyol o a un país membre de la UE, o l'exportació de moneda falsa cap l'exterior d'Espanya, no és necessari que s'hagi introduït al trànsit.

Pena: presó de 8 a 12 anys i multa del tant al dècuple (10 vegades el seu valor) del valor aparent de la moneda. Si es tracta d'una persona jurídica podria comportar la intervenció i clausura temporal de les activitats i fins i tot la seva dissolució encara que realitzi activitats lícites.

3. Transport, expedició o distribució de moneda falsa.

Es castiga la conducta de qui transport, expengui o distribueixi en connivència amb el falsificador, alterador o introductor o exportador, moneda falsa o alterada.

S'exigeix que el subjecte actiu no sigui el falsificador ni l'introductor, però que en qualsevol cas el transport etc, no cal que ho faci d'acord amb el falsificador sinó només amb coneixement de la seva falsedat.

Si és el mateix falsificador o l'introductor que la transporta, l'expèn o distribueix, aquesta conducta quedarà impune.

Només és possible la comissió dolosa.

Es consuma amb el transport o lliurament de la de la moneda falsificada, en el moment que passa de mà de l'expenedor al receptor.

Es pot cometre en grau de temptativa, quan el subjecte actiu no arriba a transportar o a realitzar el lliurament per causes alienes a la seva voluntat.

Si el subjecte que expèn o distribueix la moneda no està en acord amb els falsificadors, la seva conducta s'enquadrarà igualment en aquest subtipus.

La pena és de presó de 8 a 12 anys i multa de 10 vegades el seu valor.

4. Tinença, recepció o obtenció de moneda falsa per a la seva expedició o

distribució o posada en circulació.

El 386 2n paràgraf, castiga la tinença, recepció o obtenció de moneda falsa per a la seva expedició o distribució o posada en circulació.

El subjecte actiu és un tercer que no ha participat ni en la fabricació ni a la introducció.

L'acció consisteix a estar en possessió de moneda falsa, amb la finalitat d'expendre o distribuir-la a tercer o posar-la en circulació.

Ha de ser amb dol directe.

No cal per a la consumació la posada en circulació de la moneda es faci efectiva. Es castiga la mera tinença, la possessió actual de la moneda falsa. No és possible la temptativa.

La pena és inferior en un o dos graus a les previstes per a les anteriors conductes, es gradua tenint en compte el valor de la moneda i el grau de complicitat amb el falsificador, alterador, introductor o exportador.

5. Si una persona jurídica és responsable dels anteriors delictes se li imposarà la pena de multa del triple al dècuple del valor aparent de la moneda.

Només és possible la comissió dolosa.

Perquè es consumeixi aquesta conducta delictiva agreujada, cal l'efectiva posada en circulació de la moneda.

CONCURSOS

Hi pot haver concursos de delictes entre el delictes de falsificació de moneda i el delictes d'estafa, si la moneda falsificada s'utilitza com a mitjà de pagament, ja que tots dos fets afecten a mitjans jurídics diferents i hi ha una relació medi i fi establerta en l'art. 77.

REINCIDÈNCIA INTERNACIONAL

El 388 disposa que la condemna d'un tribunal estranger, imposada per delictes de la mateixa naturalesa dels compresos en aquest capítol, s'ha d'equiparar a les sentències dels jutges espanyols a efectes de reincidències, llevat que l'antecedent penal hagi estat cancel·lat o pogués ser-ho d'acord amb el dret espanyol.

c.- FALSIFICACIÓ D'EFECTES TIMBRATS

L'objecte material de les conductes delictiva són els segells de correus, o qualsevol efecte timbrat, és a dir que tinguin un valor inscrit, mòbil o no, en el mateix efecte i que serveixen com mitjans de recaptació d'impostos.

Es troba reglamentat els documents que es consideren efectes timbrats i entre molts estan els segells de correus, lletres de canvis, pagarés a l'ordre, pòlisses de préstecs, llicència de ús d'armes, etc.

Perquè pugui apreciar aquesta conducta delictiva cal que els segells o efectes timbrats estiguin en curs i no hagin estat usats.

No es cometria aquest tipus de delicte, si per exemple, es falsifiquen segells de correus antics que ja no es troben en curs. Si es falsifiquen segells antics i aquests tenen gran valor filatèlic es considerarà estafa i no falsificació.

CONDUCTES DELICTIVES

Són menys conductes que les de la falsificació de moneda. Es castiguen tres conductes: La falsificació, l'expedició d'acord amb el falsificador i la introducció a Espanya.

La pena prevista és de presó de 6 mesos a tres anys.

L'apartat 2° castiga el adquirent de bona fe, que coneixent la falsedat dels segells o efectes timbrats, els distribueixi o utilitzés en quantitat superior a 400 euros, castigant aquesta conducta amb la pena de presó de 3 a 6 mesos o multa de 6 a 24 mesos. Si la quantia és inferior a 400 euros serà considerat com delicte lleu, amb pena de multa de 1 a 3 mesos.

d.- FALSEDATS DOCUMENTALS

INTRODUCCIÓ

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

La jurisprudència del T.S. considera que la incriminació de les conductes falsàries troba el seu raó de ser en la necessitat de protegir la fe i la seguretat en el tràfic jurídic, evitant que tinguin accés a la vida civil o mercantil elements probatoris falsos, que puguin alterar la realitat jurídica de manera perjudicial per a les parts afectades.

El bé jurídic el constitueix la seguretat i l'autenticitat del tràfic jurídic.

CONCEPTE DE DOCUMENT

El document és l'objecte material del delictes.

Anteriorment a l'entrada en vigor de l'actual CP, en no estar definit què és document, es discutia si era objecte material del delictes el document escrit o per contra podria ser qualsevol altre susceptible de contenir una declaració amb eficàcia probatòria.

Al CP actual, s'entén per document als efectes penals, tot suport material que expressi o incorpori dades, fets o narracions amb eficàcia probatòria o qualsevol altre tipus de rellevància jurídica.

Per això pot ser document, una gravació de vídeo, un disc, cinta magnetofònica, disquets, sempre que siguin mitjans capaços de recollir dades, declaracions de voluntat o informació.

TIPUS DE DOCUMENTS

El CP distingeix cinc tipus de documents: Documents públics, documents oficials, documents mercantils, despatxos de telecomunicacions i documents privats.

1. DOCUMENTS PÚBLICS

El C.C. i la LEC fan referència al que es consideren documents públics. Es consideren els autoritzats per notaris o empleat públic competent, amb les solemnitats requerides per la llei. La LEC fa una numeració dels documents públics, entre els quals es troben, els notarials judicials, els intervinguts per corredors de comerç, els certificats expedits per registrador.

2. DOCUMENTS OFICIALS

Encara que el CP distingeix entre públics i oficials, els oficials és una classe dins dels documents públics, considerant document oficial els que provenen d'alguna manera de les administracions públiques amb la finalitat de satisfer les necessitats del servei públic del qual són responsables.

El TS considera entre altres, els permisos de conduir, nòmines i rebuts de la seguretat social, receptes de la Seguretat Social, bitllets de loteria, visats d'escoles oficials, etc. Al seu torn el TS distingeix quan un document privat ha de considerar-se oficial a efectes del delicte de falsificació o per contra ha de considerar privat.

- a) Si el document ab initio té el caràcter privat i es va falsificar abans de la seva incorporació a un expedient oficial, la qualificació inicial de falsificació en document privat no variarà.
- b) Si l'alteració falsària es produeix en el document privat que ja està incorporat a l'expedient oficial, en aquest cas la falsedat es produeix en el document oficial.

3. DOCUMENTS MERCANTILS

Són aquells que hagin estat formats d'acord amb el Codi mercantil o lleis especials d'aquesta naturalesa, així com un altre que reculli una operació de comerç i per tant sigui un acte inherent al tràfic mercantil, no només els que d'alguna manera tenen una menció específica en el codi de comerç, sinó també tots aquells que es refereixen en la fase d'execució o consumació de relacions mercantils, com ara albarans de lliurament, factures o rebuts i els documents de comptabilitat de les empreses.

Es consideren documents mercantils entre d'altres: Lletra de canvi, pagarés, xecs, albarans, factures, llibre de comptabilitat, pòlisses d'assegurances, etc.

4.- DESPATXOS TRANSMESOS PER SERVEIS DE TELECOMUNICACIONS

Els despatxos transmesos per serveis de telecomunicacions s'envien per les xarxes de comunicació on s'implementen diferents funcionalitats; un servei de telecomunicació és un conjunt de prestacions que l'usuari rep de la xarxa. Entre els diferents serveis podrien ser enviar un telegrama, burofax-...; es a dir diferents serveis que aprofiten la mateixa xarxa de telecomunicacions els quals quan siguin falsificats

es farà típic aquest delicte.

5. DOCUMENTS PRIVATS

No existeix una definició legal de document privat, es considera com a document privat tots aquells que no es troben inclosos dins dels documents públics. En no existir una definició legal, cal entendre que serà documents privats aquells que no tenint la consideració de document públic, oficial o mercantil, creïn o provin algun dret possible de vulnerar o que es derivin d'alguna obligació que afecti a terceres persones.

FALSIFICACIÓ DE DOCUMENTS PÚBLICS OFICIALS I MERCANTILS

El CP fa una enumeració de totes les conductes falsàries a través de les quals pot ser comès l'acte il·lícit penal.

Dins d'aquest tipus de falsedat es distingeix, segons hagi estat la falsedat comesa per un funcionari o autoritat pública en l'exercici de les seves funcions, per un particular, per un funcionari o autoritat pública per imprudència greu o per l'ús d'un document fals.

FALSIFICACIÓ COMESES AUTORITAT O FUNCIONARI PÚBLIC

Es castiga al 390, amb el qual es sanciona l'autoritat o funcionari públic que cometi falsedat en l'exercici de les seves funcions, així com als responsables de qualsevol confessió religiosa que cometin falsedats en actes i documents que puguin afectar a l'estat de les persones o l'ordre civil.

ASPECTE OBJECTIU

SUBJECTES ACTIUS

Són l'autoritat o funcionari públic en l'exercici de les seves funcions, així com els responsables de qualsevol confessió religiosa.

El concepte a efectes penals d'autoritat i funcionari públic està en l'art. 24 CP. En qualsevol cas és necessari que tant l'autoritat, funcionari públic o responsables de

qualsevol confessió religiosa, cometin la falsedat actuant en l'exercici de les seves funcions. Si la falsedat es comet una autoritat o funcionari públic, que no estiguin actuant en el exercici de les seves funcions, estaran incorrent en la falsedat comesa per particulars.

SUBJECTES PASSIUS

En general pot ser qualsevol persona, fins i tot poden ser organismes oficials.

OBJECTE MATERIAL

Està constituït pels documents públics, oficials i mercantils.

CONDUCTES DELICTIVES

El 390, distingeix quatre modalitats:

1. Alteració d'elements essencials d'un document

Cal que la falsificació recaigui sobre un element essencial del document, és a dir que el que es falseja del document ha de tenir entitat suficient com perquè el document pugui tenir els efectes que pretenia el falsificador.

2. Simulació d'un document

S'ha de donar dos requisits:

- a) La simulació d'un document en tot o en part
- b) La necessitat que indueixi a error sobre la seva autenticitat.

La simulació equival a fingir com a veritable allotjament que no ho és, per a això es confecciona un document inautèntic en tot en part. La simulació ha d'estar prou aconseguida perquè indueixi a error sobre la seva autenticitat. Les simulacions grolleres quedaran com temptativa o fins i tot impunes, en el fet que no aconsegueixin enganyar a ningú i tenir el efecte proposat, són les falsedats innòcues.

3. Suposició d'intervencions de persones en un acte que no han intervingut, o atribució als que han intervingut, de declaracions o manifestacions diferents de les efectuades. Dins d'aquesta conducta es distingeixen dues modalitats:

A. Consisteix en fingir la intervenció d'una persona en un acte en el qual no ha tingut participació.

Perquè la conducta es consideri delictiva, cal que la suposada intervenció tingui la

suficient rellevància com per alterar substancialment el document.

No té cabuda el fet que un funcionari es limiti a ometre la intervenció de qui efectivament ha participat, ja que ometre una intervenció no és equiparable a suposar, es tipifica una conducta de fer no d'ometre.

B. Consisteix a atribuir a les persones que han intervingut, declaracions i manifestacions diferents de les que realment haguessin realitzat.

Perquè es doni aquesta conducta delictiva cal:

- a) L'existència d'un acte que ha de constar documentalment
- b) La persona que hagi intervingut ha d'haver formulat manifestacions o declaracions.
- c) En l'acte hi ha d'haver intervingut almenys una persona diferent al funcionari o autoritat.
- d) L'alteració ha d'afectar a punts essencials que canviïn substancialment el document
- e) L'alteració per part del funcionari de les manifestacions.

Aquesta conducta recull el que la doctrina i la jurisprudència denomina com falsedats ideològiques

No totes les manifestacions que no s'ajusten a la realitat constitueixen aquest tipus de falsedats ideològiques, sinó només aquelles que reuneixen els següents requisits:

- a) L'existència d'un escrit contenint manifestacions destinades a produir efecte en l'àmbit jurídic i que recull una manifestació de voluntat.
- b) Que el document procedeixi d'una persona dotada de fe pública.
- c) Que en el document es produeixi una alteració de la veritat, en incloure un fet no cert, que afecti elements essencials del document.
- d) Que hi hagi un dol falsari, requereix la voluntat de trastocar els efectes del document.

La falsedat ideològica és aquella manifestació destinada a constar en un document en la que qui la fa és conscient que no es correspon no a la veritat absoluta sinó amb la seva pròpia consciència i convicció sobre la realitat del fet.

4.- Faltant a la veritat la narració dels fets. És una modalitat de la conducta prevista a l'apartat anterior. Falsejar la veritat dels fets ja que un document no deixa de ser el

resultat de la narració dels que intervenen.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

És un delicte especial l'autor únicament podrà ser qui tingui la condició de funcionari, autoritat o responsable d'una confessió religiosa.

Si participa un particular respondrà com a inductor o cooperador necessari dels delictes.

Si és el funcionari que participa en una falsedat comesa per particular, el funcionari o autoritat respondrà com a inductor o cooperador necessari de les falsedats comeses pel particular i tipificades en el 392.

La falsedat documental no és un delicte de pròpia mà en què únicament sigui autor qui executa física i personalment l'alteració del document sinó que han de considerar autors tots aquells a qui els sigui imputable jurídicament i objectivament la mutació rellevant de la veritat que ha sido introduït en el document.

FORMES D'EXECUCIÓ

La consumació del delicte no es produeix amb l'acte material de la falsificació, sinó que és necessari que el document falsificat sigui incorporat al tràfic jurídic, i és indiferent si s'aconsegueix o no el resultat perseguit.

Com que és un delicte de resultat, cal admetre la possibilitat de la seva execució incompleta.

ASPECTE SUBJECTIU

La culpabilitat, la totalitat de les conductes establertes en l'art. 390, són de comissió dolosa, s'exigeix la concurrència del dol falsejari, que suposa la voluntat d'alterar conscientment la veritat per mitjà d'una acció que vol trastocar la realitat.

Al costat de la comissió dolosa, el 391 tipifica com a delicte les esmentades conductes quan haguessis estat comeses per imprudència greu, que cal equiparar-la amb la tradicionalment anomenada temerària. Cal que la imprudència greu es cometi en un dels quatre tipus de falsedats establerts.

PENA I CONCURSOS

La pena és de presó de tres a 6 anys, multa de 6-24 mesos i inhabilitació especial per un termini de 2 a 6 anys.

La pena de la imprudència és menor al tipus dolós, com és natural. La falsedat

documental pot entrar en concurs real o ideal amb altres tipus de delictes, i el més freqüent el concurs medial amb el delicte d'estafa, havent d'aplicar la regla penològica de l'art. 77.

FALSEDAT EN DOCUMENT PÚBLIC, OFICIAL O MERCANTIL COMESES PARTICULAR.

ASPECTE OBJECTIU SUBJECTES:

El subjecte actiu és el particular. Tot el que no és autoritat ni funcionari públic, i també sent funcionari o autoritat en el moment de la comissió de la falsedat, no es trobi actuant en l'exercici de les seves funcions, encara que es prevalgui del càrrec, encara que si es preval de el seu caràcter públic s'aplicarà l'agreujant de l'article 22 CP.

OBJECTE MATERIAL

Està constituït pels documents públics, oficials i mercantils.

CONDUCTA DELICTIVA Les falsedats descrites:

1. Alteració d'elements essencials d'un document
2. Simulació d'un document
3. Suposició d'intervencions de persones en un acte en què no hagin intervingut o atribució als que han intervinguts, de declaracions o manifestacions diferents de les efectuades.

No s'inclouen en el 392, l'anomenada falsedat ideològica, el particular no comet delicte de falsedat si no diu la veritat en document públic, oficial o mercantil i només cometrà delicte, l'autoritat o funcionari públic que falti a la veritat en aquest tipus de documents.

El TS ha assenyalat que la despenalització d'aquesta específica modalitat de falsedat ideològica no determina la de qualsevol falsedat ideològica, és a dir, que no afecti a la materialitat del document. Aquesta serà sancionable sempre que hagi de subsumir en els altres supòsits atípics del 390, ja que el nostre sistema penal no ha acollit aquesta modalitat, com l'italià, de distingir expressament entre falsedats ideològiques i materials, sinó que descriu una sèrie de conductes típiques de falsedat, que poden ser, materials o ideològiques, concepte aquest últim, que per no tenir expressa definició legal, tampoc és totalment pacífic en la doctrina penal.

El TS estableix que la mendacitat resultant de reflectir documentalment una relació inexistent o amb greus alteracions sobre l'existència subscripta entre dues parts no serà document típicament fals, ja que el mateix és autèntic i respon fidelment al que es ha

plasmats en el document, és a dir, es considera document autèntic el que es crea sense que respongui a un negoci jurídic real, quan les dues parts han convingut en la seva redacció, per tant quan ho comet un particular és impune.

FORMES D'EXECUCIÓ

Igual que les falsedats comeses per funcionaris i autoritat pública en document públic, oficial o mercantil, en aquest tipus de falsedat comesa per particulars, per a la consumació és necessari que el document falsificat sigui incorporat al tràfic jurídic, i indiferent que s'aconsegueixi o no el resultat perseguit pel falsificador.

Es tracta d'un delicte de resultat, s'admet la possibilitat d'execució incompleta.

ASPECTE SUBJECTIU

Aquest tipus de falsedats només poden ser comeses per particulars i només és punible la comissió dolosa, sense que pugui donar-se la comissió imprudent en no estar regulada expressament.

PENA I CONCURSOS

La pena és de presó de sis mesos a tres anys i multa de 6 a 12 mesos. Aquest delicte pot entrar en concurs real o ideal amb altres tipus delictius, el més habitual és que entre en concurs medial amb el delicte d'estafa.

ÚS DE DOCUMENTS PÚBLICS, OFICIALS O MERCANTILS FALSOS

El 393 sanciona a qui, sabent-ne la falsedat, presenti en judici o per perjudicar a un altre fa ús d'un document fals dels compresos en els art. anteriors.

ASPECTE OBJECTIU SUBJECTES

El subjecte actiu del delicte pot ser qualsevol persona, a excepció del propi falsificador, perquè en aquest cas la conducta d'ús de qui ha falsificat el document és posterior i quedarà impune, en ser castigat pel fet anterior a la falsificació.

OBJECTE MATERIAL DEL DELICTE

Són els documents públics, oficials o mercantils falsos.

CONDUCTA DELICTIVA

Són presentar en judici un document i la d'usar-lo per perjudicar a un altre, en els dos casos coneixent la falsedat del document.

A) Presentació en judici

El TS ha estimat que perquè concorri aquesta conducta típica és necessari que el que presenti en un judici un document públic, oficial o mercantil fals, ho faci amb ple coneixement de la seva falsedat, no essent suficients les sospites.

A efectes penals, es considerarà judici només aquell que processalment ho sigui, per tramitar davant dels òrgans jurisdiccionals, tant civils, contenciós administratiu, laborals i constitucionals.

B) Fer ús per perjudicar a un altre.

Per poder apreciar aquesta conducta delictiva, cal que qui utilitzi el document, ho faci amb ple coneixement de la seva falsedat. És habitual que s'utilitzi un document fals per enganyar a un altre i aconseguir que aquest realitzi un acte de disposició. Ens trobaríem davant d'un concurs ideal-medial amb el delicte d'estafa.

ASPECTE SUBJECTIU

És un delicte exclusivament dolós.

PENA

La pena és inferior en grau a l'assenyalada en els tipus anteriors per falsificadors.

FALSIFICACIÓ DELS DESPATXOS TRANSMESOS PELS SERVEIS DE TELECOMUNICACIONS

Conductes delictives

L'art. 394, distingeix entre dos tipus de conductes delictives:

1. SUPOSICIÓ o FALSIFICACIÓ D'UN DESPATX TELEGRÀFIC O ALTRE PROPI D'AQUESTS SERVEIS.

El subjecte actiu només pot ser l'autoritat o funcionari públic encarregat dels serveis de telecomunicacions.

Els particulars no poden cometre aquest delicte, podrien participar amb el subjecte actiu com inductors o cooperadors necessaris.

L'objecte material del delicte pot ser el despatx telegràfic o un altre propi d'aquests

serveis.

L'acció consisteix a fingir o simular l'existència d'un despatx telegràfic o un altre propi d'aquests servei, o bé alterar un despatx genuí.

Les modalitats d'aquesta conducta es pot reduir a tres:

- a) Creació d'un despatx telegràfic imaginari.
- b) Constatació falsa del text lliurat.
- c) Alteració d'alguna de les indicacions essencials del despatx telegràfic, amb dates, contingut o lloc de l'expedició.

Per a la consumació no és suficient amb la suposició o falsificació del despatx en si, sinó que s'ha de posar en circulació, sense que sigui necessari el coneixement d'un tercer. Hi ha la temptativa.

Comissió dolosa

La pena és de presó de 6 mesos a 3 anys i inhabilitació especial de 2 a 6 anys.

2. ÚS DEL DESPATX FALS.

El 394.2 castiga a qui, sabent-ne la falsedat, faci ús del despatx fals per perjudicar a un altre.

En no fer referència a qui ha de ser el subjecte actiu d'aquesta conducta delictiva, la jurisprudència i la doctrina discrepen. Part d'ella sosté que aquesta conducta només vaig poder ser comesa per autoritat o funcionari públic, mentre que altres opinions són contràries, que pot ser comesa per qualsevol.

Només hi ha la comissió dolosa exigint que s'ha d'actuar sabent de la seva falsedat.

La pena és la inferior en grau a l'assenyalada a les falsificacions.

FALSIFICACIÓ DE DOCUMENTS PRIVATS

ASPECTE OBJECTIU

SUBJECTES

En aquests supòsits no es distingeix entre autoritat, funcionari públic o particular de manera que el subjecte actiu d'aquests tipus delictius pot ser qualsevol.

OBJECTE MATERIAL És el document privat.

En no existir una definició legal de document privat, caldrà adoptar el criteri d'exclusió, de manera que serien documents privats, tots aquells que no siguin públic, oficials, mercantils o certificats, creuen o provin algun dret possible de vulnerar o que se'n pugui derivar alguna obligació que afecti a terceres persones.

CONDUCTA DELICTIVES

Es distingeixen dues conductes delictives:

- Falsedat de document privat per perjudicar a un altre.
- Ús de document privat fals.

FALSEDAT EN DOCUMENT PRIVAT PER PERJUDICAR A UN ALTRE.

L'art. 395, fa una remissió expressa a les modalitats de falsificació previstes en el 390, amb la peculiaritat que en aquest tipus de delicte la falsedat es comet sobre document privat.

L'acció consisteix a cometre en document privat alguna de les falsedats que preveuen els tres primers números del 390, sempre que es pretengui perjudicar un tercer.

Les falsedats són:

1. Alteració d'elements essencials d'un document.
2. Simulació d'un document.
3. Suposició d'intervencions de persones en un acte en què no han intervingut o atribució als que han intervingut, de declaracions o manifestacions diferents de les efectuades.

Només hi ha la comissió dolosa en exigir la intenció de perjudicar a tercer. Per a la consumació del delicte, cal la maniobra falsària i la concurrència simultània del ànim de perjudicar, sense que sigui necessària l'efectiva causació del perjudici. El TS ha establert, que la falsificació realitzada en un document privat posteriorment incorporat a un procediment judicial o exterior. Administratiu, no es converteix en una falsedat en document públic o oficial, ja que quan es va dur a terme va recaure sobre un document privat. La pena és la presó de sis mesos a dos anys.

ÚS DE DOCUMENT PRIVAT FALS

L'art. 396, igual que el 393, castiga dues conductes delictives:

- La de presentar en judici un document fals
- La d'usar-lo per perjudicar a un altre, utilitzant document fals

En qualsevol cas, hem d'assenyalar que el TS ha assenyalat com a element definidors d'aquest delicte:

1. Fer ús o presentar a judici un document privat fals
2. Fer-ho ha sabent-ne la falsedat
3. No haver pres part en la falsificació
4. Fer ús per perjudicar a tercer

La pena que s'estableix per aquest delicte és la inferior en grau a l'assenyalada per als falsificadors.

FALSIFICACIÓ DE CERTIFICATS

El CP regula en 397-399, la falsificació de certificats.

OBJECTE MATERIAL

L'objecte material del delicte és el certificat

Per certificat cal entendre, el document que es certifica i que per tant té com a objecte assegurar la veritat d'alguna cosa.

CONDUCTES DELICTIVES

Depenent de qui sigui el subjecte actiu del delicte es distingeixen tres tipus diferents de conductes delictives:

1. LLIURAMENT DE CERTIFICAT FALS PER FACULTATIU art. 397

Es castiga el facultatiu que lliurés certificat fals. Subjecte actiu únicament pot ser el facultatiu.

Per facultatiu s'entén tot aquell que tingui una titulació oficial de rang universitari.

S'amplia a totes les professions que depenguin de l'obtenció d'un títol de rang universitari.

La consumació del delicte es produeix amb el fet de la confecció del certificat fals, sense que sigui necessari que es lliuri amb finalitat concreta.

Només dolós

Pena és multa de tres a dotze mesos.

2. LLIURAMENT DE CERTIFICAT FALS PER AUTORITAT O FUNCIONARI PÚBLIC

art. 398

Es castiga l'autoritat o funcionari públic que lliurés certificació falsa.

El subjecte actiu pot ser únicament l'autoritat o funcionari públic que té encomanada la funció de lliurar certificats.

Per autoritat o funcionari públic cal recórrer a l'art. 24 del CP.

El problema que sorgeix en aquesta conducta delictiva, es dona a l'hora de delimitar quan ens trobem davant aquest tipus delictiu o per contra ens trobem davant el delicte de falsificació comès per funcionari o autoritat pública en document públic o oficial.

La solució no és fàcil, el TS sense que hi hagi fixat un criteri unànim, s'ha pronunciat en alguna ocasió traçant la separació sobre el criteri del major o menor perjudici causat pel document.

La consumació del delicte es produeix des del moment en què s'emet la certificació. Únicament és dolós

S'estableix una pena de suspensió de sis mesos a dos anys.

3. FALSIFICACIÓ O ÚS DE CERTIFICAT FALS PER PARTICULAR. El 399 distingeix dues conductes diferents:

1. La falsificació de certificats per particulars
2. Ús de certificació falsa.

FALSIFICACIÓ

Es castiga la falsificació de certificats comeses per particulars.

El subjecte actiu és particular, s'entén tot aquell que no sigui facultatiu, autoritat o funcionari públic.

Aquesta falsificació comprèn la confecció o alteració dels documents assenyalats en els anteriors art. 397 i 398.

Només és possible la conducta dolosa.

S'estableix una pena de multa de tres a sis mesos.

ÚS

Es castiga al particular que faci ús sabent la certificació falsa. El subjecte és el particular.

S'exigeix que l'ús es faci sabent de la seva falsedat i per persona diferent de l'autora de falsificació.

La conducta es consumeixi per l'ús del certificat, sense que sigui necessari que es produeixi resultat.

Conducta dolosa

Pena de multa de tres a sis mesos.

DE LA FALSIFICACIÓ DE TARGETES DE CRÈDIT I DÈBIT I XECS DE VIATGE

El art. 399 bis.

Es penen tres supòsits:

- a.- Alterar, copiar, reproduir o qualsevol forma de falsificació.
- b.- La tinença destinada a la distribució o tràfic.
- c.- Usar-les en perjudici d'un altre amb coneixement de la seva falsedat.

Les penes del primer precepte són agreujades amb la pena en la seva meitat superior si:

- a.- Afecten a una generalitat de persones.
- b.- Es cometin els fets en el marc d'una organització criminal dedicada a aquestes activitats.

DISPOSICIÓ GENERAL A LES FALSEDATS

L'art. 400, conté una clàusula general per a totes les falsedats, on es castiguen els actes preparatoris a la realització de les falsedats descrites.

Les conductes penades consisteixen a fabricar, recepcionar, obtenir o tenir, materials o altres mitjans, sempre si estan destinats específicament a la realització de qualsevol tipus de les falsedats.

Únicament s'aplicarà si es prova no només la possibilitat d'utilitzar algun dels estris enumerats per cometre la conducta falsària, sinó que a més és necessari que l'aparell des del seu origen, tingui com a destinació específica la realització de conductes

falsàries.

No serà conducta típica, la fabricació o tinença d'un aparell, que sense haver estat destinat en el seu origen per a la realització de conductes falsàries, pugui ser utilitzat amb aquesta finalitat.

L'art. 400 bis indica que els supòsits dels articles 392,393,394,396 i 399 es pena l'ús dels documents mencionats en la seva descripció típica encara que sent autèntics el que els fa servir no estigui legitimat per fer-los servir.

e.- FALSEDATS PERSONALS

Es distingeixen tres tipus de modalitats delictives:

- Usurpació de l'estat civil
- Usurpació de funcions públiques
- Intrusisme

La diferència entre les falsedats personals i les documentals és que en aquestes últimes la conducta delictiva es dirigeix sobre objectes materials, mentre que les personals es dirigeixen sobre qualitats de les persones que no són certes.

USURPACIÓ DE L'ESTAT CIVIL

INTRODUCCIÓ

Anteriorment es recollia dins dels delictes contra l'estat civil. No obstant això en el CP actual aquesta conducta es recull dins dels delictes relatius a les falsedats. Abans segons la doctrina, el bé jurídic protegit era l'estat civil familiar i amb això la família, però la postura ha evolucionat i actualment s'entén que el bé jurídic protegit en aquest tipus de delictes és la **SEGURETAT DEL TRÀNSIT JURÍDIC** i en definitiva la fe pública, pel que ens trobem davant d'una falsedat, si bé personal.

Encara que aquesta postura no és unànime.

ASPECTES OBJECTIUS Concepte:

Es castiga la conducta d'usurpar a un altre l'estat civil.

Sobre l'estat civil no existeix cap definició legal. La doctrina s'ha encarregat de donar una definició sobre el que s'ha d'entendre, Algun autor el defineix com a conjunt de qualitats, atributs i circumstàncies de la persona, que la identifiquen jurídicament i que

determinen la seva capacitat amb cert caràcter de generalitat i permanència. Un altre autor com la qualitat de la persona per la seva especial situació i consegüent condició de membre en l'organització civil de la comunitat, que determina la seva independència jurídica.

Es pot diferenciar diferents situacions: filiació, matrimoni, nacionalitat, veïnatge, majoria d'edat, etc.

SUBJECTES

El subjecte actiu pot ser qualsevol

El subjecte passiu, pot donar lloc a una doble interpretació. Si s'entén que el bé jurídic protegit és el mateix estat civil, el subjecte passiu serà la família o la persona que es vegi despulat de les seves estat civil. Per als que entenen que el bé jurídic protegit és la seguretat del tràfic jurídic i la fe pública, el subjecte passiu és l'Estat o la societat.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

Hi ha divisió:

- El mateix estat civil familiar
- La Seguretat jurídica i la fe pública

CONDUCTA DELICTIVA

La conducta és usurpar. Equival a atribuir, suplantar a una altra persona. Fer-se passar per una altra persona.

Perquè es doni la conducta delictiva ha de passar:

1. Es tracti d'una persona real: no pot ser imaginària.
2. Es tracti d'una persona viva: La jurisprudència exigeix que perquè es doni la conducta delictiva la usurpació de l'estat civil s'ha de fer sobre una persona real que al seu torn visqui.

Sobre aquesta qüestió hi ha divisió entre la doctrina. Un sector majoritari sosté que des del moment en què la persona no existeix no té estat civil algun i per tant no pot ser objecte d'usurpació. Un altre sector opina que pot cometre amb independència que el titular de l'estat civil usurpat hagi mort.

ASPECTE SUBJECTIU

És un delictes dolós. El terme usurpar exigeix que la suplantació es dugui a terme amb la finalitat d'usar els drets i accions de la persona substituïda.

FORMES D'EXECUCIÓ

La consumació del delictes es produeix amb l'acte de la suplantació de la persona, sense que es exigeixi resultat.

És possible la temptativa, si bé en la pràctica és molt difícil separar-la de la consumació.

PENA I CONCURSOS

La pena és de presó de 6 mesos a tres anys.

Pot concórrer amb el delictes de falsedat documental, en aquest cas estarem davant d'un concurs aparent de normes, aplicant el precepte més greu.

Igualment pot entrar en concurs amb el delictes d'estafa, de manera que seria un concurs de delictes i no de normes.

USURPACIÓ DE FUNCIONS PÚBLIQUES

ASPECTE OBJECTIU

Concepte:

Aquest delictes d'usurpació de funcions públiques, 402, el comet aquell que il·legítimament exerceixi actes propis d'una autoritat o funcionari públic atribuïnt caràcter oficial.

SUBJECTES

El subjecte actiu pot ser qualsevol persona, delictes comú, fins i tot les autoritats o funcionari públic que il·legítimament realitzin actes que no siguin propis de la seva funció

El subjecte passiu és l'Estat.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

És l'exercici de les funcions que corresponen a les autoritats o funcionaris.

CONDUCTA DELICTIVA

La conducta consisteix en la realització o exercici il·legítim d'actes propis d'una autoritat o funcionari públic sense tenir aquesta qualitat o funció.

Els elements que componen la conducta són:

1. Que s'exerceixin actes propis d'una autoritat o funcionari. S'entén per actes propis aquells que són competència únicament de l'autoritat o funcionari.
2. Que es realitzin de manera il·legítima. Els actes propis han d'exercitar no tenint legitimació per a realitzar-los.
3. Que el subjecte que realitzi la conducta s'atribueixi caràcter oficial. Cal que el agent s'atribueixi el caràcter oficial, la simple realització d'actes propis d'una autoritat o funcionari sense que s'atribueixi caràcter oficial, no constitueix aquesta conducta delictiva. Tampoc comet delicte el fet de fer-se passar per un determinat funcionari, sense arribar a realitzar actes propis.

ASPECTES SUBJECTIU

És un delicte dolós, el subjecte ha de tenir consciència de l'exercici dels actes il·lícits que realitza. No es preveu la comissió imprudent.

FORMES D'EXECUCIÓ

La consumació del delicte es produeix, quan després de l'atribució del caràcter oficial, l'agent realitza l'acte propi de l'autoritat, si no s'arriba a realitzar l'acte, la conducta és impune.

PENES I CONCURSOS

Pena de presó d'un a tres anys.

Quan el delicte d'usurpació de funcions públiques es realitzi com a mitjà per cometre estafes, falsedats, detencions il·legals, entrarà en concurs ideal-medial amb aquests delictes, aplicant-se el 77.

Quan el delicte d'usurpació de funcions públiques es cometi per funcionari per envair competències que no li són pròpies, entrarà en concurs aparent de normes amb el delicte de usurpació d'atribucions d'altres poders, és aplicable aquest últim.

ACCIÓ ATENUADA.

El nou art. 402 bis introduït per la L.O. 1/2015 pena com delicte lleu al que sin estar autoritzat usi públicament i indegudament uniforme, vestit o insígnia que l'atribueixin caràcter oficial, la pena serà de multa d'un a tres mesos.

INTRUSISME

INTRODUCCIÓ

Amb el 403, el que es pretén controlar és la qualitat dels professionals, convertint el títol acadèmic o oficial en condició necessària i inexcusable per poder accedir a l'exercici de determinades professions.

Intrusisme, és l'exercici d'activitats professionals per persona que no es troba capacitada per a això, per no haver obtingut la titulació necessària per al seu exercici. El bé jurídic protegit d'aquest tipus té una doble vessant, d'una banda, es protegeix el dret que té l'Administració per expedir títol que garanteixin la competència professional i de l'altra, es pretén protegir l'interès dels ciutadans.

Dins d'aquest delicte es distingeix dues figures delictives diferents:

1. Es correspon amb el tipus bàsic.
2. Estableix un tipus qualificat.

TIPUS BÀSIC

És el regulat en el 403.1, que castiga a qui exerceix actes propis d'una professió sense posseir el corresponent títol acadèmic expedit o reconegut a Espanya d'acord amb la legislació vigent o títol oficial que acrediti la capacitació necessària i habiliti legalment per al seu exercici i no estigués en possessió d'aquest títol.

ASPECTE OBJECTIU

CONCEPTES

Al 403.1 es castiga tant a qui exerceixi una professió sense títol acadèmic, com a qui exerceixi una professió sense títol oficial.

Per títol acadèmic cal entendre els títols universitaris, dins dels quals s'inclouen Doctors, llicenciats en facultats, escoles superiors i de grau mitjà o equiparable. El títol pot ser expedit a Espanya o en un país estranger, sempre que es tracti d'un títol reconegut a Espanya.

Per títol oficial s'ha d'entendre més del títol acadèmic, qualsevol altre títol que sigui atorgat o reconegut per l'Estat, sempre que habiliti per l'exercici d'una professió.

SUBJECTES

El subjecte actiu del delicte pot ser qualsevol, sempre que no disposi del pertinent títol acadèmic o oficial i que exerceixi actes professionals.

Els subjectes passius poden ser diversos, l'Administració, com a garant de la potestat acadèmica i professional i per un altre la societat.

CONDUCTES DELICTIVES

La conducta delictiva consta quan exerceix d'actes propis d'una professió, quan es no tingui la titulació acadèmica o oficial que habiliti per a l'exercici de la professió que es exerceix.

Perquè es doni la conducta del delicte d'intrusisme és necessari:

1. L'exercici d'actes propis d'una professió. Aquells que estan específicament reservats per a les persones que hagin obtingut una titulació per a l'exercici d'una determinada professió.
2. El no estar en disposició del necessari títol acadèmic o oficial.

ASPECTE SUBJECTIU

Només és possible la comissió dolosa. El dol exigeix que hi hagi no només consciència i voluntat de realitzar els actes efectuats, sinó també la intenció de arrogar la professió de la qual es realitzen actes propis.

Encara que no sembla molt probable, si el subjecte creu erròniament, amb error vencible, que té dret a exercir determinats actes professionals sense titulació, s'estaria davant d'un supòsit d'error de prohibició i s'atenuaria la pena d'acord amb el 14.3.

Antijuridicitat

Es pot admetre com a causa de justificació l'estat de necessitat, en supòsits com el d'un diplomad en infermeria o estudiant d'últim any de medicina o metge estranger que es troba de vacances que davant l'absència de titulat per actuar, presten els auxilis necessaris a un accidentat.

FORMES D'EXECUCIÓ

Es tracta d'un delicte de mera activitat, la consumació es produeix des del moment en què es realitza un acte propi de la professió envaïda, sense que sigui necessari que es causi un determinat resultat.

S'admet la temptativa, si abans de realitzar un acte propi, el subjecte és interromput per una intervenció policial.

PENA I CONCURS

Si es requereix un títol acadèmic, la pena és de multa de 12 a 24 mesos. Si es requereix un títol oficial, la pena serà de 6a 12 mesos.

El delictes d'intrusisme pot entrar en concurs amb el delictes d'estafa i el de falsedat.

TIPUS QUALIFICAT: ATRIBUCIÓ PÚBLICA DE QUALITAT PROFESSIONAL

El tipus qualificat del delictes d'intrusisme és tipificat en el 403.2, per al qual s'exigeix que a més d'exercir actes propis d'una professió sense posseir el preceptiu títol

1.-, El subjecte s'atribueixi públicament la qualitat de professional. La simple atribució de la qualitat sense que aquesta vagi acompanyada d'actes propis, no suposa la comissió d'aquesta conducta delictiva.

2.- Si el culpable exercís aquests actes d'intrusisme en un local o establiment obert al públic en el que s'anunciés la prestació de serveis propis d'aquella professió.

Aquests supòsits la pena s'agreuja imposant la pena de presó de 6 mesos a dos anys.

2.-DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

a.- INTRODUCCIÓ GENERAL

La rúbrica "Dels delictes contra l'administració pública" corresponent al títol XIX del llibre II del Codi Penal, incorpora la regulació d'un heterogeni conjunt de delictes dels funcionaris públics.- Diversos autors i experts en dret, en llibres especialitzats, conferències i seminaris, han criticat que el títol XIX és incomplet, imperfecte, i, a més, manifestament asistemàtic en la mesura que tot i l'amplitud de la seva regulació positiva, no s'esgota en la seva totalitat la regulació dels delictes propis dels funcionaris públics, és a dir, hi ha molts delictes susceptibles de ser comesos per funcionaris públics que es regulen fora d'aquest títol, la qual cosa, sens dubte, comporta una greu situació de dispersió normativa. Alhora, també s'ha criticat la qüestió que, en aquest títol, es dona una certa manca de proporcionalitat punitiva i una important deficiència de tècnica legislativa.-

La nota comú o constant en el conjunt de delictes regulats en aquest títol rau en el caràcter funcional del subjecte actiu.-

La definició de funcionari públic, a efectes penals, ha estat objecte d'una important discussió doctrinal, distingint, clarament, dos sectors:

1 - Sector partidari de la remissió a la legislació administrativa, als efectes de delimitar el concepte de funcionari públic, reconeixent, explícitament, la tècnica de la llei penal en blanc...

2- Autors partidaris d'una configuració penal autònoma del concepte de "funcionari públic", que posa en relleu que aquest concepte, a efectes penals, constitueix un concepte normatiu netament jurídic i no una noció únicament descriptiva. Aquest últim criteri és el predominant en la doctrina penalista...

Molt important també la distinció entre "autoritat" i "funcionari públic", que es diferencien clarament en el fet que els primers disposen de poder de coacció concret, poder que li atorga una posició de superioritat, a diferència del funcionari públic que no disposa d'aquest poder de coacció. En tot cas, distingir també que el concepte de "Funcionari Públic" sempre és més ampli que el concepte de "Autoritat".-

Per trobar la delimitació concreta i concisa de el concepte de "funcionari públic" hem de dirigir-nos al Article 24 del Codi Penal, (que es troba fora del Títol XIX), el qual estableix en l'apartat 2 que:

- "Es considerarà funcionari públic tothom qui per disposició immediata de la llei o per elecció, o per nomenament d'autoritat competent, participi en l'exercici de funcions públiques.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

El CP del 95 individualitza l'Administració Pública com a objecte de protecció de les normes penals, sancionant les conductes que lesionen de forma més greu els seus principis organitzatius o l'eficàcia de la seva actuació.

No existeix una definició expressa del concepte de Administració Pública, de la CE i en alguns ordenaments jurídics tampoc, es pot concloure que aquest nom identifica una de les dues infraestructures organitzatives del Poder Executiu, una és el Govern i l'altra l'Administració. Està integrada per l'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes, la Administració Local i les entitats de dret públic amb personalitat jurídica pròpia.

Serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització i coordinació, amb submissió plena a la Llei i al Dret. Els delictes contra les administracions. Públiques donen suport el correcte funcionament d'aquesta infraestructura organitzativa, sancionant les conductes de les

autoritats, funcionaris i particulars que vicien la seva eficàcia, o el compliment dels fins que té assignats. Aquestes infraccions no són, estrictament, els delictes dels funcionaris públics, en l'exercici abusiu dels seus càrrecs:

1. El CP també estableix delictes específics de funcionaris públics en altres capítols.
2. Alguns dels tipus delictius continguts sancionen específicament conductes de particulars.

La majoria d'aquests delictes es configuren com a delictes especials propis de funcionaris o autoritats públiques.

ELS AUTORS DEL DELICTE CONTRA L'ADMINISTRACIÓ

Per norma general són els funcionaris o autoritats públiques, encara que hi ha algunes excepcions. No cal tenir la qualitat de funcionari, ja que pot ser-ho de fet, és a dir, persones que exerceixen funcions públiques sense tenir formalment el càrrec condició de funcionari.

El principi de determinació a efectes penals, de la condició d'autoritat o funcionari públic, és la participació concreta i real en l'exercici de funcions públiques o de administració.

Normalment el funcionament ordinari de les Administracions pública sol passar que els actes administratius s'adoptin per òrgans col·legiats, cosa que provoca un altre problema de autoria, ja que en aquests casos, per a l'aprovació de la resolució administrativa en què es s'instrumenti la comissió del delicte, es requereix, la concurrència d'un nombre determinat de voluntats coincidents.

Són responsables dels acords de les corporacions locals els membres de les mateixes que els hagin votat favorablement.

La responsabilitat penal, com a coautor, de cada un dels membres de l'òrgan col·lectiu els vots possibiliten l'aprovació d'un acord delictiu, es planteja en termes d'autoria i participació criminal. La necessitat que l'acord sigui aprovat perquè pugui sustentar l'acció penal contra aquelles persones que van donar suport l'acord és tan sols un requisit objectiu de punibilitat, que no perjudica ni qüestiona les diferents fórmules d'acord amb les que pot instrumentar la participació criminal.

b.- PREVARICACIÓ DE FUNCIONARI PÚBLIC

Aspecte objectiu

S'agrupa tres conductes diferents:

1. Dictar resolucions arbitràries en assumpte administratiu
2. Proposar, nomenar o donar possessió il·legalment a una persona per al càrrec públic
3. Acceptar aquesta proposta, nomenament o presa de possessió il·legal.

Cadascun d'aquests comportaments típics té el seu propi contingut i requisit:

a) El delictes de prevaricació de funcionari públic, 404, retreu la conducta més greu de totes les que pot cometre un funcionari públic, que és la de dictar una resolució arbitrària en assumpte administratiu sabent-ne la injustícia. TS, prevaricar és obrar de manera arbitrària, en un context públic d'actuació preceptivament delimitat. La resolució que constitueix l'objecte del delictes ha de ser un acte administratiu, que contingui una declaració de voluntat de l'òrgan públic de què es tracti, de contingut decisor i que afecti a una situació jurídica individualitzada. No poden integrar aquesta infracció, els actes administratius que no tinguin contingut decisor, com a mer tràmit, o els informes, consultes o dictàmens.

La mateixa redacció del text legal, dicti una resolució, sembla exigir un comportament actiu, que s'ha de traduir en la manifestació positiva d'una declaració de voluntat. No obstant això, el TS està admetent la forma omissiva en relació amb els actes administratius que el subjecte actiu està obligat a dictar. L'exemple més clar, és el dels alcaldes que es neguen a convocar el ple corresponent per votar una moció de censura presentada en contra seu.

L'arbitrarietat de la resolució, suposa el seu apartament de la legalitat, de manera flagrant i amb independència que es dicti en l'àmbit potestats reglades o discrecionals. Resulta necessari acreditar una contradicció, de la resolució jutjada, amb l'ordenament jurídic que sigui. A la prevaricació administrativa la injustícia presenta un plus respecte de la mera il·legalitat, que, vinculat als conceptes d'imparcialitat, objectivitat, recerca de l'interès general i sotmetiment a fins, tendeix a configurar-la com il·legalitat basta, evident i expressiva.

Hi ha delictes quan concorre una manca de competència per poder adoptar la resolució, la inobservança de les més elementals regles procedimentals.

La incorporació al tipus de l'expressió sabent-ne la injustícia, revela la exigència que la conducta típica es realitzi concorrent en el subjecte actiu un específic element subjectiu de l'injust, consistent en el reconeixement i acceptació de la manca absoluta de justificació legal del contingut de la resolució dictada.

b) El delicte de nomenament il·legal, 405, retreu la conducta del funcionari públic o autoritat que, en l'exercici de les seves competències, proposa, nomena o dona possessió per l'exercici d'un determinat càrrec públic a una persona, sense que concorrin els requisits legalment establerts per a això i sabent la seva il·legalitat.

Aquest precepte és gairebé inaplicable pels tribunals, presenta un contingut dual, la il·legalitat que constitueix la seva essència pot consistir tant en proposar, nomenar o donar possessió a una persona per un càrrec públic, sense que concorrin els requisits legals exigits com a fer la proposta, nomenament o presa de possessió del tràmit i amb independència de les condicions o requisits de la persona proposta, nomenada a la qual es dona possessió del lloc.

c) El delicte d'acceptació de la proposta, nomenament o presa de possessió il·legals, que es regula en el 406, per retreure a qui sabent que no té els requisits legals exigits omple els tràmits formals que li permeten accedir a la funció pública.

MODALITATS DEL DELICTE:

Cap de les infraccions tipificades en 404, 405 i 406 presenten subtipus atenuats ni agreujats, ni modalitats lleus castigades com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El delicte de prevaricació de funcionari públic és una infracció eminentment dolosa, a la que a més del dol genèric, el legislador exigeix, perquè procedeixi la punició, que en l'autor del fet concorri un específic ànim subjectiu, dictant la resolució sabent de la seva injustícia, amb clara consciència de l'arbitrarietat i injustícia de la decisió en la resolució administrativa.

Aquest element subjectiu suposa que el funcionari actua amb plena consciència que resol un assumpte administratiu eludint l'aplicació de les normes que hauria d'observar per a la seva resolució, conforme a dret. La jurisprudència nega l'actuació dolosa quan es posa de manifest el desconeixement que tenia el funcionari, en dictar la resolució, que aquesta era arbitrària.

Les dues conductes sancionades en el 405 i 406 es configuren només en la modalitat

dolosa, sense que hi hagi àmbit punible per a la comissió imprudent del fet. Han de ser conscient el funcionari públic o el particular que pren possessió, que s'està realitzant il·legalment per absència dels requisits legalment exigits per a això.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents de l'art. 20, excepte la d'exercici legítim d'un dret, que pressuposa precisament la hipòtesi contrària a la que conforma la conducta prohibida per cada un dels tres articles.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Tant el delictes de prevaricació 404, com el de nomenament il·legal, 405, com l'acceptació del càrrec, són delictes especials propis, que només poden cometre funcionaris o autoritat pública o persona sobre la qual hagi recaigut el càrrec.

En els òrgans col·legiats, responen del delictes totes les autoritats o funcionaris públics que hagin adoptat, conjuntament (amb el seu vot), la resolució arbitrària, i igualment possibles les formes de participació criminal. Queden exclòs de responsabilitat els que voten en contra o s'abstenen.

La jurisprudència admet també la participació de estranys en l'execució dels delictes especials propis, de manera que, en el cas que hi hagi alguna persona que no sigui autoritat ni funcionari públic, però hagi participat amb aquest en la comissió del delictes de prevaricació, es aplicaria respecte a ell les previsions dels art. 28 i 29.

FORMES D'EXECUCIÓ

Els delictes aquí examinats són infraccions de mera activitat, que admeten com a formes punibles la temptativa inacabada, encara que és infreqüent i la consumació. Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

Poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el codi, excepte l'agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva, per decisió del legislador, dels delictes contra les persones i d'abús de superioritat i prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delictes, ho prohibeix el principi non bis in idem.

PENA I CONCURSOS

El delictes de prevaricació administrativa té prevista pena d'inhabilitació especial per ocupació o càrrec públic per un termini de 9 a 15 anys i el mateix temps de suspensió de l'exercici del dret de sufragi passiu.

Els delictes de nomenaments il·legals es castiguen amb la mateixa pena, cumulativa de multa de 3 a 8 mesos i suspensió d'ocupació o càrrec públic per un termini de 1 any a 3 anys.

CONCURS:

El delictes de "arrogació" de funcions públiques, 508.1, està absorbit en el prevaricació i no permet concurs de delictes. Hi ha concurs de lleis entre la figura genèrica de prevaricació i la prevaricació específica, que es resol a favor de l'específica, per aplicació del principi d'especialitat.

La Responsabilitat Civil, s'apliquen en aquests delictes les generals del 109 i ss i específicament les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats a les víctimes de la resolució, tenint la administració la responsabilitat subsidiària.

c.- ABANDONAMENT DE DESTINACIÓ I OMISSIÓ DEL DEURE DE PERSEGUIR DELICTES

DESISTIMENT DE FUNCIONS ASPECTES OBJECTIUS

Els 407, 408 i 409, donen suport el compliment dels continguts mínims de les obligacions dels funcionaris i autoritats públiques, sancionen com a delictes, diverses manifestacions, de la desistiment de funcions públiques. S'integren en aquestes conductes:

1. L'abandonament de la destinació
2. L'omissió del deure de perseguir delictes

a) L'abandonament de destinació per a no impedir o no perseguir determinats delictes o per no executar les penes imposades, per comissió d'aquests, per l'autoritat judicial competent, es regula en el 407. La conducta bàsica d'aquest delictes especial propi i de mera activitat, en forma activa o omissiva, consisteix a abandonar, el funcionari o

l'autoritat, el lloc o càrrec públic que ocupa, el que pot fer mitjançant una acció específica, marxant del lloc de l'exercici de la funció encomanada o per omissió pròpia, no incorporant-se a la jornada laboral que correspongui. No és punible, si el motiu de l'abandonament és diferent d'un dels tres específics que estableix el tipus: No impedir un delictes greu o menys greu (no delictes lleu), no perseguir un delictes, no executar les penes que hagin estat imposades.

b) L'omissió del deure de perseguir delictes, 408. Aquesta infracció, caracteritzada com delictes especial propi i de pura omissió, retreu l'incompliment específic de una funció pública: La persecució dels delictes o els seus responsables. És només reprotxable només per als que tenen específicament encomanat el compliment d'aquesta funció. De forma intencionada i per tant dolosa.

c) La promoció, direcció o organització de l'abandonament col·lectiu d'un servei públic, 409, se sanciona a través de dues infraccions diferents, però amb dos elements comuns: La condició de delictes especials propis i la condició de delictes de resultat, tots dos exigeix per a la consumació del delictes, a més de la realització típica, que es produeixi un determinat resultat, l'abandonament del servei públic i un greu perjudici. La infracció tipificada en el primer paràgraf és més greu que la continguda en el segon, perquè en el primer es sanciona la responsabilitat originària i última, els actes de promoció, direcció o organització d'una actuació funcional, organitzada i col·lectiva, d'abandonament d'un servei públic.

La conducta sancionada en el segon paràgraf, és menys rellevants, perquè consisteix a prendre part d'un abandonament d'un servei públic essencial, no per tant, en qualsevol de les actuacions descrites en el primer paràgraf, en el qual concorri, o el caràcter col·lectiu o la il·legalitat, de forma independent no cumulativa. El delictes requereix, a més, com a resultat de la conducta típica, que es produeixi greu perjudici del servei públic essencial o de la comunitat.

MODALITATS TÍPIQUES

El delictes d'abandonament de destinació, 407, presenta tres modalitats diferents:

a) Una conducta consistent a abandonar l'autoritat o el funcionari públic el seu destí amb el propòsit de no impedir o no perseguir qualsevol dels delictes que el legislador

considera més indispensables de persecució són els delictes contra la CE, contra l'ordre públic, traïció i contra la pau o la independència de l'Estat i els relatius a la defensa nacional i els delictes contra la comunitat internacional.

b) Una altra conducta consistent a realitzar l'abandonament per no complir o no perseguir qualsevol altre delicte.

c) Una altra consistent en què l'abandonament tingui per objecte no executar les penes corresponent a aquests delictes imposat per l'autoritat judicial competent. No es preveu la forma lleu, sancionable com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Són delictes dolosos, La forma imprudent s'exclou no només per la inexistència del tipus específic, sinó a més perquè tots els articles incorporen específiques referències a la intencionalitat del subjecte actiu.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests tipus, sempre que es donin els requisits propis, totes les eximents previstes en l'art. 20. Planteja especial problema l'eximent d'exercici legítim d'un dret, ja que l'exercici del dret de vaga, limitat per als funcionaris públics, legítima, quan es donen els seus requisits legals, la incompareixença al lloc de treball. Només s'ha d'aplicar a les conductes que suposen l'incompliment d'un deure propi del càrrec del funcionari o autoritat responsable del fet.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Tots els delictes de desistiment de funcions són infraccions especials pròpies, que no plantegen cap problema afegit als ja analitzats.

FORMES D'EXECUCIÓ

Els delictes d'abandonament de destinació i omissió del deure de persecució de delictes o delinqüents estan tipificats com a infraccions de mera activitat, en què no cal distingir, les seves formes imperfectes d'execució.

Els delictes d'abandonament de servei estan configurats com a infraccions de resultat, ja que en tots ells s'exigeix, per a la consumació de l'il·lícit, la producció d'una conseqüència derivada de l'acció típica. És possible la temptativa inacabada, encara

que és infreqüent, temptativa acabada i la consumació.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva, per decisió del legislador dels delictes contra les persones i d'abús de superioritat i de prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, perquè ho impedeix del principi non bis in ídem.

PENES I CONCURSOS

Els delictes d'abandonament de destinació, per no impedir o no perseguir qualsevol dels delictes tipificats, estan sancionats amb pena, cumulativa, de presó d'un a 4 anys, i inhabilitació absoluta per a ocupació o càrrec públic per un termini de 6 a 10 anys.

Els delictes d'abandonament de destinació, per no impedir o no perseguir qualsevol altre delicte i per no executar les penes corresponents, tenen prevista només pena d'inhabilitació especial per ocupació o càrrec públic d'1 a 3 anys.

Els delictes de no persecució dels delictes o delinqüents es sanciona també amb pena privativa de drets, consistent en inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic per un termini de 6 mesos a 2 anys.

Els delictes d'abandonament de servei públic es castiguen amb la pena, cumulativa, de multa de 8 a 12 mesos i suspensió d'ocupació o càrrec públic per un termini de 6 mesos a 2 anys i amb la pena única de multa de 8 a 12 mesos per al 409.2.

CONCURS: El delicte de desistiment de persecució dels delictes o els delinqüents acostuma a ser conseqüència d'un previ delicte de suborn, que justifica la inactivitat del funcionari o autoritat. En aquests casos hi ha concurs medial de delictes, resoluble segons el 77.

d.- DESOBEDIÈNCIA I LA DENEGACIÓ D'AUXILI

ASPECTE OBJECTIU

Suposa l'incompliment greu de deures bàsics de la funció pública:

1. El deure de respectar els criteris organitzatius de coordinació i jerarquia administrativa.
2. El deure d'acatar i complir les resolucions emanades dels Jutjats.
3. El deure de prestació de serveis bàsics per a la salvaguarda de la vida, la salut, la integritat, la llibertat sexual o la llibertat dels ciutadans.

Aquests comportaments són:

1. La desobediència a resolucions judicials o administratives, que el CP estableix, 410.1.

Les autoritats i funcionaris públics estan obligats, com tots els ciutadans, a acatar i complir les resolucions dictades pels jutjats i tribunals i que els siguin notificades, llevat que la mateixa autoritat judicial hagués acordat la suspensió de la seva executivitat. Els funcionaris estan obligats a complir les decisions adoptades legítimament pels seus superiors jeràrquics. L'incompliment de les resolucions judicials o les decisions i ordres de les autoritats jeràrquiques superiors, genera la responsabilitat penal del funcionari o autoritat establerta.

El delicte de desobediència és una infracció especial impròpia, de mera activitat, realitzable per acció o omissió, l'expressió nuclear és la de negar-se obertament a donar el degut compliment a les resolucions judicials.

No es suma al mateix la realització d'un acte concret, positiu, sinó només cal l'omissió o passivitat pròpia de qui es nega a executar una ordre legítima dictada dins el marc de competència del seu autor.

Les resolucions, decisions o ordres han d'emanar de l'autoritat judicial o de autoritats superiors, en la jerarquia administrativa, que han d'estar dictades en el àmbit de les seves competències.

2. El delicte de denegació d'auxili, que es tipifica de forma dual, en funció del diferent possible origen de la sol·licitud d'auxili. En primer lloc, el 412.1 sanciona el incompliment del deure de col·laboració dels funcionaris públics amb la Administració de justícia o amb altres administracions públiques diferents de aquell per al que presta serveis el responsable del fet.

El delicte és una infracció especial pròpia i de pura omissió, la tipicitat és la mera

inactivitat del funcionari, en el compliment d'una activitat concreta, és a dir una autoritat d'una altra administració amb competència per a demanar aquell un específic deure d'actuar, amb la finalitat de coadjuvar a la administració de justícia o al correcte funcionament d'un servei públic. No necessita cap resultat.

D'altra banda el 412.3 sanciona l'incompliment del deure de prestació de serveis bàsics per a la salvaguarda de béns jurídics essencials dels ciutadans. Està configurada com a delicte especial i d'omissió pròpia, en realitat és una especialitat, aplicable a autoritats i funcionaris, del delicte del deure d'impedir delictes. I per tant un delicte més genèric d'omissió del deure de socors.

La conducta típica és abstenir-se de prestar un comportament precís per evitar un delicte o qualsevol altre mal a una altra persona concreta, i la realització forma part de les obligacions del càrrec de l'autoritat o funcionari requerit. Com a delicte d'omissió pròpia, no requereix la causació de cap resultat.

MODALITATS TÍPIQUES

El delicte de desobediència presenta una modalitat agreujada, prevista en el 411, aplicable al incompliment de decisions o ordres administratives i tipificada en raó de la contumàcia del responsable. Té un triple pressupost:

1. Una decisió o ordre d'un superior jeràrquic administratiu, l'execució és competència del subjecte actiu.
2. Una decisió pròpia d'aquest, de suspendre l'execució d'aquell mandat, per qualsevol motiu excepte per una infracció manifesta d'un precepte.
3. Desaprovació expressa, per part del superior jeràrquic.

Si el funcionari o autoritat, reitera la seva intenció, procedeix de nou a desobeir aquella ordre o decisió inicial, s'aplica el tipus agreujat.

Cap dels delictes regulats en aquest capítol presenta forma lleu, sancionable com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Són dolosos, sent impossible la punició de la forma imprudent per la inexistència d'un tipus específic que així ho prevegi, conforme l'article 12 del CP. Les omissions que responguin a motius diferents a la voluntat d'ometre la conducta deguda són atípiques.

Antijuridicitat

Pot aplicar a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes

les eximents previstos a l'article 20 del CP. No incorreran en responsabilitat penal, quan no donin compliment a un mandat que constitueixin una infracció manifesta, clara i terminant d'un precepte de llei o disposició general.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ.

Tots els delictes de desobediència i denegació d'auxili són infraccions especials pròpies.

FORMES D'EXECUCIÓ

Tots els delictes tipificats com a infraccions d'omissió pròpia, en què no cal distingir formes imperfectes d'execució, la realització de la conducta típica es confon amb onada pròpia consumació.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants, menys la traïdoria, que és exclusiva per als delictes contra les persones, per express desig del legislador, d'abús de superioritat i de prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, ja que ho impedeix el principi non bis in idem.

PENA I CONCURS

El delicte bàsic de desobediència, 410.1, es sanciona amb la pena, cumulativa, de multa 3 a 12 mesos, i inhabilitació especial per l'exercici d'ocupació o càrrec públic per 6 mesos a 2 anys. La seva forma agreujada, amb pena cumulativa, encara que més greu, multa i inhabilitació especial per ocupació o càrrec públic.

El delicte de denegació d'auxili té un sistema sancionador més complex.

En la modalitat lleu, 412.1, la sanció és cumulativa, multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic, si el requerit fos autoritat, cap o responsable de força pública o un agent de la autoritat, 412.2 s'imposa una sanció més greu, pena de multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic.

Si l'auxili requerit és per evitar un delicte, 412.3, preveu un sistema esglaonat de sancions, en funció de la gravetat de la conducta per a la evitació es requeria l'ajut:

1. si es tracta d'un delicte contra la vida de les persones, pena cumulativa de multa i

inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, però per més temps.

2. Si es tracta d'un delicte contra la integritat, llibertat sexual, salut o llibertat de les persones, la pena cumulativa de multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic

3. Si es tracta de qualsevol altre delicte o manament, la pena cumulativa, amb multa i suspensió de ocupació o càrrec públic.

e.- LA INFIDELITAT A LA CUSTÒDIA DE DOCUMENTS I LA VIOLACIÓ SECRETS.

ASPECTE OBJECTIU

El legislador ha pogut entendre que els delictes d'infidelitat en la custòdia de documents, i de violació de secrets, constitueixen dues modalitats d'una conducta genèrica de deslleialtat de les autoritats i funcionaris públics, respecte de l'objecte de la seva funció, de caràcter material en el primer cas i intel·lectual en el segon

El delicte d'infidelitat en la custòdia de document tipifica de tres formes alternatives, les quals reflecteixen un voluntari incompliment, per part del funcionari o autoritat, del deure de custodiar els documents incorporats als expedients administratius o propis de l'ús de l'Administració Pública.

1. Conductes de desaparició física del document de l'àmbit material de custòdia del funcionari o autoritat, 413. Aquest delicte que barreja les conductes del tipus de furt i de danys, és una infracció especial i de resultat, amb la que el legislador vol protegir la integritat dels expedients administratius. Perquè la conducta integri delicte consumat, les quatre accions, sostregui, destrueixi, inutilitzi o ocult, que, de forma alternativa, es descriuen en el tipus han de provocar la desaparició física de un o diversos documents, íntegrament o de forma parcial, d'un concret expedient administratiu subjecte a custòdia del responsable del fet, d'aquí que el delicte d'infidelitat sigui una infracció de resultat. Per integrar el delicte, el subjecte actiu ha de realitzar l'acció típica sabent i respecte dels documents subjectes a la seva custòdia, si no està sota la seva custòdia, el delicte seria furt o un dany genèric.

2. Conductes d'inutilització dels mecanismes físics establerts per a la custòdia del document. 414, sanciona les conductes de neutralització, per destrucció física o per

inutilització dels seus sistemes de funcionament dels mecanismes físics, a través dels quals es protegeixen documents reservats, de tal manera que aquests documents queden accessibles a tercers no autoritzats per al seu coneixement, es produeixi o no efectivament aquest accés. La conducta típica pot ser activa, destruint o inutilitzant, i passiva, consentint o no activant l'alarma, ha de tenir per objecte mitjans dirigits a protegir documents que aquell hagi custodiar per raó del seu càrrec i que hagin estat objecte d'una declaració expressa i formal de reserva per part d'una altra autoritat. La infracció corresponent al particular es limita a sancionar la realització dels actes de destrucció o inutilització dels mitjans de protecció del document, sense requerir connivència amb el funcionari o autoritat, ni tampoc l'accés efectiu als documents.

3. Conductes residuals d'accés no consentit a documents secrets, que es s'estableixen en el 415. És una figura subsidiària del 414, especial i de mera activitat que es castiga al funcionari o autoritat que permet de forma conscient o sense autorització per a això, l'accés de tercers a documents secrets la custòdia tingui encomanada per raó del seu càrrec. El que no acaba per entendre's del CP, es que sanciona també a qui accedeix a aquests documents secrets i al mateix subjecte qui el custòdia.

El delictes de violació de secrets es regula des d'un doble punt de vista, el funcionari o autoritat que ho revela i el particular que s'aprofita de la seva contingut, de manera que es fan necessaris els dos següents preceptes:

1. el 417 retreu la vulneració del deure de sigil del funcionari o autoritat. Amb la tipificació d'aquest il·lícit el legislador vol donar suport al compliment del deure de secret dels funcionaris i autoritats administratives, respecte dels fets, dades i documents que coneixen en virtut del exercici del seu ofici o càrrec públic i que no han de ser divulgats.

2. El 418 sanciona la conducta del particular que es beneficia del secret revelat pel funcionari o autoritat. Es tracta d'una infracció, comú i de resultat, que retreu la utilització econòmica, per un particular, de la informació reservada que hagi obtingut il·lícitament del funcionari o autoritat. La sanció del tipus bàsic, que multa, es determina de manera proporcional al benefici obtingut pel responsable del fet o facilitat per ell a tercer i la pèrdua d'obtenir subvencions o ajudes públiques.

MODALITATS TÍPIQUES

Els 417, 418, preveuen sancions agreujades per als casos en què, a conseqüència de

la revelació o utilització de la informació reservada, es causa greu dany per a la causa pública o per tercer. La indeterminació del contingut de l'expressió greu dany, obliga els Jutjats, en contra del principi de legalitat i seguretat jurídica, la concreció del pressupost de fet.

Aquest delicte no presenta cap modalitat lleu castigat amb delicte lleu.

ASPECTES SUBJECTIUS

Tots els delictes d'infidelitat en la custòdia de documents i de violació de secrets es sancionen només en la seva modalitat dolosa, sent impossible la seva punició de manera imprudent per la inexistència d'un tipus específic que així ho prevegi, seguint el 12 CP.

Antijuridicitat

Pot aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'art. 20, si bé la circumstància que més preocupació ha despertat en la doctrina, és la col·lisió de deures, integrada en l'estat de necessitat del 20.5, en els casos de concurrència del delicte de revelació de secrets amb la imposició al subjecte de deures concrets de declaració sobre aquests punts reservats, obligació de declarar en la instrucció de causes penals o davant comissió parlamentària d'investigació.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Excepte els tipus establerts en els 414.2 i 418, tots els delictes d'infidelitat en la custòdia de documents i violació de secrets són infraccions especials pròpies. Els delictes continguts en els 414.2 i 418, són infraccions comunes, en les quals s'apliquen les regles del 27 i 29.

FORMES D'EXECUCIÓ

En la redacció dels tipus, el legislador ha utilitzat estructures d'activitat i de resultat, per el que l'iter criminis d'aquests delictes es torna una mica més complexa.

- Hi ha infraccions d'omissió pròpia, com els supòsits de consentiment en la conducta aliena, 414 i 415, en què no cal distingir forma imperfecta d'execució, ja que la realització de la conducta típica es confon amb la pròpia consumació l'il·lícit.

- Hi ha també tipus d'activitat, com l'accés als documents secrets, 415, que possibiliten la punició de la temptativa inacabada, a més de la consumació.

- Hi ha delictes de resultats, 413, en els quals poden apreciar la temptativa inacabada, la temptativa acabada i la consumació.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

Poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, per ser pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones per decisió del legislador, d'abús de superioritat i prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determinen la possibilitat de comissió del delicte, ho impedeix el principi non bis idem.

PENA I CONCURSOS

Els delictes d'infidelitat en la custòdia de documents presenten les següents sancions:

- a) Pena cumulativa de presó d'un a quatre anys, multa i inhabilitació per a ocupació o càrrec públic. En cas de desaparició física del document.
- b).- En el cas del delicte de inutilització, pel funcionari o autoritat dels mecanismes físics establerts per a la custòdia del document, el 414, pena alternativa, entre les dues següents cumulatives: Presó i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic o multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic.
- c) En el cas que aquest últim delicte el cometi un particular, pena de multa.
- d) En les conductes residuals d'accés no consentit a documents secrets, 415, la pena de multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic.
- e) En qualsevol dels casos anteriors, el 416, estableix les penes de presó o multa inferior a les assenyalades en els 413, 414, 415, quan el subjecte actiu és un particular encarregat accidentalment del despatx o custòdia de documents.

Els delictes de violació de secrets presenten les següents penes:

- a) Multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en els delictes de

revelació de secrets o informacions.

b) Presó i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en el subtipus agreujat de causació de greu dany per a la causa pública o per un tercer.

c) Presó, multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic, en el cas que ho recelat fossin secrets per un particular

d) Multa del tant al triple del benefici obtingut o facilitat, en el cas de la utilització per particular de la informació reservada.

e) Presó en el subtipus agreujat, perquè resulti greu dany per a la causa pública o per tercer.

f) La pèrdua de la possibilitat d'obtenir subvencions o ajudes públiques i el dret a gaudir dels beneficis o incentius fiscals o de la seguretat social.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

El tribunal del jurat és competent per al coneixement i la decisió de les causes que se segueixin per delictes d'infidelitat en custòdia de documents tipificats en l'CP 413-415.

f.- SUBORN

ASPECTE OBJECTIU

La corrupció és la base d'aquest delicte, consisteix en la venalitat (corrupció, que es deixa subornar) del funcionari públic o autoritat, és a dir, en la disposició d'acceptar o demanar diners o béns de contingut econòmic amb motiu o relació amb l'exercici de la funció pública encomanada a aquests.

El delicte de suborn precisa de dos elements personals:

1. Un funcionari o autoritat, que demana o accepta el suborn
2. Un particular, que rep la petició i paga o no els demana i proposa el suborn.

Depèn de qui prengui la iniciativa per a valorar l'acció, se sol distingir entre suborn actiu i passiu.

Suborn actiu: Les conductes vistes des de la perspectiva del particular, amb independència de que sigui ell qui corrompi o pretengui corrompre, al funcionari o autoritat amb regals, presents etc. o qui accepti les sol·licituds dels funcionaris o autoritat.

Suborn passiu: Les infraccions tipificades des de la percepció del funcionari o autoritat, també al marge que siguin aquests els que demanin o rebin aquestes donacions o presents.

Han de tenir contingut econòmic, encara que no cal que consisteixin en tot cas en diners. No tenen la consideració de donacions o presents, als efectes aplicables a aquests tipus, els ascensos, les mencions honorífiques o qualsevol altre avantatge o premi d'un altre gènere que si concorren, hauria de qualificar més com a actes d'inducció a la comissió dels actes delictius o injustos de què es tracti.

D'altra banda, com a delicte de corrupció administrativa que és, el suborn precisa que el funcionari o autoritat obri amb la finalitat d'obtenir un enriquiment personal, propi o de tercer. Per això, no concorre aquest delicte quan el que persegueix el subjecte actiu són beneficis per l'erari públic i no per a si o per tercer.

MODALITATS TÍPIQUES

a) Com suborn actiu, 424, distingeix dues modalitats de diferent gravetat:

1. La del particular que pren la iniciativa en la corrupció del funcionari o autoritat
2. La del particular que es limita a atendre les sol·licituds que en aquest sentit s'efectuen per aquells.

Hi ha una excepció, al 425, en el qual s'estableix una descripció i una pena pròpia, per a la modalitat del suborn actiu propi, quan el suborn intervingués en causa criminal a favor del reu per part del seu cònjuge o una altra persona a la qual es trobi lligat de forma estable una relació d'afectivitat o d'algun descendent, ascendent o germà per naturalesa, per adopció o afins en els mateixos graus. És un subtipus privilegiat del delicte, en la qual el responsable del fet actua en condicions anímiques que justifiquen un menor retret penal.

b) Com suborn passiu propi, persegueix la realització d'una conducta contrària als

deures propis del funcionari o autoritat, es distingeixen les següents:

1. La comissió de delictes, 419, en aquesta modalitat, el subjecte actiu es compromet a la realització d'una acció o omissió constitutives de delictes, a canvi d'un benefici econòmic per a si o per tercer.
2. L'execució d'actes propis del seu càrrec però no delictius, 420. L'estructura del delictes és semblant a l'anterior, si bé el contingut de la conducta és de menor gravetat.
3. L'abstenció d'un acte que el funcionari o autoritat haurien fer en el exercici del seu càrrec, conducta sancionada en el 419.

c) Suborn passiu impropis, adjectiu que descriu la situació en la qual el suborn persegueix la realització d'una conducta que no és contrària als deures propis del funcionari o autoritat, el CP distingeix:

1. Demana donacions o present o admetre oferiment o promesa per realitzar un acte propi del seu càrrec o com a recompensa pel ja realitzat. 420
2. Admetre donacions o regals que li siguin presentats en consideració a la seva funció o per a la consecució d'un acte no prohibit legalment que no hagi de ser retribuït, 420.

No presenta modalitat lleu que sigui tipificada com delictes lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Tots els delictes de suborn es sancionen només en la modalitat dolosa, sent impossible la seva punició de manera imprudent per la inexistència d'un tipus específic que així ho prevegi. Tots contenen expresses referències a les finalitats específiques que es persegueixen amb la realització de la conducta típica, la qual cosa exclou el dol eventual.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents de l'article 20. Respecte del suborn actiu i per fomentar la persecució del passiu s'estableix una excusa absolutòria a l'article 426 del CP, d'acord amb la que queda exempt de pena el particular que hagi accedit ocasionalment a la sol licitud de donacions realitzada per autoritat o funcionari públic i denunciï el fet a l'autoritat, abans que s'iniciï el corresponent procediment i sempre que no hagin passat més de dos mesos des de la data dels fets.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Encara que en l'estructura del delicte de suborn són necessaris dos elements personals, el funcionari o autoritat, d'una banda i el particular de l'altra, que actuen en una mateixa situació de fet, cap d'ells participa tècnicament en la conducta de l'altre. Encara que les dues conductes s'integrin materialment en la mateixa realitat, demanant un i acceptant l'altre, cada un dels autors d'elles respon un delicte propi i específic, en el qual l'altre no és participip.

Els particulars responen dels delictes de suborns actiu, mentre que els funcionaris i autoritats responen de suborn passiu, que són els delictes especials. Tots ells admeten la participació de terceres persones, siguin o no funcionaris o autoritats. El 423, amplia el cercle d'autors que poden cometre els delictes de suborns que preveu l'419-422, com a persones assimilades a les autoritats i funcionaris públics, s'estima a aquests efectes als jurats, àrbitres, perits etc, que participin en l'exercici d'una funció pública, a tenir en compte darrera modificació del CP s'inclou els administradors concursals.

FORMES D'EXECUCIÓ

El suborn és un delicte d'activitat, que es consuma en el moment en què el funcionari o autoritat demana l'obsequi o present o el particular l'ofereix o accepta la sol·licitud del funcionari o autoritat. És irrellevant que s'arribi o no al lliurament o percebre-la, com ho és que es faci l'acte delictiu o injust, sense perjudici de les conseqüències que tindria si es porta a terme. No hi formes imperfectes d'execució.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones, per decisió del legislador, i en les conductes de suborn passiu, les d'abús de superioritat, execució del fet mitjançant preu, recompensa o promesa i prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, o de la pròpia naturalesa d'aquest, ja que els dos casos ho impedeix el principi ens bin idem.

PENES I CONCURSOS

El delicte de suborn passiu té una pluralitat de sancions, en funció de les varietats

delictives que presenten:

a) El suborn per a la comissió de delictes, 419, pena de presó de 3 a 6 anys, multa de 12 a 24 mesos i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic igual que l'exercici del dret de sufragi de 9 a 12 anys.. A més se sanciona, en concurs medial, el delicte comès per raó de la donació o promesa.

b) El suborn per a l'execució d'actes injustos, però no delictius, 420, pena de presó, multa, inhabilitació especial per a ocupació i l'exercici del dret de sufragi.

c) El suborn per a l'abstenció d'un acte que el funcionari o autoritat haurien practicar en l'exercici del seu càrrec, 421, pena de presó, de multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic.

d) El suborn per realitzar un acte propi del càrrec, o com a recompensa pel ja realitzat, 422, pena de presó pena de multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic. Si es tracta de recompensa per un acte delictiu ja realitzat, es preveu a més, la pena de presó, multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic.

El delicte de suborn actiu té una pluralitat de sancions:

a) La corrupció o intent de corrupció de les autoritats o funcionaris, penes les mateixes de presó i multa, però no la inhabilitació.

b) L'atenció de les sol·licituds de les autoritats o funcionaris, la pena inferiors en grau a les de presó i multa que a aquests corresponguin, quedant excloses les inhabilitacions o suspensió.

c) En el cas privilegiat i especial del 425, pena de presó de 6 mesos a 1 any.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

Tenint en compte la llei del jurat, el Tribunal és competent per al coneixement i la decisió de les causes que se segueixin pels delictes de suborns tipificats en el 419-427.

PERSONES JURÍDIQUES

Es preveu a l'art. 427 bis la responsabilitat penal per aquests delictes de les persones jurídiques.

AMBIT EUROPEU

Inclou el personal que treballi per a qualsevol país UE o estranger.

g.- EL TRÀFIC DE INFLUÈNCIES

ASPECTE OBJECTIU

El legislador ha volgut retreure la utilització de l'Administració per a la satisfacció interessos particulars dels funcionaris o autoritats, i no als servei de l'interès general.

Es considera delictives el dos següents conductes:

- a) Tràfic d'influència propi, que consisteix en la influència d'un funcionari o autoritat sobre un altre funcionari o autoritat, prevalent aquell l'exercici de les facultats de seu càrrec o de qualsevol altra situació derivada de la seva relació personal o jeràrquica amb aquest, per aconseguir un benefici econòmic, per a si o per tercer, 428.
- b) Tràfic d'influència impropï, que consisteix en la influència d'un particular sobre un funcionari o autoritat, prevalent-se de qualsevol situació derivada de la seva relació personal amb aquest o amb un altre funcionari i per obtenir un benefici econòmic per a si o per a un tercer, 429.

En aquestes dues modalitats delictives es recreen les conductes de funcionaris, autoritats i particulars que es dirigeixen a aconseguir d'una autoritat o funcionari una resolució que reporti, directament o indirectament, un benefici econòmic per a qui realitza el delicte o per a un tercer. Són delictes de perill perquè no s'exigeix, per la seva consumació, que s'obtingui el benefici perseguit en cada cas i això sense perjudici de que l'obtenció final d'aquest benefici econòmic provoqui un increment de la pena.

L'expressió prevalença que caracteritza l'actuació del subjecte actiu, implica un aprofitament de la funció pública, amb interessos del partícip en detriment de l'interès general.

Aquest delicte no presenta cap modalitat lleu, que estigui tipificada com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Els delictes de tràfic d'influències es sancionen només la seva modalitat dolosa, sent impossible la seva punició de la forma imprudent per la inexistència d'un tipus específic que així ho prevegi, s'exclou també el dol eventual.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin les seves pròpies requisits, totes els eximents previstos l'article 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

El 428, configura un delicte especial, el 429 un comú i el 430 recull la penalitat per una persona jurídica, La jurisprudència admet la participació del estrany en els delictes especials. A diferència del que passa en els delictes de suborns, en el qual tan responsable és qui proposa com qui accepta, qui paga com qui rep, en el tràfic d'influència només es tipifica i sanciona la conducta de la persona que influeix, no tenint tipicitat la del funcionari que es deixa influir per situacions alienes als interessos públics i adopta una resolució que benefici la persona que ha influït en ell. Aquesta conducta pot ser tipificada com a delicte de prevaricació, que condemna al particular que influeix en l'alcalde com a autor d'un delicte de tràfic d'influències i l'alcalde com un delicte de prevaricació o com a frau.

FORMES D'EXECUCIÓ

Els delictes de tràfic d'influència, 428 i 429, són infraccions d'activitat, que es consumeixin en el moment en què es influeix en el funcionari públic o autoritat. És irrellevant a efectes de consumació i sense perjudici de l'increment de penalitat que s'obtingui o no el benefici econòmic perseguit.

Cap d'aquestes conductes admet forma imperfecta d'execució.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva, dels delictes contra les persones, per decisió del legislador i en les conductes de la qual l'autor és un funcionari o autoritat, les d'abús de superioritat i prevaliment del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, ja que el impedeix el principi non bis in idem.

PENES I CONCURSOS

Els delictes que preveu el 428 i 429 té penes parcialment coincidents: Presó i multa del tant al doble del benefici perseguit o obtingut. En el 428, el funcionari o autoritat autors del fet il·lícit se'ls imposa la pena d'inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic i del dret de sufragi passiu. Si obté el benefici perseguit, s'han d'imposar les penes en la meitat superior.

El 430, es sanciona amb la presó de sis mesos a un any, facultant al jutge a imposar també les regles establertes a l'article 66 bis del CP, també si el delicte la comés autoritat o funcionari públic la pena d'inhabilitació especial i dret de sufragi passiu d'un a quatre anys.

CONCURSOS:

Cal observar que els comportaments que es sancionen en els delictes de tràfic d'influències són molt afins als que són objectes del delicte de suborn i prevaricació. La resolució que es pretén que l'autoritat dugui a terme és delictiva o arbitrària, s'estarà en presència d'un concurs de lleis entre el tràfic d'influència i un altre de prevaricació, que és resoluble, pel principi d'alternativitat i conforme a l'article 8 punt 4 del CP, donen preferència a l'aplicació de la norma que sancioni el delicte més greument els fets.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

La llei del Tribunal del jurat, aquest tribunal és competent per al coneixement i la decisió de les causes que se segueixin pels delictes de tràfic d'influències tipificats en el 428-430.

h.- MALVERSACIÓ DE CABALS PÚBLICS.

ASPECTE OBJECTIU

La CE subordina tota la riquesa del país a l'interès general i vincula el desenvolupament de l'activitat pública a l'existència d'uns recursos econòmics estatals, atorgant transcendència constitucional als seus procediments d'obtenció i despeses.

Es tipifica en els 432-435, que requereix que l'autoritat o funcionari públic cometi

sobre el patrimoni públic o el delictes de l'article 252 del CP que pena l'administració deslleial o el delictes de l'article 253 del CP que pena l'apropiació indeguda.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE

A més de la figura nuclear del delictes de malversació de cabals públics, el CP no preveu altres modalitats de comissió ja que amb la darrera modificació inclou totes les accions penades als articles

252 i 253 del Codi Penal on es sancionen els delictes d'administració deslleial i l'apropiació indeguda:

MODALITAT AGREUJADES

- a) Un subtipus del delictes establert en el 432.2 qualificat amb pena de presó de 4 a 8 anys i inhabilitació absoluta de 10 a 20 anys i consisteix que la malversació hagués causat un greu dany o entorpiment al servei públic.
- b) Un altre subtipus del delictes establert en el 432.2 qualificat amb pena de presó de 4 a 8 anys i inhabilitació absoluta de 10 a 20 anys i consisteix que la malversació excedís del 50.000 euros el seu perjudici causat, o els bens o els efectes apropiats.
- c) En el cas que perjudici causat als bens o els efectes apropiats excedissin dels 250.00 euros s'imposarà la pena en la seva meitat superior, podent arribar fins la superior en grau.

MODALITAT ATENUADA

a).- Un subtipus privilegiat de l'art. 433, consistent en que el perjudici causat, o els bens o els efectes apropiats sigui inferior ai la quantitat de 4.000 euros.

b).- Un subtipus privilegiat de l'art 434 si hagués reparat de mode efectiu i íntegre el perjudici causat al patrimoni públic, o hagués col·laborat activament amb les autoritats o els seus agents per obtenir proves decisives per la identificació o captura d'altres responsables o pel complet esclariment del fets delictius s'imposarà la pena inferior en un o dos graus.

No hi ha modalitat lleu d'aquests delictes que es sancioni amb delictes lleu.

ASPECTES SUBJECTIUS

Es sancionen només en la modalitat dolosa, sent impossible la punició de la forma imprudent per la inexistència d'un tipus específic que així ho prevegi.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Són delictes especials que només poden ser comès, en condició executiva, per autoritat o funcionari públic a càrrec estiguin els béns objecte del delicte. S'admet la participació del extraneï, s'apliquen el 28 i 29 del CP.

El 435, assimila als autors als quals es trobin encarregats per qualsevol concepte d'aquests fons, rendes o efectes, als particulars legalment designats com a dipositaris, encara que pertanyin a particulars. S'anomena malversació impròpia. En la darrera modificació del CP s'ha afegit als administradors concursals a l'apartat 4 de l'article 435.

FORMES D'EXECUCIÓ

És una infracció de resultat que es consuma en el moment en què es produeix el desplaçament patrimonial. Admet tant la temptativa inacabada, si el subjecte actiu no arriba a apoderar-se del objecte per causes alienes a la seva voluntat, com la acabada, si tot i el apoderament no esdevé la disponibilitat sobre el mateix.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

S'hi poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia dels delictes contra les persones, l'abús de superioritat i de prevaliment del caràcter públic que tingui el culpable, principi non bis in idem.

PENES I CONCURSOS

El 432.1, es castiga amb pena cumulativa de presó i inhabilitació absoluta i dret al sufragi passiu. La sanció s'incrementa en els casos qualificats del 432.3, i el delictes privilegiat 433, estableix una pena menor de multa, presó i suspensió d'ocupació o càrrec públic i dret al sufragi passiu.

El 434, se sanciona atenuadament quan hi ha la restitució o la col·laboració, amb la pena inferior en un o dos graus.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL.

La llei del tribunal del jurat estableix, que aquest Tribunal és competent per al coneixement i decisió de les causes que se segueixin pels delictes de malversació de cabals públics.

i.- FRAUS I EXACCIONS IL·LEGALS

ASPECTES OBJECTIUS

Les conductes que les autoritats i funcionaris públics poden cometre en perjudici de interessos econòmics o patrimonials no s'esgoten amb la malversació de cabals públics, el CP retreu també els fraus i exaccions il·legals, que són en realitat defraudacions econòmiques comeses, amb la administració o els administrats, per autoritats o funcionaris que abusen dels seus càrrecs. En el CP es preveu la mateixa pena de presó pel particular que es concertés amb l'autoritat o funcionari públic així com altre pena de no poder optar a subvencions o contractar amb l'administració de 2 a 7 anys.

Es tipifiquen tres conductes diferents:

- a) La defraudació a una administració en la contractació pública o en les liquidacions de efectes o havens públics, 436. Aquesta infracció està configurada com un delictes especial propi i de resultat, per l'aplicació es requereix en l'estafa, que el subjecte actiu utilitzi un artifice amb el que aconseguixi enganyar els representant d'un ens públic i obtenir, a costa d'aquest un benefici econòmic. El subjecte actiu és l'autoritat o funcionari públic però també pena la particular que es concertés amb aquests.

- b) L'exacció il·legal (Acció i efecte d'exigir impostos, prestacions, multes, deutes, etc.), es sanciona al 437. És un delictes especial de mera activitat, en el qual es tipifica, com conducta típica, l'acció de reclamar, el funcionari o autoritat, per si o per tercer, que pot actuar de forma dolosa o sense consciència del delictes, i un o diversos administrats, una percepció econòmica que no correspon pagar, bé per inexistència del concepte tarifat o minutat o del deute reclamada o una quantia excessiva a la legítimament correspon, d'acord amb les normes de determinació de tarifes o minutes aprovades administrativament i aplicables al cas.
- c) La realització de qualsevol delictes ordinari d'estafa o frau de prestacions del sistema de seguretat social de l'art. 307 Ter, delictes impropis del 438, per al qual es preveu una sanció agreujada respecte a la prevista en el tipus comú. No hi ha modalitat lleu d'aquests delictes, que es sancioni com delictes lleus.

ASPECTE SUBJECTIU

Aquests delictes es sancionen només en la modalitat dolosa, sent impossible la punició de la forma imprudent per la inexistència d'un tipus específic que ho prevegi. Els 436 i 438, per remissió a les figures comuns d'estafa i apropiació indeguda, contenen expresses referències a un ànim o intenció subjectiva que ha de guiar, perquè resulti sancionable, la conducta de l'autor del fet, que exclou la comissió amb dol eventual.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Els delictes de frauds i exacció il·legals són delictes especials, que només poden ser comesos, en la condició d'autor executiu, per l'autoritat o funcionari públic però també el CP també preveu com coautor la punició dels particulars. La jurisprudència admet la participació del extranei, de manera que s'aplica el 28 i 29. En el delictes de defraudació a ens públics és habitual que el funcionari respongui en condició d'autor executiu, mentre que el tercer, particular, concertat amb aquell, sigui sancionat en condició de cooperador necessari del mateix delictes.

FORMES D'EXECUCIÓ

Els delictes de frauds i exaccions il·legals agrupen infraccions de mera activitat, les del 436 i 437 i altres de resultat, les del 438. En les de mera activitat s'admeten en l'intercanvi criminis, temptativa inacabada i consumació. En les de resultats, admeten la temptativa inacabada, la acabada i a més la consumació.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria que és pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones, per exclusiva decisió del legislador, abús de superioritat i prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de la comissió del delicte, perquè ho impedeix el principi non bis in idem.

PENA I CONCURSOS

El delicte de defraudació als ens públics, 436, es sanciona amb pena de presó i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic per l'autoritat, dret de sufragi passiu pels funcionaris públics i pena de presó mes la impossibilitat de rebre subvencions i contractar amb l'administració per a particulars.

El delicte d'exaccions il·legals, 437, es sanciona amb multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic.

El delicte d'estafa o apropiació indeguda de l'art. 438, especial de funcionari, es castiga amb les mateixes penes que el delicte comú, però aplicades en la meitat superior i a més inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic.

ALTRES PRECISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

La llei del tribunal del jurat estableix que aquest Tribunal és competent per al coneixement i decisió de les causes que se segueixin pels delictes de frauds i exaccions il·legals del 436 a 438.

j.- NEGOCIACIONS I ACTIVITATS PROHIBIDES ALS FUNCIONARIS PÚBLICS I ABUSOS EN L'EXERCICI DE LA SEVA FUNCIÓ

ASPECTE OBJECTIU

Amb la finalitat d'evitar que l'exercici de funcions públiques propiciï la corrupció, el legislador ha criminalitzat la realització pels funcionaris públics de determinades activitats o negociacions objectivament lícites, exercici de professions, intervencions o assessoraments, en termes que poden topar amb el correcte exercici de la funció pública i de l'altra, ha tractat de combatre la corrupció dins de la pròpia administració amb la punició dels delictes específics de tràfic d'influències.

En aquesta regulació de caràcter residual, s'agrupen les conductes següents:

a) Negociacions prohibides a autoritats i funcionaris públics, 439, en els casos que havent d'informar, per raó del seu càrrec, en qualsevol contracte, assumpte, operació o activitat, s'aprofiti d'aquesta circumstància per forçar o facilitar qualsevol forma de participació directa o indirecta en aquests negocis o activitats. No s'inclouen autoritats que decideixen en un assumpte, però que tenen en ell el deure d'emetre un dictamen, és a dir, aquelles que no tinguin una estricta intervenció d'assessorament, a Tot i que tinguin interès personal en el negoci.

b) Activitats prohibides a autoritats o funcionaris públics, 441 i que suposen la realització, per si o per persona interposada d'una activitat professional o de assessorament permanent o accidental, sota la dependència o al servei d'entitats privades en assumpte en què hagi d'intervenir per raó del seu càrrec o en els que es tramiten, informin o resolguin en l'oficina o centre directiu en què estigui destinat o depengui. Aquesta infracció, especial pròpia i de mera activitat, té per finalitat la criminalització de les formes més greus de vulneració de la normativa administrativa de incompatibilitats.

c) L'ús indegut de secrets o informacions privilegiades, que es configura en el 422, com a delicte especial propi, per a retreure la conducta de qui s'aprofita de l'àmbit privilegiat d'informació que li proporciona l'exercici d'un lloc o càrrec públic, per utilitzar, amb la finalitat d'obtenir un benefici econòmic concret els secrets o informacions reservades.

d) La sol·licitud sexual per funcionari, conducta que es tipifica en el 443.1. es tracta d'un delicte especial propi i de mera activitat i es dirigeix a retreure aquesta modalitat de coacció en què la sol·licitud sexual es sobreentén condicionant de la pretensió que es troba pendent de resolució, informe o consulta per part del responsable del fet.

e) La sol·licitud sexual per funcionari d'Institucions penitenciària o de centres de

protecció o correcció de menors. És figura especialitzada, per la seva major gravetat, de l'anterior.

ASPECTE SUBJECTIU

Aquests delictes es sancionen només en la modalitat dolosa, i és impossible la punició de la forma imprudent. A més el tipus incorpora una referència expressa, ànim d'obtenir un benefici econòmic per a si o per un tercer, perquè resulti sancionable penalment, la conducta del autor, que exclou la comissió amb dol eventual.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Aquests delictes són infraccions especials, que només poden ser comesos, en condició d'autor executiu per l'autoritat o funcionari públic. El 440, equipara als funcionaris públics, a efectes de sancionar la conducta del 439, interessat en el negoci o contracte que l'autor del fet hagi d'informar, als perits, àrbitres, comptadors partidors, tutors, curadors o marmessors. S'admet la participació de l'extranei, articles 28 i 29 del CP.

FORMES D'EXECUCIÓ

Aquests delictes són infraccions de mera activitat, l'iter criminis, temptativa inacabada i consumació.

Es tipifica a l'art. 445 la provocació, proposició i conspiració amb la pena inferior en un o dos graus.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la de traïdoria, abús de superioritat i prevalença del caràcter públic que tingui el culpable, si aquestes deriven de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, principi non bis in idem.

PENES I CONCURSOS

El capítol dedicat a les negociacions i activitats prohibides als funcionaris i als abusos en l'exercici de la seva funció, té un contingut tan prolix i variat que no és fàcil realitzar un esquema de les penes, poden distingir:

- a) El delicte de negociacions prohibides a autoritats i funcionaris públics, 439, sanciona amb multa, inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic i l'exercici del dret de sufragi passiu..
- b) El delicte d'activitats prohibides a autoritats o funcionaris públics, presó, multa i suspensió d'ocupació o càrrec públic.
- c) El delicte d'ús indegut de secrets o informació privilegiada, preveu tres penes diferents:
 1. Si només es fa servir el secret en els termes previstos en el tipus, multa del tant al triple del benefici perseguit i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic.
- d) Però si obté el benefici perseguit, les penes són superiors i també s'imposa l'exercici del dret de sufragi passiu.
- e) Si resultés greument danyada la causa pública o per a tercer, la pena s'incrementa la presó, la inhabilitació i el temps del dret de sufragi passiu..
- d) El delicte de sollicitud sexual per funcionari d'institucions penitenciàries o de centres de protecció de menors, preveu una pena de presó i inhabilitació absoluta.

CONCURSOS:

L'art. 444 aclareix expressament que les penes previstes en el 443 s'han d'imposar sense perjudici de les que corresponguin pels delictes contra la llibertat sexual efectivament comesos. S'admet el concurs medial, art. 77 entre les dues infraccions, instrumental i la final.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

La llei del Tribunal, el Tribunal és competent per al coneixement i la decisió de les causes que es segueixin pels delictes de negociacions prohibides a funcionaris tipificats.

DISPOSICIONS COMUNS ALS CAPÍTOLS ANTERIORS

L'article 445 indica que la provocació, conspiració i la proposició per cometre els delictes previstos en aquest Títol es castigarà, respectivament, amb la pena inferior en un o dos graus.

3.- DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA.

Els òrgans de Justícia compleixen un paper fonamental en dictar les sentències apropiades per a cada cas, per això és important que existeixin normes, reglaments i sancions que facin posar en vigor la Llei, ja que si no es fes adequadament molts delictes quedarien impunes i potser moltes persones innocents pagarien delictes que no han comès.

a.- INTRODUCCIÓ GENERAL

L'Administració, com a instrument essencial de l'Estat és creat per desenvolupar les seves polítiques a favor de la Llei, això és un dels elements més determinants a l'hora de fer justícia per als ciutadans, evitant que aquests es vegin tractats de forma diferent per circumstàncies alienes a les permeses constitucionalment.

Quan es parla de Delictes contra l'Administració de Justícia, s'està parlant d'una situació molt més important, ja que aquests delictes són veritables fonaments de l'Estat social i democràtic de dret, ja que en ells es sustenta la possibilitat d'evitar una actuació penalment responsable de una persona que contaminaria el bon nom de la Justícia.

És per això que en l'actualitat, s'ha tornat a reprendre aquests temes amb força, ja que per les actuacions de certes autoritats, funcionaris i terceres persones, que obliden els fins de la Justícia i actuen a favor d'una altra o altres persones determinades, han utilitzant els seus càrrecs per infringir la Llei.

Aquest Llei busca regular aquests assumptes, sancionar els culpables i evitar la corrupció en els òrgans de la Administració de la Justícia, la seva funció principal és executar la Llei i aplicar les mesures que s'hagin de prendre i evitar que persones mal intencionades es beneficiïn d'ella injustificadament.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

La divisió de poders, que ens dóna l'estructura clàssica de l'Estat de Dret, determina que el Poder judicial assumeixi, de manera exclusiva i independent, les funcions d'administrar justícia, comprèn executar i aplicar imparcialment les normes que

expressen la voluntat popular, sotmetre a tots els poders públics al compliment de la Llei, controlar la legalitat de la actuació administrativa i oferir a totes les persones tutela efectiva en l'exercici de les seves drets i interessos legítims. Es denomina poder judicial al conjunt d'òrgans que desenvolupen aquesta funció.

Ningú més pot identificar-se amb el bé jurídic protegit en la regulació penal dels delictes contra l'Administració de Justícia. No es dirigeixen només a sancionar les conductes dels membres del poder judicial que vulnera, dictant resolucions injustes, negant-se a jutjar o retardant l'administració de justícia les obligacions més pròpies i essencials de la funció jurisdiccional, sinó que té un àmbit d'aplicació, personal i material, molt més ampli. A més, en l'àmbit personal, dels jutges, magistrats, secretaris judicials, apareixen com a subjectes actius d'aquests delictes els testimonis, els perits, intèrprets, advocats, procuradors, graduat socials, Ministeri Fiscal, sentenciats, presos i denunciants, apareixen com subjectes actius d'aquests delictes, a més d'altres tipus en els quals qualsevol persona pot ser subjecte actiu de la conducta delictiva.

L'administració de justícia, en el sentit utilitzat pel CP, és el sistema institucional de solució de conflictes, mes enllà de la justícia privada i per l'efectivitat l'estat exigeix que es respectin els seus pressupostos bàsics: que ningú es prengui la justícia pel seu compte, es realitzaria el delicte de realització arbitrària del propi dret, que els ciutadans possibilitin l'evitació o repressió dels delictes més greus, que el sistema judicial no es posi en marxa de manera fraudulenta.

b.- DE LA PREVARICACIÓ

ASPECTE OBJECTIU

Es sanciona tres conductes diferents, consistents en altres tants incompliments flagrants de les obligacions bàsiques de la funció jurisdiccional: dictar resolucions injustes, negar-se a jutjar o retardar maliciosament l'administració de justícia.

a) La prevaricació estricta i dolosa, es tipifica en el 446, com a delicte especial propi, dictar sabent sentències o resolucions injustes. Es comprèn les Actuacions, Provisions, de manera que les tres possibilitats legals d'expressió de la decisió judicial jurisdiccional es converteix en via idònia per a la comissió de la conducta il·lícita. La prevaricació dolosa no consisteix en una mera contradicció objectiva de

l'ordenament jurídic de aplicació al cas, sinó en una exclusió o apartament del Dret.

b) La denegació de Justícia és un altre incompliment flagrant de la funció jurisdiccional, els Jutges i tribunals té el deure inexcusable de resoldre en tot cas els assumptes de que coneguin, atenint-se al sistema de fonts establert. El 448, converteix en delicte, especial propi, la conducta, activa o omissiva, del jutge que es negués a jutjar, sense al·legar causa legal.

c) El retard maliciós en l'administració de la Justícia, comportament lesiu en si mateix del dret fonamental a un procés públic sense dilacions indegudes, reconeguts en la CE. Es tipifica com a delicte especial propi dels jutges, magistrats, secretaris judicials o qualsevol altre funcionari en el 449, s'entendrà maliciós el retard provocat per aconseguir qualsevol finalitat il·legítima. És la provocació dolosa d'un retard sobre els termes habituals de realització de qualsevol activitat necessària per a la impartició de Justícia en un cas concret.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE DOLOSA DE PREVARICACIÓ JUDICIAL El delicte propi de prevaricació dolosa es presenta quatre modalitats diferents:

a) Una conducta consistent en dictar sabent sentència injusta contra el reu en causa criminal per delicte greu o menys greu sempre que la sentència s'hagi executat. 446.1 la pena serà en la meitat superior. Queda fora de aquesta modalitat totes les resolucions dictades en processos diferents dels de naturalesa penal, totes les dictades en processos penals seguits com judicis de delicte lleu, totes les dictades en procés penal per delicte a favor del reu i totes les Actuacions i Provisions que en causa penal per delicte hagin pogut dictar en perjudici de reu.

b) Una altra conducta consistent en dictar sabent sentència injusta contra el reu en causa criminal, sempre que la sentència no hagués arribat a executar-se.

c) Una tercer conducta, consistent en dictar sabent una sentència injusta contra el reu en procés per delicte lleu. Queda fora d'aquest tipus totes les resolucions dictades en procés per delicte greu i menys greu, totes les resolucions diferents de la Sentència, i de les encara restants, totes les sentències injustes a favor del reu.

d) Una darrera conducta, consistent en dictar qualsevol altra sentència o resolució injusta, diferents de les precedents. Aquesta previsió, residual, serveix de clàusula de tancament del sistema, ja que inclouen totes les resolucions, de tots les ordres jurisdiccionals, que vulneren manifestament el Dret.

Els delictes de denegació i retard maliciós de Justícia, només presenten la forma bàsica. Cap dels tres delictes presenten forma lleu, sancionable com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Els delictes de prevaricació estricta presenta un tipus dolós, en què a més del dol genèric, el legislador exigeix, perquè procedeixi punició, que en l'autor del fet concorri un específic ànim subjectiu, actuant sabent, però també es tipifica un tipus imprudent de prevaricació.

Els delictes de denegació i retard maliciós de justícia també dolosos, s'exigeix aconseguir qualsevol finalitat il·legítima.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Tots els delictes englobats sota la rúbrica de la prevaricació són delictes especials propis, que només poden cometre, com a autor executiu, qui tingui la condició de jutge o magistrat i estiguin més en l'exercici actiu de la funció jurisdiccional. El de retard maliciós en l'administració de Justícia, a més, pot ser comès per qui desenvolupi en actiu la funció de secretari judicial, i qualsevol funcionari adscrit a la Administració de Justícia.

En el cas d'òrgans, responen del delicte tots els magistrats que hagin realitzat a títol personal, com a autor executiu o coautor material, la conducta típica, i possible la participació criminal entre intranei. Queden exclosos de la responsabilitat que subscriu un vot particular dissident del contingut prevaricador de la resolució i els que hagin votat en contra.

Es possibilita la participació d'un estrany en els delictes propis, s'aplica l'article 28 i 29 del CP.

FORMES D'EXECUCIÓ

El delicte de prevaricació estricta és infracció de mera activitat, que admet com a forma punibles la temptativa inacabada i la consumació.

Els delictes de denegació o retard maliciós de Justícia, fa inviable la forma de la temptativa, ja que no és possible distingir, en la conducta típica, activa primer i

omissiva segon, el començament de l'execució amb la pròpia consumació l'il·lícit. En cap dels tres delictes existeix tipificació de proposició, provocació i conspiració actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

Poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia dels delictes contra les persones, per decisió del legislador, i abús de superioritat, si aquesta deriva de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, ja que ho impedeix el principi non bis in idem.

EL TIPUS IMPRUDENT DEL DELICTE DE PREVARICACIÓ ESTRICTA

El delicte de prevaricació és l'única infracció contra l'administració de la justícia que admet la punició en forma imprudent. S'ha tipificat 447, la figura conté:

- a) L'acció típica de dictar sentència o resolució manifestament injusta. La conducta es predica del mateix àmbit objectiu que la del delicte dolós, però es limita la punició a aquells apartats del dret que resultin molt més a la bast, evidents o inadmissibles.
- b) Tal acció ha de realitzar per imprudent greu, o per ignorància inexcusable.

PENA I CONCURSOS

Les sancions previstes per als delictes de prevaricació són fonamentalment de privació de drets, excepte en els casos de prevaricació estricta greu:

- a) Presó de 1 any a 4 anys mes inhabilitació absoluta en el cas de la prevaricació contra reu en una causa criminal per delicte i si la sentència ha estat executada se l'afegeix multa de dotze a 24 mesos.
- b) Presó d'un a quatre anys, i inhabilitació absoluta, en cas de la prevaricació contra reu en una causa criminal per delicte i amb sentència no executada.
- c) Multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en cas de qualsevol altra sentència o resolució injusta, excepte en els processos de delicte lleu.
- d) Multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic menor, en cas de qualsevol Sentència o resolució injusta en procés de delicte lleu.

- e) Inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en cas de prevaricació imprudent
- f) Inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en els casos de denegació i retard maliciós de justícia, si el responsable és jutge, magistrat o secretari judicial
- g) Inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en els casos de retard maliciós en l'administració de Justícia, si el responsable del fet fora qualsevol funcionari diferent als indicats en l'apartat anterior.

CONCURSOS:

La sentència prevaricadora, dictada contra reu, condemnatòria a aquest a pena de privació de llibertat i seguida d'execució, és per naturalesa l'instrument d'un delicte de detenció il·legal, amb el qual ha d'entrar en concurs ideal de delictes, resoluble acord amb a l'article 77 del CP.

La Reclamació Civil, s'apliquen en aquests delictes les previsions legals del 109, i especialment les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats a la víctima.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

Cal tenir en compte, que la Llei del Tribunal del Jurat s'encarrega del enjudiciament substituint la institució del avantjudici que fins llavors resultava exigible per exigir responsabilitats penals a jutges i magistrats.

c.- LA OMISSIÓ DELS DEURES IMPEDIR DELICTES O PROMOURE LA SEVA PERSECUCIÓ.

ASPECTES OBJECTIU

En l'art. 450, el legislador tipifica com a delicte dues conductes d'omissió pròpies, a través de les que es retreu als ciutadans que no impedeixin, podent fer-ho, la comissió dels delictes més greus, contra la vida, integritat, salut, llibertat o llibertat sexual, bé de manera personal, bé reclamant la intervenció dels cossos i forces de seguretat. És una especificació del delicte d'omissió del deure de socors, encara que no és només això el que preocupa al legislador.

Està en cedeix dels delictes contra l'administració de justícia perquè l'Estat defereix als particulars, en determinats casos, l'exercici de determinades capacitats

d'intervenció o reacció que pròpiament només correspon a Estat. És el mecanisme que fonamenta la exempció de la responsabilitat dels casos de legítima defensa i com a contrapartida, a la perspectiva obligacional, fonamenta obligacions concretes d'actuació.

Les conductes que estableix l'article 450 del CP són:

a) L'omissió del deure d'impedir delictes, que es tipifica en el primer apartat de l'art. i que és una infracció comú, no s'exigeix cap condició personal i de mera ommissió. Requereix el coneixement directe, en l'autor del fet, de la comissió actual i immediata, d'un concret delicte, no d'un delicte lleu, és dolós, amb el qual es lesioni o es posi en perill un bé personalíssim, d'una víctima concreta i determinada dels cinc descrits: La vida, la salut, la llibertat, la llibertat sexual, la integritat personal. L'omissió típica és no impedir la comissió de tal il·lícit, tot i que el tipus condiona la punició que la conducta deguda i omesa, sigui possible, requereixi immediatesa i no comporti risc, ni per l'obligat a actuar ni per tercers. Com a delicte d'omissió pròpia el subjecte respon per no dur a terme l'acció esperada, amb independència del resultat que es derivi del delicte no evitat, que per aquest delicte no té rellevància exceptuant la penalitat que li corresponent.

b) L'omissió de demanda d'auxili governatiu, 450.2, com un delicte comú i de mera ommissió, amb el qual el legislador pretén reforçar el compliment dels deures de participació ciutadana en l'evitació de la comissió de delictes. S'aplica amb caràcter subsidiari a qui, trobant-se davant el mateix pressupost de fet estableix el primer apartat de l'art., però no complint el requisit de la possibilitat d'actuació, motiu pel qual l'omissió no és delictiva en termes de l'apartat primer, no intervé en defensa de la víctima, però tampoc va a l'autoritat o als seus agents perquè procedeixin a impedir aquest delicte.

MODALITATS DEL DELICTE

Cadascuna de les dues conductes tipificades en el 450, és l'única modalitat punible de l'omissió corresponent. No hi ha subtipus atenuats ni agreujats, ni infracció lleu castigada com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Les dues omissions sancionades es tipifiquen només en la modalitat dolosa, sense que hi hagi àmbit punible per l'omissió imprudent. Per això, per a l'aplicació del delicte, el Subjecte ometent ha de ser conscient, de forma directa, de l'existència

d'una situació d'actual i immediata de la realització d'un delicte contra la vida, integritat, salut, llibertat o llibertat sexual de les persones i de la possibilitat d'actuació personal per evitar-ho, bé intervenint directament, bé reclamant la intervenció governativa.

Antijuridicitat

Es poden aplicar a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'art. 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

El comportament típic dels dos delictes tipificats en el 450 és una omissió que, per la seva naturalesa, genera responsabilitat personal, en condició d'autor, de qui omet la conducta. Cal també la responsabilitat d'autor, per inducció, però no semblen possibles altres fórmules de participació.

FORMES D'EXECUCIÓ

Per la pròpia naturalesa omissiva només es castiga el delicte consumat.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

S'hi poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva del delicte contra les persones, per decisió del legislador, i les que les que recreen formes determinades d'execució d'un determinat comportament actiu, que per la seva naturalesa no pot passar, disfressa, abús de superioritat, acarnissament, abús de confiança o prevaler el caràcter públic.

PENA I CONCURS

Els dos delictes tipificats en el 450 es sancionen amb la mateixa pena, que presenta dues formes, en atenció a la diferent gravetat objectiva del delicte no impedit: Presó de sis mesos a dos anys si tal delicte és contra la vida i multa en els altres casos. La pena serà limitada al delicte no impedit li correspongui igual o menor pena. En aquests casos, aquella previsió legal obliga a imposar la pena inferior en grau a la d'aquell.

CONCURS:

Aquests delictes d'omissió pròpia no sancionen cap conducta autònoma de participació, en comissió per omissió, en l'execució de qualsevol dels delictes contra la vida, la integritat, la salut, la llibertat o la llibertat sexual que l'ordenament obliga a impedir. Aquestes conductes es castiguen per les regles d'autoria o la participació omíssiva en el delicte de què es tracti, absorbint l'omissió de impedir-ho.

I amb el delicte d'omissió del deure de socors, entra en concurs de lleis, que es resol a favor d'aquests, conforme al principi d'especialitat. Però aquest concurs no es pot establir, per la diferència essencial de les conductes previstes en ells, en el d'omissió de socors, és per qui causa fortuïta o imprudentment un accident.

d.- L'ENCOBRIMENT

ASPECTE OBJECTIU

L'encobriment és una figura delictiva autònoma com a delicte contra l'administració de justícia, tradicionalment s'havia concebut en la legislació penal espanyola com una fórmula de participació delictiva. Encobrir és un concepte que admet ambdues consideracions, perquè suposa l'auxili al delinqüent per impedir el descobriment del delicte, per eludir la investigació del fet o la captura dels responsables o perquè el responsable de l'il·lícit es beneficiï de les conseqüències econòmiques d'aquest. Però concebre l'encobriment, des una perspectiva individualitzada en una concreta acció delictiva, com a forma de participació postdelictual, es produïa una evident contradicció interna, en considerar participació en un fet delictiu la conducta que es realitza amb posterioritat a l'execució del il·lícit i per tant sense participació en aquest. El 451, configura l'encobriment, com una forma genèrica d'afavoriment postejectivo, mitjançant la qual es retreu el comportament personal de qui obstaculitza l'eficàcia de la Administració de justícia, ja afavorint el benefici o la impunitat dels delinqüents, ja dificultant la investigació dels fets o la captura dels seus responsables.

L'essència d'aquesta acció és intervenir en un delicte greu o menys greu, mai en un delicte lleu, amb posterior a la execució i un altre objectiu negatiu, no haver intervingut prèviament, el responsable del encobriment, ni com a autor, ni com a còmplice. Les modalitats són les següents:

a) L'auxili als autors o còmplices perquè es beneficiïn del profit, producte o preu del

delicte, sense ànim de lucre propi. 451.1. Hi caben totes les conductes, actives o omissives, afavoridores de l'esgotament del delicte, els que coadjuven (cooperen) que els responsables del mateix, amb independència del seu grau de participació en ell a obtenir les conseqüències econòmiques que deriven de la realització. Cal actuar sense ànim de lucre propi, per al delicte d'encobriment, si ho fa amb ànim de lucre estaria davant del delicte de receptació, 298.

b) L'ocultació, alteració o inutilització del cos, els efectes o els instruments d'un delicte, per impedir el seu descobriment.

c) I l'ajuda als presumptes responsables d'un delicte a eludir la investigació de la autoritat o dels seus agents, o a sostreure's a la recerca i captura, 451.3. La conducta només és delictiva si es dona alguna de les dues circumstàncies següents:

1. Que el fet encobert sigui constitutiu de traïció, homicidi del rei, dels seus ascendents o descendents, de la Reina consort, del consort de la Reina, l' Regent o d'algun membre de la Regència o del Príncep hereu de la Corona, genocidi, delicte de lesa humanitat, delicte contra les persones i béns protegits en cas de conflictes armats, revolta, terrorisme, homicidi, pirateria, tracta de éssers humans o tràfic il·legal d'òrgans.

2. Que l'afavoridor hagi actuat amb abús de funcions públiques.

MODALITATS DEL DELICTE

No hi ha subtipus agreujats o privilegiats, ni formes lleus d'aquesta infracció que se sancioni com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El delicte d'encobriment només s'admet comissió dolosa, no hi ha cap previsió de tipus imprudent. Amb caràcter general s'exigeix que l'autor actuï amb coneixement de la comissió d'un delicte.

Antijuridicitat i culpabilitat

Poden aplicar-se a aquest delicte, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP. És molt habitual que l'encobriment es realitzi pels familiars directes del delinqüent, a qui, realment no se'ls pot exigir una

conducta diferent.

Estan exempts de les penes imposades als encobridors els que ho siguin del seu cònjuge o de persona a qui es troben lligats de forma estable per anàloga relació d'afectivitat, dels seus ascendents, descendents, germans, per naturalesa, per adopció, o afins en el mateix grau. Aquesta exempció no arriba, a les conductes d'auxili per al lucre dels responsables del delicte, que excedeixen l'àmbit de protecció familiar, i es caracteritzen més bé per una solidaritat en el esgotament dels efectes del delicte, que no sembla fàcilment integrable en els supòsits de no exigibilitat d'una altra conducta.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

L'encobriment és un delicte comú, en el que s'apliquen amb previsions dels articles 28 i 29 del CP.

FORMES D'EXECUCIÓ

L'encobriment és un delicte de mera activitat, en el qual es sanciona la temptativa inacabada, que es produeix quan l'autor del fet no pot, per causa no dependent de la seva voluntat, completar l'acció típica i la consumació.

No hi ha previsió legal de punició per a les fases de provocació, proposició i conspiració, que per això s'han d'entendre com a actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte els agreujants de traïdoria, que és pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones, per decisió del legislador, i la de prevaler el culpable del caràcter públic, que l'afavoridor hagi obrat amb abús de funcions públiques, per resultar integrada en el tipus, i vulnerar el seu aplicació, en conseqüència, el principi de nom bis in idem.

PENA I CONCURSOS

El article 451 del CP, sanciona el delicte d'encobriment amb la pena de presó de 6 mesos a tres anys.

Al específic del cas del delicte tipificat en el 451.3, l'ajuda als presumptes

responsables d'un delictes a eludir la investigació, o sostreure a la seva recerca i captura, quan el afavoridor hagi obrat amb abús de funcions públiques, es preveu la imposició afegida de la pena de inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic per un termini de 2 a 4 anys si el delictes encobert sigui menys greu i la inhabilitació absoluta de 6 anys a 12 anys si aquell és greu.

El 452, estableix una regla general limitadora de l'abast d'aquestes sancions, consistent en què en cap cas es pot imposar pena privativa de llibertat que superi l'assenyalada al delictes encobert.

CONCURSOS:

És fàcil confondre el delictes d'encobriment amb dos conductes frontereres però alienes a aquest:

- a) L'encobriment realitzat per qui hagi intervingut en el delictes previ com a autor o còmplice (autoencubrimient), conducta impune, queda absorbida en l'il·lícit.
- b) La conducta d'auxili als autors o còmplices perquè es beneficiïn del profit, producte o preu del delictes, però realitzada amb ànim de lucre, que és constitutiva del delictes de receptació, tipificat 298.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

El 453, realça que els delictes d'encobriment s'apliquen tot i que l'autor del fet encobert sigui irresponsable o estigui personalment exempt de pena. El legislador demostra la seva voluntat de configurar l'encobriment com a delictes autònom i específic, deslligant la responsabilitat del seu autor de la destinació processal del responsable del delictes encobert.

e.- LA REALITZACIÓ ARBITRÀRIA DEL PROPI DRET

ASPECTE OBJECTIU

El 455.1 estableix com a delictes comú i de resultat, de comissió activa, amb el qual el legislador recolza des de l'ordenament penal un dels principis organitzadors del sistema vigent de administració de justícia, consistent en la prohibició que els ciutadans es prenguin la Justícia pel seu compte. Suposa una incriminació genèrica del menyspreu violent per la funció que en exclusiva correspon a l'Administració de justícia.

La conducta activa és l'ús de la violència, la intimidació o la força, com a instruments per a la realització d'un dret propi, el cobrament del compte, per exemple. S'incrimina totes les possibilitats violentes i coactives d'exercici il·legítim d'un dret subjectiu, és a dir, de utilització instrumental de la violència, la intimidació o la força en les coses al marge de les vies legals, d'un determinat dret subjectiu.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE

La descrita en el 455, és la figura bàsica del delicte de realització arbitrària del propi dret. En el segon apartat es preveu un subtipus agreujat d'aplicació en els casos en que per a la intimidació o violència es fa ús d'armes o objectes perillosos. Es diferencia entre els mètodes de realització de la intimidació i la violència típica, aplicant-se el delicte del primer apartat quan aquestes tinguin lloc mitjançant gestos, crits, l'ús de les mans o qualsevol part del cos, o la utilització d'instruments no perillosos per a la vida, la salut o la integritat de les persones i reservant per al subtipus preveu el segon paràgraf els casos en què la violència o la intimidació es produeixin a través de l'ocupació de qualsevol tipus d'arma o de aquells objectes que en si mateix presenten idoneïtat objectiva per la lesió d'aquests béns jurídics, pals, ferros, cadenes, etc. El fonament de l'agreujament es troba en el perill que per a la vida, la integritat o la salut del subjecte passiu o de tercers suposa la utilització de aquests mitjans. No hi ha cap modalitat lleu, que es castigui com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El delicte és una infracció que només es castiga si es comet de forma dolosa. S'exigeix a més que l'autor persegueixi, amb l'ocupació de mitjans violents, la realització d'un dret propi. Antijuridicitat

Són inaplicables a aquest delicte, per constituir el seu revers ontològic, les eximents de legítima defensa, que pot suposar l'exercici de violència, intimidació o força en les coses, per a la defensa d'un dret propi, però sempre dins de les vies legals i d'exercici legítim de un dret. Al marge d'ells, poden aplicar-se a aquest delicte, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les altres eximents previstes en l'art. 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

El delicte de realització arbitrària de dret propi és una infracció comuna, de la qual poden ser autors totes les persones, amb l'únic requisit que siguin titulars de dret propi.

FORMES D'EXECUCIÓ

En l'execució del delicte és fàcil distingir una acció d'ús de violència, intimidació o la força en les coses i un resultat de tal acció que és la realització d'un dret propi. Està concebut com un delicte de resultat, en el qual, per això, són possibles les següents fases executives: No està penada la provocació, proposició ni conspiració:

a) La temptativa inacabada, que es produeix quan l'autor del fet comença a emprar els mitjans intimidats o violents, però no pot desenvolupar-los per qualsevol causa no dependent de la seva voluntat.

b) La temptativa acabada, que es produeix quan, malgrat l'exercici de la violència, la intimidació o la força en les coses, l'autor del fet no aconsegueix realitzar el dret pretès.

c) La consumació, que es produeix amb la realització de tots els actes executius que integren l'acció típica i l'obtenció del resultat perseguit.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquest delicte es poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdora, que és pròpia i exclusiva, per decisió del legislador dels delictes contra les persones.

PENES I CONCURSOS

El tipus bàsic del delicte es sanciona amb la pena de multa i el subtipus agreujat, per aplicació de la regla del article 70.1.1^a del CP amb la pena de multa més gran.

CONCURS:

La finalitat subjectiva de realització del dret subjectiu, que guia a l'autor del fet és la nota característica d'aquest delicte, sense aquest ànim, la conducta pot ser constitutiva de qualsevol delicte d'amenaques, coaccions, robatori o danys.

Respecte a la Reclamació Civil, s'apliquen a aquest delicte les previsions generals de 109 i específicament a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats a la víctima.

f.- L'ACUSACIÓ I DENÚNCIA FALSA, LA SIMULACIÓ DEL DELICTE

ASPECTE OBJECTIU

El legislador exigeix als ciutadans que no posin fraudulentament en marxa el sistema judicial penal. Aquesta conducta està regulada amb dos delictes: Els delictes d'acusació/denúncia falsa i la simulació de delicte. Cadascun d'ells té els seus propis plantejaments:

a) L'acusació i la denúncia falsa està tipificada en el 456.1, per sancionar a qui amb coneixement de la seva falsedat o temerari menyspreu cap a la veritat, imputaren a alguna persona fets que, de ser certs, constituïrien infracció penal, si aquesta imputació es fes davant funcionari judicial que tingui el deure de procedir a la seva indagació. És un delicte comú i de mera activitat, el fet te lloc amb la realització de l'acció típica, amb el qual es retreu la posada en marxa de manera fraudulenta el sistema institucional, administratiu o judicial d'indagació del delicte i càstig al delinqüent. És molt similar al delicte de calúmnia i injúries, però això no implica que aquest delicte persegueixi protegir l'honor personal falsament denunciat. Aquest pot patir un desprestigi personal en veure's acusat com a responsable d'un fet delictiu, però aquest dany és col·lateral i accessori a l'essència del il·lícit i queda absorbit en el delicte més greu, que sens dubte és el d'acusació i denúncia falsa.

La conducta és formular, davant d'un funcionari judicial o administratiu, als quals correspon el deure de procedir a l'esbrinament dels delictes, una imputació delictiva concreta, inclosa la constitutiva de delicte lleu, falsa, contra una persona determinada. La jurisprudència a precisat que perquè hi hagi acusació o denúncia falsa, no s'exigeix ni la correcta qualificació penal dels fets, ni la denominació exacta del delicte, ni la concreció del concepte legal que designa la participació del denunciat o acusat en el succés de què es tracti, ni la determinació concreta del grau d'execució l'il·lícit, però sí el relat d'uns fets específics, que presentin aparença d'infracció delictiva. S'exigeix que l'autor del fet vaig actuar amb coneixement de la falsedat de la imputació o amb temerari menyspreu cap a la veritat. No s'exigeix per la consumació del delicte, que es produeixi cap resultat administratiu processal concret a conseqüència d'aquella denúncia o acusació falses.

b) La simulació de delicte, 457, i en ella se sanciona a qui davant algun dels funcionaris, judicials o administratius, simuli ser responsable o víctima d'una infracció penal o denuncia una inexistente, provocant actuacions processals. És un delicte comú, amb la qual es retreu la posada en marxa de manera fraudulenta, el sistema institucional de investigació del delicte i càstig al delinqüent. Existeixen les següents diferències amb el tipus anterior:

1. La simulació del delicte es configura com un tipus de resultat, ja que en aquest cas l'acció no es limita a la formulació d'una imputació no veraç, sinó que necessita com a resultat i conseqüència típica d'aquesta conducta, la incoació d'actuacions processals
2. L'afirmació mentider de l'existència del fet aparent delictiu no es dirigeix a responsabilitzar a un tercer, sinó a fer protagonista d'aquest fet, com responsable o com a víctima, al mateix autor de la conducta de simulació.

MODALITATS DEL DELICTE

El delicte d'acusació i denúncia falsa presenta tres modalitats, que generen el mateix nombre àmbits punitius específics, en funció de la qualificació penal del fet falsament imputat: delicte greu, menys greu o lleu. Per la seva banda el tipus de simulació de delicte no presenta cap subtipus, ni agreujat ni privilegiat,

Cap d'aquests delictes té prevista modalitat lleu sancionada com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El comportament típic de l'autor del delicte d'acusació o denúncia falsa pot ser dolós, si actua amb coneixement de la falsedat dels fets o greument imprudent, si es comporta amb temerari menyspreu cap a la veritat, totes dues conductes s'equiparen a efectes punitius.

La conducta típica del delicte només pot ser dolosa, en el delicte de simulació de delicte, ja que el contingut del verb simular fa directa referència a la substitució de la realitat per una aparença veraç.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes els eximents previstos al CP, excepte la d'exercici legítim d'un dret, per naturalesa incompatible amb les conductes típiques.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Aquests delictes d'acusació i denúncia falsa és una infracció de mera activitat, poden distingir-se en ella, com fases punibles, la temptativa inacabada i la consumació En el tipus de simulació de delictes, l'iter criminis és més ampli, en ser configurat com a delicte de resultat i admetre la temptativa inacabada, acabada i consumació. No es

sancionen de manera expressa les fases de proposició, provocació i consumació, actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, per ser pròpia dels delictes contra les persones, per designació del legislador.

PENES I CONCURSOS

El delicte d'acusació o denúncia falsa se sanciona amb tres penes diferents en atenció a la diversa gravetat del il·lícit, que el legislador gradua en funció de la corresponent gravetat del delicte imputat o denunciat falsament.

Delicte greu: sanció cumulativa de presó i multa

Delicte menys Greu: Multa

Delicte lleu: multa menor.

El delicte de simulació es castiga amb multa.

CONCURSOS:

Quan la mateixa acció pot ser constitutiva dels delictes d'acusació o denúncia falsa i de simulació, ja que s'inventa el fet denunciat i a més s'acusa a una persona en concret, es produeix un concurs de lleis, que ha de resoldre's preferentment a favor de l'acusació, en aplicació al principi de consumació, és absorbit el delicte de simulació.

El tipus d'acusació o denúncia falsa absorbeix la sanció de calúmnia o la d'injúria que pogués comportar la falsa acusació. Si la simulació de delicte es comet per ocultar altre realment produït, es produeix un concurs real de delictes, resoluble acord amb el 73 i si la simulació es s'instrumenta com a mitjà real d'una altra infracció delictiva, el que es produeix és un concurs medial de delictes, resoluble acord amb l'article 77 del CP.

Respecte a la Reclamació Civil, s'apliquen a aquest delictes les previsions generals de 109 i ss. específicament les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals causats a la víctima.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

El 456.2, estable una condició de procedibilitat en els delictes d'acusació o denúncia

falsa, consistent en l'existència de sentència ferma o interlocutòria ferma de sobreseïment o arxiu del jutge que hagi conegut la infracció imputada. Aquests procedeix d'ofici contra el denunciant o acusador sempre que de la causa principal resultin indicis bastants de la falsedat de la imputació, sense perjudici que el fet pugui també perseguir prèvia denúncia de l'ofès.

g.- FALS TESTIMONI

ASPECTE OBJECTIU

El sistema institucional d'Administració de Justícia requereix, per a la seva efectivitat, de la col·laboració de particulars i professionals, als quals s'exigeix estricta lleialtat al compliment de les comeses assignades a cada un d'ells en el desenvolupament dels procediments judicials. En especial, aquest deure de lleialtat cap a l'Administració de Justícia es reflecteix en l'obligació de veracitat en les actuacions d'índole processal, de la qual només està exempt l'acusat, imputat o processat en un procediment de caràcter penal, al marge de els supòsits d'exempció del deure de declaració que corresponen a determinats familiars del processat i l'advocat o altres persones en exercici del secret professional. Es regula en voltant de dos figures essencials:

a) El fals testimoni. Estrictament, és una infracció especial pròpia, que només pot cometre com a autor qui sigui cridat a declarar, en la condició de testimoni, en un procediment judicial i de mera activitat, que consisteix en faltar a la veritat en la seva testimoni. Això vol dir mentir i afegir en un relat cert element fals o ometre-hi dades certes, de tal manera que es distorsioni substancialment el contingut veraç de la declaració. 458. Hi ha altres modalitats, que afecten pèrits i intèrprets, 459 i 460. L'àmbit de comissió del delicte no es limita només a les declaracions prestades davant els jutjats, sinó també abasta els comportaments que es realitzen davant tribunals internacionals.

b) La presentació en judici de testimonis falsos o pèrits o intèrprets mentideres.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE DE FALS TESTIMONI

La conducta estricta de fals testimoni es tipifica de tres maneres complementàries:

- La figura bàsica, 458.1, per sancionar el testimoni que falti a la veritat en el seu testimoni en causa judicial.
- Com especialització i subtipus agreujat se sanciona més intensament la conducta si

el fals testimoni es dóna contra del reu en causa criminal per delictes.

- Com qualificació, incrementa encara més el retret si a conseqüència del testimoni hagués dictat sentència condemnatòria.
- A més el CP sanciona també als perits o intèrprets que faltin a la veritat maliciosament en el seu dictamen o traducció.

Aquests són els supòsits, però no són els únics que es castiguen com fals testimoni al CP. Ampliant el retret penal, el 460 considera també delictes, encara que amb menys sanció, la situació en què el testimoni, perit o intèrpret, sense faltars substancialment a la veritat, la s'altera amb reticències, inexactituds o silenciats fets o dades rellevants que li fossin coneguts. El delictes de presentació de testimoni falsos o perits o intèrprets mentideres, es configura en dues modalitats:

Una bàsica, tipificada 461.1 i altra qualificat previst en el segon apartat, en la qual es agreuja la sanció si i el responsable d'aquests delictes és un advocat, procurador, graduat social o representant del MF, en actuacions professionals o exercici de la seva funció.

ASPECTES SUBJECTIUS

Totes les figures delictives que integren la regulació legal de fals testimoni tenen caràcter dolós, esdevenint impossible la sanció de la conducta a títol imprudent.

Antijuridicitat

Pot aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP, excepte la d'exercici legítim d'un dret, per naturalesa incompatible amb les conductes típiques d'aquells, consistents en la infracció dolosa d'un deure. Al 462 incorpora una previsió específica d'exoneració de pena per a qui ha prestat un fals testimoni en causa criminal, es retracta en temps i forma, manifestant la veritat per que tingui efectes abans que es dicti sentència en el procés de què es tracti.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Tant les figures de fals testimoni, com les de presentació de testimoni falsos o perits o intèrprets mentideres, són tipus especials propis, que només poden ser comès, a títol de autor executiu, pels qui tinguin la condició de testimoni, perit, intèrpret, advocat, graduat social, procurador o representant del MF. Es possibilita la

participació de l'extranei, en tot delictes específic propi.

FORMES D'EXECUCIÓ

El fals testimoni són infraccions de mera activitat, que es consumeixin amb la sola declaració sense necessitat d'ulteriors efectes i en les quals poden distingir teòricament, com a fases punibles, la temptativa inacabada i la consumació.

No se sanciona la proposició, provocació o conspiració, són actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

Poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva, per decisió del legislador, dels delictes contra les persones. Al 462 estableix una circumstància extraordinària d'atenuació de responsabilitat penal, consistent en la retracció extemporània, desistiment actiu abans de dictar sentència. En aquesta hipòtesi, s'imposen les penes corresponents inferiors en grau.

PENES I CONCURSOS

La conducta bàsica del delictes de fals testimoni es sanciona amb pena cumulativa, de presó i multa.

Modalitat agreujada: referent al fet que el fals testimoni es dona en contra del reu en causa criminal per delictes greu o menys greu, es sanciona amb pena cumulativa encara que de major gravetat, de presó i multa.

El subtipus doblement qualificat, per la concurrència de sentència condemnatòria a conseqüència del fals testimoni prestat contra el reu, estableix la penes superiors en grau a les del tipus agreujat.

El delictes de "mendacitat" processal dels perits o intèrprets es sanciona amb la meitat superior de les penes previstes, per a cadascun del supòsits típics i més amb la pena d'inhabilitació especial per a professió o ofici, ocupació o càrrec públic.

El delictes privilegiat del 460, d'alteració de la veritat en judici, encara que sense faltar substancialment a ella, es castiga amb la pena de multa i, si escau de suspensió d'ocupació o càrrec públic, professió o ofici.

El delictes de presentació sabent testimonis falsos o de perits o intèrprets mentideres, es castiga, amb les mateixes penes establertes per a cada un d'ells en articles anteriors. Es agreuja la sanció si el responsable d'aquest delictes és un advocat,

procurador, graduat social, representant del Ministeri Fiscal, en actuació professional o exercici de la seva funció, la pena en la meitat superior i a més inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, professió o ofici. La Responsabilitat Civil, s'aplica les previsions legals del 109 i ss, i especialment les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats la víctima.

h.- L'OBSTRUCCIÓ A LA JUSTÍCIA I LA DESLLEIALTAT PROFESSIONAL

ASPECTE OBJECTIU

a) Delicte de incompareixença en Judici. Aquesta és una infracció especial, de la qual només pot ser autor qui hagi estat citat, formal i expressament, per anar un dia determinat davant d'un jutjat de l'ordre jurisdiccional penal per a la celebració de judici oral i de omissió pròpia, la conducta típica consisteix tan sols en deixar voluntàriament de comparèixer sense causa justa, a través de la qual el legislador vol reforçar el compliment de l'obligació ciutadana d'acudir a les sessions d'aquest.

La conducta típica d'aquest delicte, 463.1, es tipifica amb un doble sentit. Per o banda, es sanciona a qui citat legalment, deixi voluntàriament de comparèixer, sense justa causa, davant el Jutjat en procés criminal amb reu en presó provisional, provocant la suspensió del judici oral. La incompareixença punible és la que provoca la suspensió del judici. Es provoca un perjudici directe, tant a l'Administració de justícia com al propi reu en situació de presó preventiva, a qui se li perllonga injustificadament aquesta situació provisional.

El segon contingut de la conducta bàsica està tipificada 463.1 i consistent en la incompareixença en Judici criminal, sense reu en presó provisional, després d'haver estat advertit expressament per una primera inassistència i sent indiferent per a l'aplicació d'aquest tipus que la incompareixença hagi provocat o no la suspensió de l'acte del judici. Té menor gravetat que la primera, perquè no es causa un perjudici al reu.

b) Delictes de "amedament" o represàlia contra les parts, perits i testimonis. Són dos figures delictiva diferents que s'engloba en el 464 perquè persegueixen garantir la indemnitat dels que compleixen els deures legals d'intervenció en un procediment judicial. A la primera conducta, es configura com un delicte comú i de resultat, es sanciona qui, amb violència o intimidació intentés influir directament o

indirectament en qui sigui denunciant, part o imputat, advocat, procurador, perit, intèrpret o testimoni en un procediment perquè modifiqui la seva actuació processal. La conducta és l'exercici d'actes de violència o intimidació. Aquest tipus és dels anomenats de resultat taxat, de tal manera que el decisiu per a la tipificació és que l'acció persegueixi un específic resultat, sancionant d'una manera la realització de l'acció amb aquesta finalitat i de una altra, més greu, la consecució del resultat perseguit.

La segona conducta s'estableix en el 464.2, com a infracció comú i de resultat. Consisteix en la realització de qualsevol acte atemptatori contra la vida, integritat, llibertat, llibertat sexual o béns, com a represàlia contra les persones esmentades en l'apartat anterior, per la seva actuació en procediment judicial. L'essencial és que els actes de agressió que constitueixen la conducta típica han d'estar motivats en la voluntat de represaliar una actuació precedent realitzada en un procediment judicial, per alguna de les persones identificades en el mateix art. el subjecte passiu de l'agressió només pot ser la persona que ha actuat en el procediment judicial i no cap altra. És un perill abstracte, ja que, no es castiga aquí la conducta per la seva incidència en el procés concret, sinó la inseguretat que la represàlia pot generar en els intervinents en futurs processos.

c) Delicte de danys a documents o actuacions judicials. Aquesta infracció, comú i de resultat, pretén donar suport a la obligació de les parts del procés, de respectar la integritat dels elements documentals que materialitzen el plantejament, desenvolupament i resolució del procediment judicial de què es tracti i que per això són bàsics per fonamentar els drets de cadascuna de les parts en el mateix i per resoldre el litigi de conformitat amb ells. El 465, sanciona la destrucció, inutilització o ocultació dels documents o actuacions,. El CP distingeix dues modalitats delictives.

d) Delicte de revelació d'actuacions processals secretes. Encara que totes les actuacions processals vives són secretes, amb caràcter general, en la mesura que el seu contingut no és públic, cap persona que no estigui formalment personada en un procediment pot accedir al seu contingut, ni rebre informació sobre el mateix per part dels que el custodien, el 466 reforça la protecció de la institució específica de l'anomenat secret del sumari, és a dir, l'estat de reserva absoluta sobre el contingut d'unes concretes actuacions. És una infracció d'un delicte especial propi i de mera activitat.

e) Delictes de deslleialtat professional. Amb això es retreu a l'advocat o procurador designats per la part d'un procés judicial, per la defensa dels seus interessos en el

mateix, l'incompliment dels deures essencials que han de guiar la seva actuació professional en defensa dels drets d'un tercer. El CP estableix dues figures delictives específiques:

1. La vulneració de les normes d'incompatibilitat professional, sancionant a l'advocat o procurador que, havent assessorat o pres la defensa o representació d'alguna persona, sense el consentiment d'aquesta defensi o representi en el mateix assumpte a qui tingui interessos contraris.

2. El perjudici al propi client en l'actuació professional, retraient, el 467.2, en advocat o procurador que, per acció o omissió, perjudiqui de manera manifesta els interessos que li siguin encomanats, de manera que el retret arriba també als supòsits d'inactivitat processal. Aquesta infracció se sanciona fins i tot accés el perjudici es provoca per dol eventual o imprudència greu.

MODALITATS TÍPIQUES

Cadascuna de les figures delictives que conformen els delictes d'obstrucció a la Justícia i deslleialtat professional presenta modalitats específiques de comissió, que permeten distingir la intensitat de la sanció a les característiques de l'autor o la gravetat del resultat produït.

a) En el delicte de incompareixença en Judici, es distingeixen diverses responsabilitats segons el responsable del fet sigui un particular, un advocat, procurador o representant del Ministeri Fiscal o el jutge membre del Tribunal o qui exerceixi les funcions de secretari judicial, en el acte de la vista del Judici Oral.

b) En els delictes d'intimidació o represàlia contra les parts, els perits i testimonis de l'article 464.1, es configuren dues modalitats típiques, amb diferents sancions, en funció que el subjecte típic de l'acció abast o no el resultat perseguit.

c) En el delicte de danys a documents o actuacions judicials també es distingeixen diferents retrets, en funció de la condició que vincula el subjecte actiu amb l'objecte del delicte. La figura bàsica sanciona l'advocat o procurador que amb abús de la seva funció destrueixi, inutilitzi o oculti documents o actuacions dels que hagi rebut trasllat en aquella qualitat, que hagi rebut per un acord formal de lliurament. També hi ha una segona modalitat atenuada, amb la qual es sancionen els fets quan són comesos per un particular.

d) En el delicte de revelació d'actuacions processals secretes es distingeixen quan es actua: com a advocat o procurat, com a jutge, membre del tribunal, representant del MF, secretari judicial o funcionari al servei de la adm. De justícia o com a particular.

e) En el delicte de deslleialtat professional, 467.2, es preveu específicament, al costat del tipus dolós, una conducta d'imprudència greu, que rep menys pena. En cap cas hi ha una modalitat lleu d'aquests delictes, que es castigui com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Tots els delictes d'obstrucció a la justícia i deslleialtat professional són dolosos i exclouen la punibilitat de la forma imprudent, excepte del delicte de perjudici manifest dels interessos del client, que es preveu la realització dels fets per imprudència greu.

En algun dels tipus dolosos s'exigeix també un element subjectiu de l'injust, de tal manera que s'exclou la possibilitat d'incriminació fins i tot en cas de dol eventual. Tal és el cas del 464.1, en el qual s'explicita que l'exercici de la violència o intimidació ha de perseguir, específicament, influir directament o indirectament en qui sigui denunciant, part o imputat, advocat, procurador, perit, intèrpret o testimoni en un procediment perquè modifiqui la seva actuació processal.

El 464.2, en el qual es limita la conducta activa a les agressions que es realitzin com a represàlia contra les persones esmentades en l'apartat anterior, per la seva actuació en procediment judicial.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes, a l'article 20 del CP, excepte la d'exercici legítim d'un dret, per naturalesa incompatible amb les conductes típiques d'aquells.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

La major part de les modalitats dels delictes d'obstrucció a la Justícia i deslleialtat professional són tipus especials propis. No obstant la jurisprudència admet la participació del extranei.

FORMES D'EXECUCIÓ

En la regulació d'aquests delictes, el legislador utilitza tipus de mera activitat i de resultat que tenen diferents formes d'execució. Els delictes d'incompareixença en judici només permet la punició en cas de consumació, per omissió pròpia. Els altres delictes d'activitat continguts permeten la punició de la temptativa inacabada, en poder distingir diferents actes executius. Els delictes de resultat més de la temptativa

acabada i la consumació En cap de les infraccions se sanciona de forma expressa la proposició, conspiració i proposició, actes impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones. A més, en el delicte de deslleialtat professional, és també inaplicable la agreujant d'abús de confiança, ja que la seva desvalor ja està incorporat en el tipus i la seva apreciació vulneraria el principi non bis in identitat.

PENES I CONCURSOS

És realment complex, donada la diversitat de figures delictives i modalitats de les mateixa:

a) Els delictes d'incompareixença en judici se sanciona amb la pena de presó o multa. Però la pena disminueix la multa en el cas de la segona incompareixença en causa criminal, sense reu a la presó i prèvia advertència. Si el responsable d'aquest delicte és un advocat, procurador o representant del Ministeri Fiscal, en actuació professional o exercici de la seva funció, es li ha d'imposar la pena en la meitat superior i a més, la d'inhabilitació especial per ocupació o càrrec públic, professió o ofici. Tercer apartat preveu si la suspensió tingui lloc com a conseqüència de la incompareixença del jutge o membre del tribunal o de qui exerceixi les funcions de secretari judicial, s'ha d'imposar la pena de presó de tres a sis mesos o multa i en qualsevol cas, inhabilitació especial per temps de dos a quatre anys.

b) Els delictes d'intimidació o represàlia contra les parts, perits i testimonis, es sanciona amb pena cumulativa, consistent a la presó i multa. L'464.1, exercici de violència o intimidació per influir en la modificació d'una actuació processal, es preveu que la pena s'imposi en la meitat superior si l'autor del fet arribés el seu objectiu.

c) El delicte de danys a documents o actuacions judicials es castiga amb pena cumulativa, de presó i multa i inhabilitació especial per a professió, ocupació o càrrec públic si la conducta és imputable a un advocat o un procurador. Però si els fets fossin realitzats per un particular, la pena es converteix en tan sols multa.

d) El delicte de revelació d'actuacions processals secretes es sancionen quan es comet per advocat o procurador, amb pena cumulativa, de multa i inhabilitació especial per a ocupació. Però si la revelació és realitzada pel jutge o qualsevol funcionari al servei de l'Administració de Justícia, hi ha tres possibilitats de sanció, en la meitat

superior.

e) El delicte de deslleialtat professional, es castiga amb la pena de multa i inhabilitació especial per a la professió d'advocat o procurador i amb multa i inhabilitació. Si la conducta es realitza per imprudència greu, la sanció per a ser de multa i inhabilitació especial per a aquesta mateixa professió.

CONCURS:

a) El delicte d'intimidació a les parts, perits i testimonis, entra en concurs de lleis amb els tipus delictius genèrics d'amenaques i coacció que s'ha de resoldre a favor de aquell en aplicació del principi d'especialitat.

b) El 464.2 declara expressament que la imposició de les penes corresponents al delicte d'agressió com a represàlia per una actuació en un procediment judicial, s'ha de fer sense perjudici de la pena corresponent a la infracció que aquests fets siguin constitutius. Això suposa l'existència d'un concurs ideal de delictes, entre aquesta infracció i el delicte conforme al que es sancioni la lesió o posada en perill dels béns personalíssims esmentats en ell i resoluble acord amb la regla del 77.

i.- EL TRENCAMENT DE CONDEMNNA

El colofó del sistema estatal d'administració de Justícia és el compliment de les Sentències i altres resolucions judicials i especialment pel que l'ordenament penal es refereix, el compliment de les penes imposades en els processos d'aquesta naturalesa. Es sanciona fins a tres comportaments dirigits a l'incompliment d'aquesta obligació:

a) El 468, castiga a qui trenquin la condemna, mesura de seguretat, presó, mesura cautelar, conducció o custòdia, distingint a efectes de determinació de la sanció, si el responsable del fet estigués o no privat de llibertat. És un delicte especial propi i de mera activitat, que es consumeix amb la desobediència de les obligacions de comportament que conformen la decisió jurisdiccional penal, no està inclosa en el tipus la detenció policial, que es tracti. El trencament suposa una desobediència a una obligació concreta de comportament, establerta en resolució jurisdiccional, el delicte només existeix si la voluntat del subjecte actiu és la de fer ineficaç la decisió judicial que es tracti. El mer retard en el reingrés a presó, no n'hi ha prou per integrar el tipus de trencament de condemna. En la darrera modificació de Codi Penal s'ha afegit el

punt 3 a l'article 468 per sancionar com trencament de condemna a qui inutilitzi o pertorbi el funcionament normal dels dispositius tècnics que haguessin estat disposats per controlar el compliment de penes, mesures de seguretat o mesures cautelars, no el portin amb ells o ometin les mesures exigibles per mantenir el correcte estat de funcionament.

b) El 469, sanciona els sentenciats o presos que es fugin del lloc en què estiguin reclosos, fent ús de violència o intimidació en les persones o forces en les coses o prenent part en motí. És una forma especialitzada i agreujada del delicte de trencament de condemna. És un delicte especial propi i de resultat, s'exigeix el resultat de fuga.

c) En el 470.1, castiga el particular que proporcionaré l'evasió a un condemnat, pres o detingut, bé del lloc on estigui reclòs, bé durant la seva conducció. És un delicte comú i de resultat, en el qual es sancionen tots els comportaments materials que provoquen, com a resultat l'evasió. Hi ha un subtipus agreujat quan s'utilitza la violència, força en les coses o suborn.

Cap d'aquestes infraccions presenta modalitat atenuada que es sancioni com delicte lleu.

ASPECTES SUBJECTIU

Tots els delictes de trencament de condemna són dolosos, sense que hi hagi modalitat imprudent. El 468 requereix que el subjecte actiu vaig actuar per desobeir una obligació concreta de comportament.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes sempre que se'ls seus propis requisits, totes les eximents del CP de l'article 20.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Els delictes del 468 i 469 són tipus especials propis, que només poden ser comesos, a títol de autor, pels que estiguin sentenciats o subjectes a mesures cautelars o de seguretat, conducció o custòdia. La jurisprudència admet la participació del extranei, aplicant l'article 27 del CP i ss. El 470 és comú.

FORMES D'EXECUCIÓ

Són de mera activitat el 468 i de resultat el 469 i 470, que tenen diferents formes

d'execució: 468, mera activitat: permet la punició de temptativa inacabada, en poder distingir, en la mateixa acció típica, diferents actes executius, que poden quedar interromputs abans de consumir la infracció i de la consumació.

Els delictes de resultats admeten més la temptativa acabada. No es sancionen la proposició, provocació i conspiració, actes impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants, excepte la traïdoria.

PENA I CONCURSOS

El 468 es sanciona amb pena de presó si l'autor del fet estigués privat de llibertat i amb multa en els altres casos.

Es sanciona amb presó els que trenquin una pena de les que preveu l'art. 48 o una mesura cautelar o de seguretat de la mateixa naturalesa, si afecta les persones del 173.2

La modalitat agreujada del 469 es castiga amb presó. La conducta bàsica del particular del 470.1, es sanciona amb pena cumulativa, de presó i multa.

La figura agreujada eleva la sanció de presó, a més en el tercer apartat s'imposa una pena específica als cònjuges o persones a les que es troben lligats de forma estable per anàloga relació d'afectivitat dels evadits, així com als seus ascendents, descendents, germans, per la seva naturalesa, per adopció o afins en els mateixos graus. La sanció es limita a la pena de multa, podent sancionar el jutge amb els danys causats o les amenaces o violències exercides. El 471, preveu un increment específic de la pena, consistent en la pena superior en grau a la establerta en cada cas, el culpable de cadascuna de les diferents infraccions si fos un funcionari públic encarregat de la conducció o custòdia d'un condemnat, pres o detingut. A més de la inhabilitació per a ocupació o càrrec públic.

Entre el 468 i el 469 hi ha un concurs de lleis, que es resol a favor de l'469 pel principi d'especialitat.

j.- DELICTES CONTRA LA CORT PENAL INTERNACIONAL

Des de la llei 15/2003, s'ha incorporat aquests delictes, el legislador s'estén a aquest

organisme internacional la protecció que fins ara dispensava només a l'Administració de justícia espanyola.

Està integrat pel 471 bis, en els set apartats es resumeixen i traslladen al context de la tall penal internacional les infraccions que preveuen els capítols precedents:

a) Fals testimoni: Es sanciona la conducta dolosa de qui presta testimoni estant obligat a dir la veritat acord amb les normes de la dita cort. Presó, si el fals testimoni es dona en contra de l'acusat i menor presó si a conseqüència d'aquest testimoni es dictés sentència condemnatòria.

b) Presentació de proves falses: conducta dolosa que sanciona amb les mateixes penes que el delicte de fals testimoni.

c) Destrucció o alteració de proves i interferència en les diligència de proves: conducta dolosa que se sanciona amb la pena de presó i multa.

d) Corrupció de testimoni, obstrucció de la seva compareixença o testimoni o interferència en ells: es sanciona amb la pena de presó i multa.

e) Obstaculació de les funcions d'un funcionari de la cort i corrupció o intimidació al mateix: pena de presó i multa, la finalitat de la conducta ha de ser la d'obligar al funcionari que no compleixi les seves funcions o que ho faci de manera indeguda.

f) Presa de represàlies contra testimonis o funcionaris de la Cort: presó i multa i exigeix que cadascuna d'aquestes conductes tingui una fonamentació específica: La represàlia contra el funcionari només és típica si s'efectua en raó de funcions que hagi exercit ell o un altre funcionari i la represàlia contra el testimoni només integra el tipus si s'efectua per la seva declaració davant la cort.

g) Suborn de funcionari de la Cort, que abasta tant el demanar com el acceptar un suborn en relació amb les seves funcions oficials i que es castiga amb presó i multa del tant al triple del valor de l'obsequi sol·licitada o acceptada.

4.- Comentari LLEI ORGÀNICA 10/1995 CODI PENAL - Llibre Segon -

TÍTULO XVIII. De las falsedades

CAPÍTULO I. De la falsificación de moneda y efectos timbrados

Artículo 386.

1. *Será castigado con la pena de prisión de ocho a doce años y multa del tanto al décuplo del valor aparente de la moneda:*

- *1.º El que altere la moneda o fabrique moneda falsa.*
- *2.º El que exporte moneda falsa o alterada o la importe a España o a cualquier otro Estado miembro de la Unión Europea.*
- *3.º El que transporte, expendá o distribuya moneda falsa o alterada con conocimiento de su falsedad.*

2. *Si la moneda falsa fuera puesta en circulación se impondrá la pena en su mitad superior.*

La tenencia, recepción u obtención de moneda falsa para su expedición o distribución o puesta en circulación será castigada con la pena inferior en uno o dos grados, atendiendo al valor de aquélla y al grado de connivencia con el falsificador, alterador, introductor o exportador.

3. *El que habiendo recibido de buena fe moneda falsa la expendá o distribuya después de constarle su falsedad será castigado con la pena de prisión de tres a seis meses o multa de seis a veinticuatro meses. No obstante, si el valor aparente de la moneda no excediera de 400 euros, se impondrá la pena de multa de uno a tres meses.*

4. *Si el culpable perteneciere a una sociedad, organización o asociación, incluso de carácter transitorio, que se dedicare a la realización de estas actividades, el juez o tribunal podrá imponer alguna o algunas de las consecuencias previstas en el artículo 129 de este Código.*

5. *Cuando, de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis, una persona jurídica sea responsable de los anteriores delitos, se le impondrá la pena de multa del triple al décuplo del*

valor aparente de la moneda. Atendidas las reglas establecidas en el artículo 66 bis, los jueces y tribunales podrán asimismo imponer las penas recogidas en las letras b) a g) del apartado 7 del artículo 33.

Artículo 387.

A los efectos del artículo anterior, se entiende por moneda la metálica y el papel moneda de curso legal y aquella que no ha sido todavía emitida o puesta en circulación oficialmente pero que está destinada a su circulación como moneda de curso legal. Se equiparán a la moneda nacional las de otros países de la Unión Europea y las extranjeras.

Se tendrá igualmente por moneda falsa aquella que, pese a ser realizada en las instalaciones y con los materiales legales, se realiza incumpliendo, a sabiendas, las condiciones de emisión que hubiere puesto la autoridad competente o cuando se emita no existiendo orden de emisión alguna.

Artículo 388.

La condena de un Tribunal extranjero, impuesta por delito de la misma naturaleza de los comprendidos en este capítulo, será equiparada a las sentencias de los Jueces o Tribunales españoles a los efectos de reincidencia, salvo que el antecedente penal haya sido cancelado o pudiese serlo con arreglo al Derecho español.

Artículo 389.

El que falsificare o expendiere, en connivencia con el falsificador, sellos de correos o efectos timbrados, o los introdujera en España conociendo su falsedad, será castigado con la pena de prisión de seis meses a tres años.

El adquirente de buena fe de sellos de correos o efectos timbrados que, conociendo su falsedad, los distribuyera o utilizara será castigado con la pena de prisión de tres a seis meses o multa de seis a veinticuatro meses. No obstante, si el valor aparente de los sellos o efectos timbrados no excediera de 400 euros, se impondrá la pena de multa de uno a tres meses.

CAPÍTULO II. De las falsedades documentales

Sección 1.ª De la falsificación de documentos públicos, oficiales y mercantiles y de los despachos transmitidos por servicios de telecomunicación

Artículo 390.

1. Será castigado con las penas de prisión de tres a seis años, multa de seis a veinticuatro meses e inhabilitación especial por tiempo de dos a seis años, la autoridad o funcionario

público que, en el ejercicio de sus funciones, cometa falsedad:

- 1.º Alterando un documento en alguno de sus elementos o requisitos de carácter esencial.*
- 2.º Simulando un documento en todo o en parte, de manera que induzca a error sobre su autenticidad.*
- 3.º Suponiendo en un acto la intervención de personas que no la han tenido, o atribuyendo a las que han intervenido en él declaraciones o manifestaciones diferentes de las que hubieran hecho.*
- 4.º Faltando a la verdad en la narración de los hechos.*

2. Será castigado con las mismas penas a las señaladas en el apartado anterior el responsable de cualquier confesión religiosa que incurra en alguna de las conductas descritas en los números anteriores, respecto de actos y documentos que puedan producir efecto en el estado de las personas o en el orden civil.

Artículo 391.

La autoridad o funcionario público que por imprudencia grave incurriere en alguna de las falsedades previstas en el artículo anterior o diere lugar a que otro las cometa, será castigado con la pena de multa de seis a doce meses y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de seis meses a un año.

Artículo 392.

- 1. El particular que cometiere en documento público, oficial o mercantil, alguna de las falsedades descritas en los tres primeros números del apartado 1 del artículo 390, será castigado con las penas de prisión de seis meses a tres años y multa de seis a doce meses.*
- 2. Las mismas penas se impondrán al que, sin haber intervenido en la falsificación, traficare de cualquier modo con un documento de identidad falso. Se impondrá la pena de prisión de seis meses a un año y multa de tres a seis meses al que hiciere uso, a sabiendas, de un documento de identidad falso.*

Esta disposición es aplicable aun cuando el documento de identidad falso aparezca como perteneciente a otro Estado de la Unión Europea o a un tercer Estado o haya sido falsificado o adquirido en otro Estado de la Unión Europea o en un tercer Estado si es utilizado o se trafica con él en España.

Artículo 393.

El que, a sabiendas de su falsedad, presentare en juicio o, para perjudicar a otro, hiciere uso de un documento falso de los comprendidos en los artículos precedentes, será castigado con la pena inferior en grado a la señalada a los falsificadores.

Artículo 394.

1. La autoridad o funcionario público encargado de los servicios de telecomunicación que supusiere o falsificare un despacho telegráfico u otro propio de dichos servicios, incurrirá en la pena de prisión de seis meses a tres años e inhabilitación especial por tiempo de dos a seis años.

2. El que, a sabiendas de su falsedad, hiciere uso del despacho falso para perjudicar a otro, será castigado con la pena inferior en grado a la señalada a los falsificadores.

Sección 2.ª De la falsificación de documentos privados

Artículo 395.

El que, para perjudicar a otro, cometiere en documento privado alguna de las falsedades previstas en los tres primeros números del apartado 1 del artículo 390, será castigado con la pena de prisión de seis meses a dos años.

Artículo 396.

El que, a sabiendas de su falsedad, presentare en juicio o, para perjudicar a otro, hiciere uso de un documento falso de los comprendidos en el artículo anterior, incurrirá en la pena inferior en grado a la señalada a los falsificadores.

Sección 3.ª De la falsificación de certificados

Artículo 397.

El facultativo que librare certificado falso será castigado con la pena de multa de tres a doce meses.

Artículo 398.

La autoridad o funcionario público que librare certificación falsa con escasa trascendencia en el tráfico jurídico será castigado con la pena de suspensión de seis meses a dos años.

Este precepto no será aplicable a los certificados relativos a la Seguridad Social y a la Hacienda Pública.

Artículo 399.

1. El particular que falsificare una certificación de las designadas en los artículos anteriores será castigado con la pena de multa de tres a seis meses.

2. La misma pena se impondrá al que hiciere uso, a sabiendas, de la certificación, así como al que, sin haber intervenido en su falsificación, traficare con ella de cualquier modo.

3. Esta disposición es aplicable aun cuando el certificado aparezca como perteneciente a otro Estado de la Unión Europea o a un tercer Estado o haya sido falsificado o adquirido en otro Estado de la Unión Europea o en un tercer Estado si es utilizado en España.

Sección 4.ª De la falsificación de tarjetas de crédito y débito y cheques de viaje

Artículo 399 bis.

1. El que altere, copie, reproduzca o de cualquier otro modo falsifique tarjetas de crédito o débito o cheques de viaje, será castigado con la pena de prisión de cuatro a ocho años. Se impondrá la pena en su mitad superior cuando los efectos falsificados afecten a una generalidad de personas o cuando los hechos se cometan en el marco de una organización criminal dedicada a estas actividades.

Cuando de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis una persona jurídica sea responsable de los anteriores delitos, se le impondrá la pena de multa de dos a cinco años.

Atendidas las reglas establecidas en el artículo 66 bis, los jueces y tribunales podrán asimismo imponer las penas recogidas en las letras b) a g) del apartado 7 del artículo 33.

2. La tenencia de tarjetas de crédito o débito o cheques de viaje falsificados destinados a la distribución o tráfico será castigada con la pena señalada a la falsificación.

3. El que sin haber intervenido en la falsificación usare, en perjuicio de otro y a sabiendas de la falsedad, tarjetas de crédito o débito o cheques de viaje falsificados será castigado con la pena de prisión de dos a cinco años.

CAPÍTULO III. Disposiciones generales

Artículo 400.

La fabricación, recepción, obtención o tenencia de útiles, materiales, instrumentos, sustancias, datos y programas informáticos, aparatos, elementos de seguridad, u otros medios específicamente destinados a la comisión de los delitos descritos en los Capítulos anteriores, se castigarán con la pena señalada en cada caso para los autores.

Artículo 400 bis.

En los supuestos descritos en los artículos 392, 393, 394, 396 y 399 de este Código también se entenderá por uso de documento, despacho, certificación o documento de identidad falsos el uso de los correspondientes documentos, despachos, certificaciones o documentos de identidad auténticos realizado por quien no esté legitimado para ello.

CAPÍTULO IV. De la usurpación del estado civil

Artículo 401.

El que usurpare el estado civil de otro será castigado con la pena de prisión de seis meses a tres años.

CAPÍTULO V. De la usurpación de funciones públicas y del intrusismo

Artículo 402.

El que ilegítimamente ejerciere actos propios de una autoridad o funcionario público atribuyéndose carácter oficial, será castigado con la pena de prisión de uno a tres años.

Artículo 402 bis.

El que sin estar autorizado usare pública e indebidamente uniforme, traje o insignia que le atribuyan carácter oficial será castigado con la pena de multa de uno a tres meses.

Artículo 403.

1. El que ejerciere actos propios de una profesión sin poseer el correspondiente título académico expedido o reconocido en España de acuerdo con la legislación vigente, incurrirá en la pena de multa de doce a veinticuatro meses. Si la actividad profesional desarrollada exigiere un título oficial que acredite la capacitación necesaria y habilite legalmente para su ejercicio, y no se estuviere en posesión de dicho título, se impondrá la pena de multa de seis a doce meses.

2. Se impondrá una pena de prisión de seis meses a dos años si concurriese alguna de las siguientes circunstancias:

a) Si el culpable, además, se atribuyese públicamente la cualidad de profesional amparada por el título referido.

b) Si el culpable ejerciere los actos a los que se refiere el apartado anterior en un local o establecimiento abierto al público en el que se anunciare la prestación de servicios propios de aquella profesión.

TÍTULO XIX. Delitos contra la Administración pública

CAPÍTULO I. De la prevaricación de los funcionarios públicos y otros comportamientos injustos

Artículo 404.

A la autoridad o funcionario público que, a sabiendas de su injusticia, dictare una resolución arbitraria en un asunto administrativo se le castigará con la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de nueve a quince años.

Artículo 405.

A la autoridad o funcionario público que, en el ejercicio de su competencia y a sabiendas de su ilegalidad, propusiere, nombrare o diere posesión para el ejercicio de un determinado cargo público a cualquier persona sin que concurren los requisitos legalmente establecidos para ello, se le castigará con las penas de multa de tres a ocho meses y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

Artículo 406.

La misma pena de multa se impondrá a la persona que acepte la propuesta, nombramiento o toma de posesión mencionada en el artículo anterior, sabiendo que carece de los requisitos legalmente exigibles.

CAPÍTULO II. Del abandono de destino y de la omisión del deber de perseguir delitos

Artículo 407.

1. A la autoridad o funcionario público que abandonare su destino con el propósito de no impedir o no perseguir cualquiera de los delitos comprendidos en los Títulos XXI, XXII, XXIII y XXIV se le castigará con la pena de prisión de uno a cuatro años e inhabilitación absoluta para empleo o cargo público por tiempo de seis a diez años. Si hubiera realizado el abandono para no impedir o no perseguir cualquier otro delito, se le impondrá la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

2. Las mismas penas se impondrán, respectivamente, cuando el abandono tenga por objeto no ejecutar las penas correspondientes a estos delitos impuestas por la autoridad judicial competente.

Artículo 408.

La autoridad o funcionario que, faltando a la obligación de su cargo, dejare intencionadamente de promover la persecución de los delitos de que tenga noticia o de sus responsables, incurrirá en la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de seis meses a dos años.

Artículo 409.

A las autoridades o funcionarios públicos que promovieren, dirigieren u organizaren el abandono colectivo y manifiestamente ilegal de un servicio público, se les castigará con la pena de multa de ocho a doce meses y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de seis meses a dos años.

Las autoridades o funcionarios públicos que meramente tomaren parte en el abandono colectivo o manifiestamente ilegal de un servicio público esencial y con grave perjuicio de éste o de la comunidad, serán castigados con la pena de multa de ocho a doce meses.

CAPÍTULO III. De la desobediencia y denegación de auxilio

Artículo 410.

1. Las autoridades o funcionarios públicos que se negaren abiertamente a dar el debido cumplimiento a resoluciones judiciales, decisiones u órdenes de la autoridad superior, dictadas dentro del ámbito de su respectiva competencia y revestidas de las formalidades legales, incurrirán en la pena de multa de tres a doce meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de seis meses a dos años.

2. No obstante lo dispuesto en el apartado anterior, no incurrirán en responsabilidad criminal las autoridades o funcionarios por no dar cumplimiento a un mandato que constituya una infracción manifiesta, clara y terminante de un precepto de Ley o de cualquier otra disposición general.

Artículo 411.

La autoridad o funcionario público que, habiendo suspendido, por cualquier motivo que no sea el expresado en el apartado segundo del artículo anterior, la ejecución de las órdenes de sus superiores, las desobedeciere después de que aquéllos hubieren desaprobado la suspensión, incurrirá en las penas de multa de doce a veinticuatro meses, e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

Artículo 412.

1. El funcionario público que, requerido por autoridad competente, no prestare el auxilio debido para la Administración de Justicia u otro servicio público, incurrirá en las penas de multa de tres

a doce meses, y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de seis meses a dos años.

2. Si el requerido fuera autoridad, jefe o responsable de una fuerza pública o un agente de la autoridad, se impondrán las penas de multa de doce a dieciocho meses y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de dos a tres años.

3. La autoridad o funcionario público que, requerido por un particular a prestar algún auxilio a que venga obligado por razón de su cargo para evitar un delito contra la vida de las personas, se abstuviera de prestarlo, será castigado con la pena de multa de dieciocho a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de tres a seis años. Si se tratase de un delito contra la integridad, libertad sexual, salud o libertad de las personas, será castigado con la pena de multa de doce a dieciocho meses y suspensión de empleo o cargo público de uno a tres años.

En el caso de que tal requerimiento lo fuera para evitar cualquier otro delito u otro mal, se castigará con la pena de multa de tres a doce meses y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de seis meses a dos años.

CAPÍTULO IV. De la infidelidad en la custodia de documentos y de la violación de secretos

Artículo 413.

La autoridad o funcionario público que, a sabiendas, sustrajere, destruyere, inutilizare u ocultare, total o parcialmente, documentos cuya custodia le esté encomendada por razón de su cargo, incurrirá en las penas de prisión de uno a cuatro años, multa de siete a veinticuatro meses, e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de tres a seis años.

Artículo 414.

1. A la autoridad o funcionario público que, por razón de su cargo, tenga encomendada la custodia de documentos respecto de los que la autoridad competente haya restringido el acceso, y que a sabiendas destruya o inutilice los medios puestos para impedir ese acceso o consienta su destrucción o inutilización, incurrirá en la pena de prisión de seis meses a un año o multa de seis a veinticuatro meses y, en cualquier caso, inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

2. El particular que destruyere o inutilizare los medios a que se refiere el apartado anterior, será castigado con la pena de multa de seis a dieciocho meses.

Artículo 415.

La autoridad o funcionario público no comprendido en el artículo anterior que, a sabiendas y sin la debida autorización, accediere o permitiere acceder a documentos secretos cuya

custodia le esté confiada por razón de su cargo, incurrirá en la pena de multa de seis a doce meses, e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

Artículo 416.

Serán castigados con las penas de prisión o multa inmediatamente inferiores a las respectivamente señaladas en los tres artículos anteriores los particulares encargados accidentalmente del despacho o custodia de documentos, por comisión del Gobierno o de las autoridades o funcionarios públicos a quienes hayan sido confiados por razón de su cargo, que incurran en las conductas descritas en los mismos.

Artículo 417.

1. La autoridad o funcionario público que revelare secretos o informaciones de los que tenga conocimiento por razón de su oficio o cargo y que no deban ser divulgados, incurrirá en la pena de multa de doce a dieciocho meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

Si de la revelación a que se refiere el párrafo anterior resultara grave daño para la causa pública o para tercero, la pena será de prisión de uno a tres años, e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de tres a cinco años.

2. Si se tratara de secretos de un particular, las penas serán las de prisión de dos a cuatro años, multa de doce a dieciocho meses, y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de uno a tres años.

Artículo 418.

El particular que aprovechar para sí o para un tercero el secreto o la información privilegiada que obtuviere de un funcionario público o autoridad, será castigado con multa del tanto al triplo del beneficio obtenido o facilitado y la pérdida de la posibilidad de obtener subvenciones o ayudas públicas y del derecho a gozar de los beneficios o incentivos fiscales o de la Seguridad Social durante el período de uno a tres años. Si resultara grave daño para la causa pública o para tercero, la pena será de prisión de uno a seis años y la pérdida de la posibilidad de obtener subvenciones o ayudas públicas y del derecho a gozar de los beneficios o incentivos fiscales o de la Seguridad Social durante el periodo de seis a diez años.

CAPÍTULO V. Del cohecho

Artículo 419.

La autoridad o funcionario público que, en provecho propio o de un tercero, recibiere o solicitare, por sí o por persona interpuesta, dádiva, favor o retribución de cualquier clase o

acceptare ofrecimiento o promesa para realizar en el ejercicio de su cargo un acto contrario a los deberes inherentes al mismo o para no realizar o retrasar injustificadamente el que debiera practicar, incurrirá en la pena de prisión de tres a seis años, multa de doce a veinticuatro meses, e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de nueve a doce años, sin perjuicio de la pena correspondiente al acto realizado, omitido o retrasado en razón de la retribución o promesa, si fuera constitutivo de delito.

Artículo 420.

La autoridad o funcionario público que, en provecho propio o de un tercero, recibiere o solicitare, por sí o por persona interpuesta, dádiva, favor o retribución de cualquier clase o aceptare ofrecimiento o promesa para realizar un acto propio de su cargo, incurrirá en la pena de prisión de dos a cuatro años, multa de doce a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de cinco a nueve años.

Artículo 421.

Las penas señaladas en los artículos precedentes se impondrán también cuando la dádiva, favor o retribución se recibiere o solicitare por la autoridad o funcionario público, en sus respectivos casos, como recompensa por la conducta descrita en dichos artículos.

Artículo 422.

La autoridad o funcionario público que, en provecho propio o de un tercero, admitiera, por sí o por persona interpuesta, dádiva o regalo que le fueren ofrecidos en consideración a su cargo o función, incurrirá en la pena de prisión de seis meses a un año y suspensión de empleo y cargo público de uno a tres años.

Artículo 423.

Lo dispuesto en los artículos precedentes será igualmente aplicable a los jurados, árbitros, mediadores, peritos, administradores o interventores designados judicialmente, administradores concursales o a cualesquiera personas que participen en el ejercicio de la función pública.

Artículo 424.

1. El particular que ofreciere o entregare dádiva o retribución de cualquier otra clase a una autoridad, funcionario público o persona que participe en el ejercicio de la función pública para que realice un acto contrario a los deberes inherentes a su cargo o un acto propio de su cargo, para que no realice o retrase el que debiera practicar, o en consideración a su cargo o función,

será castigado en sus respectivos casos, con las mismas penas de prisión y multa que la autoridad, funcionario o persona corrompida.

2. Cuando un particular entregare la dádiva o retribución atendiendo la solicitud de la autoridad, funcionario público o persona que participe en el ejercicio de la función pública, se le impondrán las mismas penas de prisión y multa que a ellos les correspondan.

3. Si la actuación conseguida o pretendida de la autoridad o funcionario tuviere relación con un procedimiento de contratación, de subvenciones o de subastas convocados por las Administraciones o entes públicos, se impondrá al particular y, en su caso, a la sociedad, asociación u organización a que representare la pena de inhabilitación para obtener subvenciones y ayudas públicas, para contratar con entes, organismos o entidades que formen parte del sector público y para gozar de beneficios o incentivos fiscales y de la Seguridad Social por un tiempo de cinco a diez años.

Artículo 425.

Quando el soborno mediere en causa criminal a favor del reo por parte de su cónyuge u otra persona a la que se halle ligado de forma estable por análoga relación de afectividad, o de algún ascendiente, descendiente o hermano por naturaleza, por adopción o afines en los mismos grados, se impondrá al sobornador la pena de prisión de seis meses a un año.

Artículo 426.

Quedará exento de pena por el delito de cohecho el particular que, habiendo accedido ocasionalmente a la solicitud de dádiva u otra retribución realizada por autoridad o funcionario público, denunciare el hecho a la autoridad que tenga el deber de proceder a su averiguación antes de la apertura del procedimiento, siempre que no haya transcurrido más de dos meses desde la fecha de los hechos.

Artículo 427.

Lo dispuesto en los artículos precedentes será también aplicable cuando los hechos sean imputados o afecten a:

- a) Cualquier persona que ostente un cargo o empleo legislativo, administrativo o judicial de un país de la Unión Europea o de cualquier otro país extranjero, tanto por nombramiento como por elección.*
- b) Cualquier persona que ejerza una función pública para un país de la Unión Europea o cualquier otro país extranjero, incluido un organismo público o una empresa pública, para la Unión Europea o para otra organización internacional pública.*
- c) Cualquier funcionario o agente de la Unión Europea o de una organización internacional pública.*
- d) Cualquier persona a la que se haya asignado y que esté ejerciendo una función de servicio público que consista en la gestión, en los Estados miembros o en terceros países, de intereses*

financieros de la Unión Europea o en tomar decisiones sobre esos intereses.

Artículo 427 bis.

Cuando de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis una persona jurídica sea responsable de los delitos recogidos en este Capítulo, se le impondrán las siguientes penas:

a) Multa de dos a cinco años, o del triple al quíntuple del beneficio obtenido cuando la cantidad resultante fuese más elevada, si el delito cometido por la persona física tiene prevista una pena de prisión de más de cinco años.

b) Multa de uno a tres años, o del doble al cuádruple del beneficio obtenido cuando la cantidad resultante fuese más elevada, si el delito cometido por la persona física tiene prevista una pena de más de dos años de privación de libertad no incluida en el anterior inciso.

c) Multa de seis meses a dos años, o del doble al triple del beneficio obtenido si la cantidad resultante fuese más elevada, en el resto de los casos.

Atendidas las reglas establecidas en el artículo 66 bis, los jueces y tribunales podrán asimismo imponer las penas recogidas en las letras b) a g) del apartado 7 del artículo 33.

CAPÍTULO VI. Del tráfico de influencias

Artículo 428.

El funcionario público o autoridad que influyere en otro funcionario público o autoridad prevaliéndose del ejercicio de las facultades de su cargo o de cualquier otra situación derivada de su relación personal o jerárquica con éste o con otro funcionario o autoridad para conseguir una resolución que le pueda generar directa o indirectamente un beneficio económico para sí o para un tercero, incurrirá en las penas de prisión de seis meses a dos años, multa del tanto al duplo del beneficio perseguido u obtenido e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de cinco a nueve años. Si obtuviere el beneficio perseguido, estas penas se impondrán en su mitad superior.

Artículo 429.

El particular que influyere en un funcionario público o autoridad prevaliéndose de cualquier situación derivada de su relación personal con éste o con otro funcionario público o autoridad para conseguir una resolución que le pueda generar directa o indirectamente un beneficio económico para sí o para un tercero, será castigado con las penas de prisión de seis meses a dos años, multa del tanto al duplo del beneficio perseguido u obtenido, y prohibición de contratar con el sector público, así como la pérdida de la posibilidad de obtener subvenciones

o ayudas públicas y del derecho a gozar de beneficios o incentivos fiscales y de la Seguridad Social por tiempo de seis a diez años. Si obtuviere el beneficio perseguido, estas penas se impondrán en su mitad superior.

Artículo 430.

Los que, ofreciéndose a realizar las conductas descritas en los dos artículos anteriores, solicitaren de terceros dádivas, presentes o cualquier otra remuneración, o aceptaren ofrecimiento o promesa, serán castigados con la pena de prisión de seis meses a un año. Si el delito fuere cometido por autoridad o funcionario público se le impondrá, además, la pena de inhabilitación especial para cargo o empleo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de uno a cuatro años.

Cuando de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis una persona jurídica sea responsable de los delitos recogidos en este Capítulo, se le impondrá la pena de multa de seis meses a dos años.

Atendidas las reglas establecidas en el artículo 66 bis, los jueces y tribunales podrán asimismo imponer las penas recogidas en las letras b) a g) del apartado 7 del artículo 33.

Artículo 431.

A los efectos de este capítulo se entenderán funcionarios públicos los determinados por los artículos 24 y 427.

CAPÍTULO VII. De la malversación

Artículo 432.

1. La autoridad o funcionario público que cometiere el delito del artículo 252 sobre el patrimonio público, será castigado con una pena de prisión de dos a seis años, inhabilitación especial para cargo o empleo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de seis a diez años.

2. Se impondrá la misma pena a la autoridad o funcionario público que cometiere el delito del artículo 253 sobre el patrimonio público.

3. Se impondrán las penas de prisión de cuatro a ocho años e inhabilitación absoluta por tiempo de diez a veinte años si en los hechos a que se refieren los dos números anteriores hubiere concurrido alguna de las circunstancias siguientes:

a) se hubiera causado un grave daño o entorpecimiento al servicio público, o

b) el valor del perjuicio causado o de los bienes o efectos apropiados excediere de 50.000 euros.

Si el valor del perjuicio causado o de los bienes o efectos apropiados excediere de 250.000

euros, se impondrá la pena en su mitad superior, pudiéndose llegar hasta la superior en grado.

Artículo 433.

Los hechos a que se refiere el artículo anterior serán castigados con una pena de prisión de uno a dos años y multa de tres meses y un día a doce meses, y en todo caso inhabilitación especial para cargo o empleo público y derecho de sufragio pasivo por tiempo de uno a cinco años, cuando el perjuicio causado o el valor de los bienes o valores apropiados sea inferior a 4.000 euros.

Artículo 433 bis.

1. La autoridad o funcionario público que, de forma idónea para causar un perjuicio económico a la entidad pública de la que dependa, y fuera de los supuestos previstos en el artículo 390, falseare su contabilidad, los documentos que deban reflejar su situación económica o la información contenida en los mismos, será castigado con la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de uno a diez años y multa de doce a veinticuatro meses.

2. Con las mismas penas se castigará a la autoridad o funcionario público, que de forma idónea para causar un perjuicio económico a la entidad pública de la que dependa, facilite a terceros información mendaz relativa a la situación económica de la misma o alguno de los documentos o informaciones a que se refiere el apartado anterior.

3. Si se llegare a causar el perjuicio económico a la entidad, se impondrán las penas de prisión de uno a cuatro años, inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de tres a diez años y multa de doce a veinticuatro meses.

Artículo 434.

Si el culpable de cualquiera de los hechos tipificados en este Capítulo hubiere reparado de modo efectivo e íntegro el perjuicio causado al patrimonio público, o hubiera colaborado activamente con las autoridades o sus agentes para obtener pruebas decisivas para la identificación o captura de otros responsables o para el completo esclarecimiento de los hechos delictivos, los jueces y tribunales impondrán al responsable de este delito la pena inferior en uno o dos grados.

Artículo 435.

Las disposiciones de este capítulo son extensivas:

1.º A los que se hallen encargados por cualquier concepto de fondos, rentas o efectos de las Administraciones públicas.

2.º A los particulares legalmente designados como depositarios de caudales o efectos públicos.

3.º A los administradores o depositarios de dinero o bienes embargados, secuestrados o

depositados por autoridad pública, aunque pertenezcan a particulares.

4.º A los administradores concursales, con relación a la masa concursal o los intereses económicos de los acreedores. En particular, se considerarán afectados los intereses de los acreedores cuando de manera dolosa se alterara el orden de pagos de los créditos establecido en la ley.

5.º A las personas jurídicas que de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis sean responsables de los delitos recogidos en este Capítulo. En estos casos se impondrán las siguientes penas:

a) Multa de dos a cinco años, o del triple al quíntuple del valor del perjuicio causado o de los bienes o efectos apropiados cuando la cantidad resultante fuese más elevada, si el delito cometido por la persona física tiene prevista una pena de prisión de más de cinco años.

b) Multa de uno a tres años, o del doble al cuádruple del valor del perjuicio causado o de los bienes o efectos apropiados cuando la cantidad resultante fuese más elevada, si el delito cometido por la persona física tiene prevista una pena de más de dos años de privación de libertad no incluida en el anterior inciso.

c) Multa de seis meses a dos años, o del doble al triple del valor del perjuicio causado o de los bienes o efectos apropiados si la cantidad resultante fuese más elevada, en el resto de los casos.

Atendidas las reglas establecidas en el artículo 66 bis, los jueces y tribunales podrán asimismo imponer las penas recogidas en las letras b) a g) del apartado 7 del artículo 33.

Artículo 435 bis

A los efectos de este capítulo se entenderá por funcionario público los determinados por los artículos 24 y 427

CAPÍTULO VIII. De los fraudes y exacciones ilegales

Artículo 436.

La autoridad o funcionario público que, interviniendo por razón de su cargo en cualesquiera de los actos de las modalidades de contratación pública o en liquidaciones de efectos o haberes públicos, se concertara con los interesados o usase de cualquier otro artificio para defraudar a cualquier ente público, incurrirá en las penas de prisión de dos a seis años e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de seis a diez años. Al particular que se haya concertado con la autoridad o funcionario público se le impondrá la misma pena de prisión que a éstos, así como la de inhabilitación para obtener subvenciones y ayudas públicas, para contratar con entes, organismos o entidades

que formen parte del sector público y para gozar de beneficios o incentivos fiscales y de la Seguridad Social por un tiempo de dos a siete años.

Artículo 437.

La autoridad o funcionario público que exigiere, directa o indirectamente, derechos, tarifas por aranceles o minutas que no sean debidos o en cuantía mayor a la legalmente señalada, será castigado, sin perjuicio de los reintegros a que viniere obligado, con las penas de multa de seis a veinticuatro meses y de suspensión de empleo o cargo público por tiempo de seis meses a cuatro años.

Artículo 438.

La autoridad o funcionario público que, abusando de su cargo, cometiere algún delito de estafa o de fraude de prestaciones del Sistema de Seguridad Social del artículo 307 ter, incurrirá en las penas respectivamente señaladas a éstos, en su mitad superior, pudiéndose llegar hasta la superior en grado, e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de tres a nueve años, salvo que los hechos estén castigados con una pena más grave en algún otro precepto de este Código.

CAPÍTULO IX. De las negociaciones y actividades prohibidas a los funcionarios públicos y de los abusos en el ejercicio de su función

Artículo 439.

La autoridad o funcionario público que, debiendo intervenir por razón de su cargo en cualquier clase de contrato, asunto, operación o actividad, se aproveche de tal circunstancia para forzar o facilitarse cualquier forma de participación, directa o por persona interpuesta, en tales negocios o actuaciones, incurrirá en la pena de prisión de seis meses a dos años, multa de doce a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de dos a siete años.

Artículo 440.

Los peritos, árbitros y contadores partidores que se condujeren del modo previsto en el artículo anterior, respecto de los bienes o cosas en cuya tasación, partición o adjudicación hubieran intervenido, y los tutores, curadores o albaceas respecto de los pertenecientes a sus pupilos o testamentarias, y los administradores concursales respecto de los bienes y derechos integrados en la masa del concurso, serán castigados con la pena de multa de doce a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público, profesión u oficio, guarda, tutela o curatela, según los casos, por tiempo de tres a seis años, salvo que esta

conducta esté sancionada con mayor pena en otro precepto de este Código.

Artículo 441.

La autoridad o funcionario público que, fuera de los casos admitidos en las leyes o reglamentos, realizare, por sí o por persona interpuesta, una actividad profesional o de asesoramiento permanente o accidental, bajo la dependencia o al servicio de entidades privadas o de particulares, en asunto en que deba intervenir o haya intervenido por razón de su cargo, o en los que se tramiten, informen o resuelvan en la oficina o centro directivo en que estuviere destinado o del que dependa, incurrirá en las penas de multa de seis a doce meses y suspensión de empleo o cargo público por tiempo de dos a cinco años.

Artículo 442.

La autoridad o funcionario público que haga uso de un secreto del que tenga conocimiento por razón de su oficio o cargo, o de una información privilegiada, con ánimo de obtener un beneficio económico para sí o para un tercero, incurrirá en las penas de multa del tanto al triplo del beneficio perseguido, obtenido o facilitado e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de dos a cuatro años. Si obtuviere el beneficio perseguido se impondrán las penas de prisión de uno a tres años, multa del tanto al séxtuplo del beneficio perseguido, obtenido o facilitado e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de cuatro a seis años.

Si resultara grave daño para la causa pública o para tercero, la pena será de prisión de uno a seis años, e inhabilitación especial para empleo o cargo público y para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo por tiempo de nueve a doce años. A los efectos de este artículo se entiende por información privilegiada toda información de carácter concreto que se tenga exclusivamente por razón del oficio o cargo público y que no haya sido notificada, publicada o divulgada.

Artículo 443.

1. Será castigado con la pena de prisión de uno a dos años e inhabilitación absoluta por tiempo de seis a 12 años, la autoridad o funcionario público que solicitare sexualmente a una persona que, para sí misma o para su cónyuge u otra persona con la que se halle ligado de forma estable por análoga relación de afectividad, ascendiente, descendiente, hermano, por naturaleza, por adopción, o afín en los mismos grados, tenga pretensiones pendientes de la resolución de aquel o acerca de las cuales deba evacuar informe o elevar consulta a su superior.

2. El funcionario de Instituciones Penitenciarias o de centros de protección o corrección de

menores que solicitara sexualmente a una persona sujeta a su guarda será castigado con la pena de prisión de uno a cuatro años e inhabilitación absoluta por tiempo de seis a 12 años.

3. En las mismas penas incurrirán cuando la persona solicitada fuera ascendiente, descendiente, hermano, por naturaleza, por adopción, o afines en los mismos grados de persona que tuviere bajo su guarda. Incurrirá, asimismo, en estas penas cuando la persona solicitada sea cónyuge de persona que tenga bajo su guarda o se halle ligada a ésta de forma estable por análoga relación de afectividad.

Artículo 444.

Las penas previstas en el artículo anterior se impondrán sin perjuicio de las que correspondan por los delitos contra la libertad sexual efectivamente cometidos.

CAPÍTULO X. Disposición común a los Capítulos anteriores

Artículo 445.

La provocación, la conspiración y la proposición para cometer los delitos previstos en este Título se castigará, respectivamente, con la pena inferior en uno o dos grados.

TÍTULO XX. Delitos contra la Administración de Justicia

CAPÍTULO I. De la prevaricación

Artículo 446.

El juez o magistrado que, a sabiendas, dictare sentencia o resolución injusta será castigado:

1.º Con la pena de prisión de uno a cuatro años si se trata de sentencia injusta contra el reo en causa criminal por delito grave o menos grave y la sentencia no hubiera llegado a ejecutarse, y con la misma pena en su mitad superior y multa de doce a veinticuatro meses si se ha ejecutado. En ambos casos se impondrá, además, la pena de inhabilitación absoluta por tiempo de diez a veinte años.

2.º Con la pena de multa de seis a doce meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de seis a diez años, si se tratara de una sentencia injusta contra el reo dictada en proceso por delito leve.

3.º Con la pena de multa de doce a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de diez a veinte años, cuando dictara cualquier otra sentencia o resolución injustas.

Artículo 447.

El Juez o Magistrado que por imprudencia grave o ignorancia inexcusable dictara sentencia o resolución manifiestamente injusta incurrirá en la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de dos a seis años.

Artículo 448.

El Juez o Magistrado que se negase a juzgar, sin alegar causa legal, o so pretexto de oscuridad, insuficiencia o silencio de la Ley, será castigado con la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de seis meses a cuatro años.

Artículo 449.

1. En la misma pena señalada en el artículo anterior incurrirá el Juez, Magistrado o Secretario Judicial culpable de retardo malicioso en la Administración de Justicia. Se entenderá por malicioso el retardo provocado para conseguir cualquier finalidad ilegítima.

2. Cuando el retardo sea imputable a funcionario distinto de los mencionados en el apartado anterior, se le impondrá la pena indicada, en su mitad inferior.

CAPÍTULO II. De la omisión de los deberes de impedir delitos o de promover su persecución

Artículo 450.

1. El que, pudiendo hacerlo con su intervención inmediata y sin riesgo propio o ajeno, no impidiere la comisión de un delito que afecte a las personas en su vida, integridad o salud, libertad o libertad sexual, será castigado con la pena de prisión de seis meses a dos años si el delito fuera contra la vida, y la de multa de seis a veinticuatro meses en los demás casos, salvo que al delito no impedido le correspondiera igual o menor pena, en cuyo caso se impondrá la pena inferior en grado a la de aquél.

2. En las mismas penas incurrirá quien, pudiendo hacerlo, no acuda a la autoridad o a sus agentes para que impidan un delito de los previstos en el apartado anterior y de cuya próxima o actual comisión tenga noticia.

CAPÍTULO III. Del encubrimiento

Artículo 451.

Será castigado con la pena de prisión de seis meses a tres años el que, con conocimiento de la comisión de un delito y sin haber intervenido en el mismo como autor o cómplice, interviniere con posterioridad a su ejecución, de alguno de los modos siguientes:

1.º Auxiliando a los autores o cómplices para que se beneficien del provecho, producto o precio del delito, sin ánimo de lucro propio.

2.º Ocultando, alterando o inutilizando el cuerpo, los efectos o los instrumentos de un delito, para impedir su descubrimiento.

3.º Ayudando a los presuntos responsables de un delito a eludir la investigación de la autoridad o de sus agentes, o a sustraerse a su busca o captura, siempre que concurra alguna de las circunstancias siguientes:

a) Que el hecho encubierto sea constitutivo de traición, homicidio del Rey, de cualquiera de sus ascendientes o descendientes, de la Reina consorte o del consorte de la Reina, del Regente o de algún miembro de la Regencia, o del Príncipe heredero de la Corona, genocidio, delito de lesa humanidad, delito contra las personas y bienes protegidos en caso de conflicto armado, rebelión, terrorismo, homicidio, piratería, trata de seres humanos o tráfico ilegal de órganos.

b) Que el favorecedor haya obrado con abuso de funciones públicas. En este caso se impondrá, además de la pena de privación de libertad, la de inhabilitación especial para empleo o cargo público por tiempo de dos a cuatro años si el delito encubierto fuere menos grave, y la de inhabilitación absoluta por tiempo de seis a doce años si aquél fuera grave.

Artículo 452.

En ningún caso podrá imponerse pena privativa de libertad que exceda de la señalada al delito encubierto. Si éste estuviera castigado con pena de otra naturaleza, la pena privativa de libertad será sustituida por la de multa de seis a veinticuatro meses, salvo que el delito encubierto tenga asignada pena igual o inferior a ésta, en cuyo caso se impondrá al culpable la pena de aquel delito en su mitad inferior.

Artículo 453.

Las disposiciones de este capítulo se aplicarán aun cuando el autor del hecho encubierto sea irresponsable o esté personalmente exento de pena.

Artículo 454.

Están exentos de las penas impuestas a los encubridores los que lo sean de su cónyuge o de persona a quien se hallen ligados de forma estable por análoga relación de afectividad, de sus ascendientes, descendientes, hermanos, por naturaleza, por adopción, o afines en los

mismos grados, con la sola excepción de los encubridores que se hallen comprendidos en el supuesto del número 1.º del artículo 451.

CAPÍTULO IV. De la realización arbitraria del propio derecho

Artículo 455.

- 1. El que, para realizar un derecho propio, actuando fuera de las vías legales, empleare violencia, intimidación o fuerza en las cosas, será castigado con la pena de multa de seis a doce meses.*
- 2. Se impondrá la pena superior en grado si para la intimidación o violencia se hiciera uso de armas u objetos peligrosos.*

CAPÍTULO V. De la acusación y denuncia falsas y de la simulación de delitos

Artículo 456.

1. Los que, con conocimiento de su falsedad o temerario desprecio hacia la verdad, imputaren a alguna persona hechos que, de ser ciertos, constituirían infracción penal, si esta imputación se hiciera ante funcionario judicial o administrativo que tenga el deber de proceder a su averiguación, serán sancionados:

- 1.º Con la pena de prisión de seis meses a dos años y multa de doce a veinticuatro meses, si se imputara un delito grave.*
- 2.º Con la pena de multa de doce a veinticuatro meses, si se imputara un delito menos grave.*
- 3.º Con la pena de multa de tres a seis meses, si se imputara un delito leve.*

2. No podrá procederse contra el denunciante o acusador sino tras sentencia firme o auto también firme, de sobreseimiento o archivo del Juez o Tribunal que haya conocido de la infracción imputada. Estos mandarán proceder de oficio contra el denunciante o acusador siempre que de la causa principal resulten indicios bastantes de la falsedad de la imputación, sin perjuicio de que el hecho pueda también perseguirse previa denuncia del ofendido.

Artículo 457.

El que, ante alguno de los funcionarios señalados en el artículo anterior, simulare ser responsable o víctima de una infracción penal o denunciare una inexistente, provocando actuaciones procesales, será castigado con la multa de seis a doce meses.

CAPÍTULO VI. Del falso testimonio

Artículo 458.

- 1. El testigo que faltare a la verdad en su testimonio en causa judicial, será castigado con las penas de prisión de seis meses a dos años y multa de tres a seis meses.*
- 2. Si el falso testimonio se diera en contra del reo en causa criminal por delito, las penas serán de prisión de uno a tres años y multa de seis a doce meses. Si a consecuencia del testimonio hubiera recaído sentencia condenatoria, se impondrán las penas superiores en grado.*
- 3. Las mismas penas se impondrán si el falso testimonio tuviera lugar ante Tribunales Internacionales que, en virtud de Tratados debidamente ratificados conforme a la Constitución Española, ejerzan competencias derivadas de ella, o se realizara en España al declarar en virtud de comisión rogatoria remitida por un Tribunal extranjero.*

Artículo 459.

Las penas de los artículos precedentes se impondrán en su mitad superior a los peritos o intérpretes que faltaren a la verdad maliciosamente en su dictamen o traducción, los cuales serán, además, castigados con la pena de inhabilitación especial para profesión u oficio, empleo o cargo público, por tiempo de seis a doce años.

Artículo 460.

Quando el testigo, perito o intérprete, sin faltar sustancialmente a la verdad, la alterare con reticencias, inexactitudes o silenciando hechos o datos relevantes que le fueran conocidos, será castigado con la pena de multa de seis a doce meses y, en su caso, de suspensión de empleo o cargo público, profesión u oficio, de seis meses a tres años.

Artículo 461.

- 1. El que presentare a sabiendas testigos falsos o peritos o intérpretes mendaces, será castigado con las mismas penas que para ellos se establecen en los artículos anteriores.*
- 2. Si el responsable de este delito fuese abogado, procurador, graduado social o representante del Ministerio Fiscal, en actuación profesional o ejercicio de su función, se impondrá en cada caso la pena en su mitad superior y la de inhabilitación especial para empleo o cargo público, profesión u oficio, por tiempo de dos a cuatro años.*

Artículo 462.

Quedará exento de pena el que, habiendo prestado un falso testimonio en causa criminal, se retracte en tiempo y forma, manifestando la verdad para que surta efecto antes de que se dicte sentencia en el proceso de que se trate.

Si a consecuencia del falso testimonio, se hubiese producido la privación de libertad, se impondrán las penas correspondientes inferiores en grado.

CAPÍTULO VII. De la obstrucción a la Justicia y la deslealtad profesional

Artículo 463.

1. *El que, citado en legal forma, dejare voluntariamente de comparecer, sin justa causa, ante un juzgado o tribunal en proceso criminal con reo en prisión provisional, provocando la suspensión del juicio oral, será castigado con la pena de prisión de tres a seis meses o multa de seis a 24 meses. En la pena de multa de seis a 10 meses incurrirá el que, habiendo sido advertido, lo hiciera por segunda vez en causa criminal sin reo en prisión, haya provocado o no la suspensión.*

2. *Si el responsable de este delito fuese abogado, procurador o representante del Ministerio Fiscal, en actuación profesional o ejercicio de su función, se le impondrá la pena en su mitad superior y la de inhabilitación especial para empleo o cargo público, profesión u oficio, por tiempo de dos a cuatro años.*

3. *Si la suspensión tuviera lugar, en el caso del apartado 1 de este artículo, como consecuencia de la incomparecencia del juez o miembro del tribunal o de quien ejerza las funciones de secretario judicial, se impondrá la pena de prisión de tres a seis meses o multa de seis a 24 meses y, en cualquier caso, inhabilitación especial por tiempo de dos a cuatro años.*

Artículo 464.

1. *El que con violencia o intimidación intentare influir directa o indirectamente en quien sea denunciante, parte o imputado, abogado, procurador, perito, intérprete o testigo en un procedimiento para que modifique su actuación procesal, será castigado con la pena de prisión de uno a cuatro años y multa de seis a veinticuatro meses. Si el autor del hecho alcanzara su objetivo se impondrá la pena en su mitad superior.*

2. *Iguales penas se impondrán a quien realizare cualquier acto atentatorio contra la vida, integridad, libertad, libertad sexual o bienes, como represalia contra las personas citadas en el apartado anterior, por su actuación en procedimiento judicial, sin perjuicio de la pena correspondiente a la infracción de que tales hechos sean constitutivos.*

Artículo 465.

1. *El que, interviniendo en un proceso como abogado o procurador, con abuso de su función, destruyere, inutilizare u ocultare documentos o actuaciones de los que haya recibido traslado en aquella calidad, será castigado con la pena de prisión de seis meses a dos años, multa de siete a doce meses e inhabilitación especial para su profesión, empleo o cargo público de tres*

a seis años.

2. Si los hechos descritos en el apartado primero de este artículo fueran realizados por un particular, la pena será de multa de tres a seis meses.

Artículo 466.

1. El abogado o procurador que revelare actuaciones procesales declaradas secretas por la autoridad judicial, será castigado con las penas de multa de doce a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo, cargo público, profesión u oficio de uno a cuatro años.

2. Si la revelación de las actuaciones declaradas secretas fuese realizada por el Juez o miembro del Tribunal, representante del Ministerio Fiscal, Secretario Judicial o cualquier funcionario al servicio de la Administración de Justicia, se le impondrán las penas previstas en el artículo 417 en su mitad superior.

3. Si la conducta descrita en el apartado primero fuere realizada por cualquier otro particular que intervenga en el proceso, la pena se impondrá en su mitad inferior.

Artículo 467.

1. El abogado o procurador que, habiendo asesorado o tomado la defensa o representación de alguna persona, sin el consentimiento de ésta defienda o represente en el mismo asunto a quien tenga intereses contrarios, será castigado con la pena de multa de seis a doce meses e inhabilitación especial para su profesión de dos a cuatro años.

2. El abogado o procurador que, por acción u omisión, perjudique de forma manifiesta los intereses que le fueren encomendados será castigado con las penas de multa de doce a veinticuatro meses e inhabilitación especial para empleo, cargo público, profesión u oficio de uno a cuatro años.

Si los hechos fueran realizados por imprudencia grave, se impondrán las penas de multa de seis a doce meses e inhabilitación especial para su profesión de seis meses a dos años.

CAPÍTULO VIII. Del quebrantamiento de condena

Artículo 468.

1. Los que quebrantaren su condena, medida de seguridad, prisión, medida cautelar, conducción o custodia serán castigados con la pena de prisión de seis meses a un año si estuvieran privados de libertad, y con la pena de multa de doce a veinticuatro meses en los demás casos.

2. Se impondrá en todo caso la pena de prisión de seis meses a un año a los que quebrantaren una pena de las contempladas en el artículo 48 de este Código o una medida cautelar o

de seguridad de la misma naturaleza impuesta en procesos criminales en los que el ofendido sea alguna de las personas a las que se refiere el artículo 173.2, así como a aquellos que quebrantaren la medida de libertad vigilada.

3. Los que inutilicen o perturben el funcionamiento normal de los dispositivos técnicos que hubieran sido dispuestos para controlar el cumplimiento de penas, medidas de seguridad o medidas cautelares, no los lleven consigo u omitan las medidas exigibles para mantener su correcto estado de funcionamiento, serán castigados con una pena de multa de seis a doce meses.

Artículo 469.

Los sentenciados o presos que se fugaren del lugar en que estén reclusos, haciendo uso de violencia o intimidación en las personas o fuerza en las cosas o tomando parte en motín, serán castigados con la pena de prisión de seis meses a cuatro años.

Artículo 470.

1. El particular que proporcionare la evasión a un condenado, preso o detenido, bien del lugar en que esté recluso, bien durante su conducción, será castigado con la pena de prisión de seis meses a un año y multa de doce a veinticuatro meses.

2. Si se empleara al efecto violencia o intimidación en las personas, fuerza en las cosas o soborno, la pena será de prisión de seis meses a cuatro años.

3. Si se tratara de alguna de las personas citadas en el artículo 454, se les castigará con la pena de multa de tres a seis meses, pudiendo en este caso el Juez o Tribunal imponer tan sólo las penas correspondientes a los daños causados o a las amenazas o violencias ejercidas.

Artículo 471.

Se impondrá la pena superior en grado, en sus respectivos casos, si el culpable fuera un funcionario público encargado de la conducción o custodia de un condenado, preso o detenido. El funcionario será castigado, además, con la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público de seis a diez años si el fugitivo estuviera condenado por sentencia ejecutoria, y con la inhabilitación especial para empleo o cargo público de tres a seis años en los demás casos.

CAPÍTULO IX. De los delitos contra la Administración de Justicia de la Corte Penal Internacional

Artículo 471 bis.

1. El testigo que, intencionadamente, faltare a la verdad en su testimonio ante la Corte Penal Internacional, estando obligado a decir verdad conforme a las normas estatutarias y reglas de procedimiento y prueba de dicha Corte, será castigado con prisión de seis meses a dos años. Si el falso testimonio se diera en contra del acusado, la pena será de prisión de dos a cuatro años. Si a consecuencia del testimonio se dictara un fallo condenatorio, se impondrá pena de prisión de cuatro a cinco años.

2. El que presentare pruebas ante la Corte Penal Internacional a sabiendas de que son falsas o han sido falsificadas será castigado con las penas señaladas en el apartado anterior de este artículo.

3. El que intencionadamente destruya o altere pruebas, o interfiera en las diligencias de prueba ante la Corte Penal Internacional será castigado con la pena de prisión de seis meses a dos años y multa de siete a 12 meses.

4. El que corrompiera a un testigo, obstruyera su comparecencia o testimonio ante la Corte Penal Internacional o interfiriera en ellos será castigado con la pena de prisión de uno a cuatro años y multa de seis a 24 meses.

5. Será castigado con prisión de uno a cuatro años y multa de seis a 24 meses quien pusiera trabas a un funcionario de la Corte, lo corrompiera o intimidara, para obligarlo o inducirlo a que no cumpla sus funciones o a que lo haga de manera indebida.

6. El que tomara represalias contra un funcionario de la Corte Penal Internacional en razón de funciones que haya desempeñado él u otro funcionario será castigado con la pena de prisión de uno a cuatro años y multa de seis a 24 meses.

En la misma pena incurrirá quien tome represalias contra un testigo por su declaración ante la Corte.

7. El que solicitara o aceptara un soborno en calidad de funcionario de la Corte y en relación con sus funciones oficiales incurrirá en la pena de prisión de dos a cinco años y multa del tanto al triplo del valor de la dádiva solicitada o aceptada.